Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 41 Wydanie P

Poznań, piątek dnia 25 stycznia 1935

Rok 30

Poznań, 24 stycznia.

Drogi i szkoły

Dyskusja sejmowa nad budżetem Funduszu Drogowego odsłoniła jeszcze raz tragiczną mizerję naszych dróg. Aby nie nużyć czytelników nadmiarem — zresztą prawdopodobnie znanych im — cyfr, przytoczymy tylko sam końcowy wniosek referenta, który stwierdził, że na wykonanie pilnych robót w nadchodzącym roku potrzeba 132 miljonów, gdy przewidywane dochody Funduszu wynoszą 22 miljony. Suma ta starczy zaledwie na raty i odsetki od zaciągniętych w poprzednich latach długów, ponieważ — jak wiadomo — nowe drogi i nawierzchnie buduje się u nas na kredyt, co wcale nie wypada tanio.

Przy pomocy nowych kredytów i Funduszu Pracy podobno możliwe jest podniesienie budżetu Funduszu Drogowego do 70 miljonów, coby umożliwiło wykonanie koniecznych robót mniejwięcej w połowie. Poza tem liczy się wiele na szarwarki.

Dziś już wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że samowystarczalność Funduszu Drogowego jest fikcją, że zawcześnie wyzwolono nasze drogi z pod budżetowej opieki państwa. Dziś już zrozumiałe jest dla wszystkich to tragiczne błędne koło, polegające na tem, że budowę i utrzymanie dróg chce się oprzeć na opłatach od samochodów, których jest u nas bardzo mało z rozmaitych powodów, a m. i. także właśnie z powodu złego stanu dróg. Można tworzyć bez trudu wielki fundusz drogowy z opłat samochodowych tam, gdzie te samochody liczy się na miljony, lub przynajmniej na setki tysięcy. Ale gdzie liczba ich — i to na tak ogromnym obszarze — wynosi dwadzieścia kilka tysięcy, nie powiększając się, ale spadając — tam drogi trzeba budować z ogólnego budżetu państwowego przy możliwie jak najintensywniejszej pomocy samorządów.

Tak było u nas do r. 1931, w którym wyrzucono z budżetu instytucje drogowe i umieszczono je w Funduszu Drogowym. Wyrzucenie to poszło bardzo łatwo. O wiele trudniej przyszłoby obecnie naprawić ten błąd, choć wszyscy godzą się na to, że bez znacznych dotacyj ze skarbu sprawa drogowa będzie się stale pogarszała, a z nią także niezmiernie ważne zagadnienie motoryzacji.

Związaliśmy w tytule drogi ze szkołami nie celem przeciwstawiania sobie tych kapitalnych kwestyj i nie w celu rozstrzygania, która z nich jest ważniejsza. Możnaby na ten temat napisać obszerne dzieło, wnikające w sam rdzeń problemów i programów społeczno-gospodarczych. Dalecy od takiego zamiaru, chcemy raczej wskazać na pewne analogje, zachodzące w stanie i sposobie traktowania obu tych zagadnień.

Podobieństwo polega przedewszystkiem na tem, że w obu kierunkach mamy bardzo dużo do zrobienia i odrobienia, przyczem między zachodem, a środkiem i — jeszcze bardziej — wschodem kraju istnieją ogromne różnice. Dalsza analogja streszcza się w tem, że w okresie znacznych nadwyżek budżetowych, przeznaczonych i wydawanych na rozmaite cele, zarówno drogi jak i szkoły były po macoszemu traktowane. Wreszcie — i to jest najważniejsze — sprawa szkolna zaczyna w ostatnich czasach przybierać kierunek bardzo podobny do tego, jaki nadano w r. 1931 sprawie drogowej.

Mamy tu na myśli Fundusz Szkolny i daninę szkolną. Wprawdzie ta próba „samowystarczalności" szkolnictwa jest narazie dość mała, gdyż dochody Funduszu Szkolnego wynoszą tylko 33 miljony, w czem danina szkolna — 18 miljonów, wobec 293 miljonów wydatków na szkolnictwo, pokrywanych z ogólnego budżetu, czyli z normalnych podatków. Jednak wyłom jest zrobiony i faktem jest, że Fundusz Szkolny ma obecnie pokrywać nietylko rzeczowe wydatki administracji szkolnej, ale także część uposażenia nauczycieli.

Nie wchodzą tu w grę jakieś głębsze, programowe przyczyny, których zresztą trudno byłoby dopatrzeć się w tej podwójnej buchalterji budżetowej. Po prostu dla zmniejszenia ogólnego deficytu chciano obciąć wydatki na szkolnictwo o 18 miljonów, a gdy minister oświaty dość energicznie temu się sprzeciwił, doszło do kompromisu: 18 miljonów obcięto i zwrócono je w innem miejscu, jednak z warunkiem, że da je nie skarb, ale — danina szkolna.

Tak samo było przed 4 laty z wydatkami na drogi. Nic przeto dziwnego, że przy tylu podobieństwach nasuwa się obawa, aby szkolnictwo nie wyszło na Funduszu Szkolnym tak, jak wyszły drogi i mosty na Funduszu Drogowym.

Że podatnicy na obu funduszach jednakowo wychodzą, tego już dodawać nie potrzeba.

M. K.

Ostra zima w Ameryce

Gwałtowne śnieżyce w Stanach Zjednoczonych — 40-stopniowe mrozy — Przerwy w komunikacji — Liczne ofiary zimy

Londyn. (Tel. wł.). Ostra zima w Stanach Zjednoczonych trwa w dalszym ciągu. Ilość wypadków śmiertelnych, ofiar mrozu i śnieżyc, dochodzi do 80.

W miastach nadmorskich leży śnieg na pół metra. Na ulicach Nowego Jorku widzi się narciarzy.

W Filadelfji w czasie zawiei zginęło 8 osób. Setki tysięcy bezrobotnych otrzymało zajęcie przy usuwaniu śniegu z ulic, dróg i torów kolejowych.

Z powodu burz śnieżnych wydarzyło się kilka katastrof kolejowych, które pociągnęły za sobą liczne wypadki śmierci. Komunikacja jest bardzo poważnie utrudniona, a miejscami nawet zupełnie przerwana.

Katastrofa powodziowa pociągnęła za sobą śmierć 10 osób.

Z północnych, środkowych i zachodnich stanów donoszą, że termometr spadł do 40 stopni poniżej zera. Z Kanady, zwłaszcza z okolic jeziora Ontario, donoszą o 45-stopniowym mrozie.

Londyn. (PAT). Nad Nowym Jorkiem szalała wczoraj niezwykle gwałtowna śnieżyca, która trwała przez całą noc. Skutkiem tego ruch uliczny uległ zupełnemu niemal zahamowaniu. Do usunięcia śniegu zaangażowano 30.000 bezrobotnych.

Poza tem w Ameryce panują silne mrozy. W Filadelfji znaleziono 9 osób, zmarzniętych na śmierć.

Ku dyktaturze w Bułgarji?

Warszawa (Tel. wł.) „Kurjer Warszawski" w depeszy z Sofji notuje pogłoski na temat upadku gabinetu Georgiewa.

Król Borys, przekonawszy się, że nietylko szef policji sofijskiej, ale i premjer Georgiew spiskują z płk. Welczewem, kazał wszystkich aresztować względnie internować, jak np. Georgiewa w jego mieszkaniu.

We wtorek w południe zjawił się u internowanego premjera urzędnik dworski z pismem zawierającem prośbę o dymisję gobinetu. Georgiew odcięty od swoich kolegów, podpisał to pismo, poczem ogłoszono listę nowego gabinetu Platewa. Ogólnie przypuszczają w Sofji, że król Borys pragnie wstąpić w ślady króla Aleksandra, t. j. skupić w swem ręku całą władzę faktyczną, a więc i kierownictwo państwem. (w)

Sofja. (PAT.) Dzień wczorajszy minął spokojnie. Pogłoski o aresztowaniach wybitnych działaczy politycznych nie sprawdziły się.

Z kół urzędowych zaprzeczają kategorycznie o tem, jakoby płk. Welczew, inicjator wypadków z 19 maja 1934 r., został aresztowany. Płk. Welczew znajduje się tylko pod nadzorem policyjnym.

Mówią, że nowy rząd jest zdecydowany usunąć z kierowniczych stanowisk przedstawicieli grupy Zweno, do której należał były premjer Georgjew.

Ofensywa japońska na Dalekim Wschodzie

Londyn. (Tel. wł.). Dzisiejsze dzienniki przynoszą obszerne sprawozdania o akcji wojennej we wschodniej części prowincji Czachar.

Według tych doniesień, wojska japońskie przy pomocy artylerji, samochodów pancernych i samolotów bombardowych rozpoczęły atak we wtorek wieczorem.

Agencja Reutera informuje z Peiping, że noc na czwartek upłynęła na terenie walki spokojnie. W samym Peipingu krążą natomiast najróżnorodniejsze pogłoski. Ponieważ jednak Chińczycy nie mają zamiaru przystąpić do ataku, aby wyprzeć przeciwnika, nie należy się spodziewać dalszego zaostrzenia sytuacji.

W kołach chińskich panuje wielkie oburzenie na stanowisko Japonji. Z goryczą przypomina się pokojową mowę japońskiego min. spraw zagranicznych, zestawiając ją z akcją bojową. Jest to dowodem, że wojsko wyłamało się z pod kontroli władz cywilnych.

Reforma ustroju Rzeszy

Berlin. (PAT.) W związku z przewidzianym podziałem terytorjum Rzeszy na okręgi aktualna staje się kwestja stanowisk namiestników, którzy, według projektu min. Fricka, stać będą na czele tych jednostek terytorjalnych.

W obecnym okresie przejściowym obok namiestników funkcje administracyjne spełniają rządy krajowe. Funkcje te przejąć mają stopniowo namiestnicy, co umożliwi zrealizowanie ustawy z 30 stycznia 1934 r. o uzyskaniu przez Rzeszę pełnej suwerenności nad krajami.

Równocześnie z reformą ustroju nastąpi ogłoszenie jednolitej ordynacji komunalnej dla całego obszaru Rzeszy.

Z komisyj sejmowych

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś sejmowa komisja budżetowa rozpoczęła debatę nad budżetem min. spraw wewnętrznych.

Referował pos. Pączek (B. B.), a potem zabrał głos min. Kościałkowski. Wywody jego nosiły charakter ściśle rzeczowy. Minister oświadczył, że polityczne przemówienie rezerwuje sobie na plenum Sejmu. (w)

Pożary w Polsce

Warszawa (Tel. wł.) Prowizoryczne obliczenia Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych o klęsce pożarów w 1934 roku wykazały już, że straty ogniowe w ub. roku były większe, niż za lat poprzedzających.

Dział przymusowego ubezpieczenia od ognia zanotował straty sięgające 25.000.000 zł.

Pastwą ognia padło 17.000 nieruchomości, obejmujących łącznie 20.000 budynków.

O rozmiarach klęski pożarów w Polsce świadczy fakt, że statystyka ta nie obejmuje strat, poniesionych w ubezpieczeniu dobrowolnem, bądź też zarejestrowanych przez pryw. towarzystwa ubezpieczeń.

Do Palestyny

Warszawa. (Tel. wł.) W najbliższych tygodniach ma wyjechać z Warszawy pięć transportów emigrantów żydowskich do Palestyny.

Jak donosi prasa żydowska, transporty te odejdą w dniach 11, 13 i 25 lutego. Ogółem wyjedzie temi transportami z Polski dwa tysiące Żydów.

Daleko to jednak jeszcze do obiecanych trzystu tysięcy.

W następnem głównem wydaniu pojawi się feljeton kulturalny Karola Huberta Rostworowskiego p. t. „Ostatnie słowo" poezji.

W przededniu wizyty londyńskiej

Prasa paryska o zgodności poglądów Anglji i Francji na sprawę zbrojeń — Brytyjskie propozycje gwarancyj powszechnego bezpieczeństwa

Paryż (PAT). Prasa francuska coraz więcej zajmuje się bliskiemi już rozmowami londyńskiemi, do których przywiązuje dużą wagę.

„Nigdy jeszcze od czasu zawarcia traktatu wersalskiego — pisze „L'Oeuvre" — poglądy francuskie i angielskie na sprawę zbrojeń w Europie nie były tak zgodne, jak obecnie. Dowodem tego będzie fakt, że Flandin i Laval otrzymają w Londynie propozycje, dotyczące gwarancyj bezpieczeństwa powszechnego. Formuła, którą przedstawić ma Londyn, jest następująca: byli sojusznicy oświadczą Lidze Narodów, że — ich zdaniem — pewne klauzule traktatu wersalskiego nie powinny już działać przeciwko niektórym sygnatarjuszom traktatu, pod warunkiem, że ci sygnatarjusze zwrócą się do Ligi o załatwienie sprawy zwolnienia ich od wykonania postanowień tych klauzul, przyczem samo przez się zrozumiałe jest, że staną się oni znowu czynnymi członkami Ligi".

„Echo de Paris" zamieszcza podobną informację, zaznaczając, że przystąpienie Francji do tego projektu zależeć będzie przedewszystkiem od angielskich gwarancyj, następnie od ustalenia, że reorganizacja francuskich sił obronnych przeprowadzona będzie w minimalnym stopniu, a przedewszystkiem od opinji pozostałych państw sojuszniczych. Strona niemiecka wykazuje zły humor. Rezultatem takiego stanu umysłów będzie dalsze zbliżenie pomiędzy Anglją i Francją w momencie rozmów londyńskich. Jako warunki wymienia dziennik podpisanie paktów wzajemnej pomocy z Niemcami lub bez nich, reorganizację francuskich sił obronnych i wzmocnienie Locarna ze zobowiązaniem Anglji do niezwłocznego zaangażowania wszystkich jej sił w razie gdyby granica Renu została pogwałcona.

Według „Excelsiora", MacDonald i John Simon nie będą żądać, aby Francja zobowiązała się do wejścia na awanturniczą drogę w sprawie długów wojennych, waluty, bezpieczeństwa i rozbrojenia. Należy sądzić, że oba kraje przystąpią w najściślejszej harmonji do szerokiej wymiany poglądów w celu uczynienia jeszcze bardziej skuteczną akcji dyplomatycznej w porozumieniu z wszystkimi rządami zwolennikami konsolidacji pokoju, niezbędnego dla ekonomicznej i finansowej odbudowy Europy.

Przeciwniemiecka manifestacja w Kownie

Ryga. (PAT). Z Kowna donoszą: Z okazji obchodu 12 rocznicy przyłączenia Kłajpedy do Litwy urządzono w gmachu uniwersytetu akademję, na której przemawiali członkowie rządu oraz wybitni działacze polityczni.

Akademja miała charakter przeciwniemieckiej manifestacji. Wielu mówców ostro krytykowało dotychczasową taktykę Rzeszy, zmierzającą do oderwania Kłajpedy od Litwy, wskazując przytem na niebezpieczeństwo, jakie zagraża ze strony Niemiec państwom bałtyckim i Polsce.

Min. sprawiedliwości Szylingas zarzucił Polsce, że dotychczas stale dowodziła, iż Litwa nie postępuje samodzielnie i uzależnia swą politykę od Niemiec. Dziś legenda ta prysła i nikt temu nie wierzy. Dla Litwy obecnie drzwi są szeroko otwarte do wszystkich największych centrów politycznych. Cieszy się ona sympatją oraz współczuciem i może liczyć na pomoc. Tem samem sytuacja Litwy jest obecnie mocniejsza, niż w r. 1924, nie mówiąc o dawniejszych czasach.

Rektor uniwersytetu kowieńskiego prof. Romer oświadczył m. i., że Litwa stanowi ośrodek historyczny aktywnej polityki bałtyckiej, jednak związek z Polską postawiłby Litwę w niepewnej sytuacji. Straciłaby ona swą niezależność. Pozostaje zatem konsolidacja wybrzeża bałtyckiego, czyli solidarne i równe współdziałanie Litwy, Łotwy i Estonji.

Echa zamordowania Kirowa

Moskwa. (PAT). Ag. Tass donosi: Kollegjum wojskowe najwyższego trybunału ZSRR. w Moskwie rozpatrywało sprawę b. kierownika leningradzkiego wydziału komisarjatu dla spraw wewnętrznych Miedwiedia, jego zastępców Zaporożca i Fomina oraz kilku innych funkcjonarjuszy tego wydziału.

Przewód sądowy i zeznania ustaliły, że oskarżeni, z których zwłaszcza Balcewicz z racji zajmowanego stanowiska miał bezpośredni kontakt ze sprawami terorystów, będąc poinformowani o przygotowaniach do zamachu na Kirowa, wykazali nietylko bezczynność, ale nawet karygodne niedbalstwo i nie podjęli żadnych zarządzeń, niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa.

Miedwied, Zaporożec, Gorin-Lundin nie wydali żadnych zarządzeń w celu ujawnienia i przerwania działalności terorystycznej grupy kontrrewolucyjnej Zinowjewa w Leningradzie, a w szczególności zabójcy Kirowa Nikołajewa, aczkolwiek mieli możność uczynić to.

Wszyscy oskarżeni uznani zostali winnymi. Trybunał skazał Miedwiedia i Zaporożca na 3 lata zesłania do obozu koncentracyjnego, Balcewicza na 10 lat, trzech dalszych oskarżonych na 3 lata i sześciu na 2 lata zesłania do obozu.

Na polowanie

Warszawa (Tel. wł.) Dziś rano przyjechał do Warszawy prezydent senatu gdańskiego Greiser na polowanie, które p. Prezydent urządza w Białowieży. (w)

Włamanie do banku

Łódź. (Tel. wł.) Do domu bankowego Hieronima Szyffa przy ul. Piotrkowskiej 78 włamali się kasiarze.

Po północy jakiś osobnik zadzwonił do bramy, a gdy dozorca Stanisław Michalak otworzył ją, przyskoczyło znienacka trzech zbirów, którzy związali go i zakneblowali mu usta, poczem zabrali klucze do banku i dostali się do wnętrza, pozostawiając jednego z napastników na straży.

Złodzieje operowali rakiem i udało się im rozpruć jedną szafę mniejszą, z której skradli 12 tys. złotych w walucie obcej.

Większa kasa, zawierająca ponad 150 tys., oparła się. Policja prowadzi poszukiwania za rabusiami.

Wiadomości

Wobec przejęcia nar.-soc. pisma „Angriff" przez „Niemiecki Front Pracy", dotychczasowy organ „Der Deutsche" zostanie z dniem 31. b. m. zawieszony.

*

W procesie Neumana i Sassa w Kłajpedzie odbywało się w dalszym ciągu badanie świadków. Jednego, Kramera, pociągnięto do odpowiedzialności za odwołanie poprzednich zeznań. Kubutas twierdził, że niektórzy oskarżeni namawiali go do złożenia fałszywych zeznań, grożąc w przeciwnym razie zabójstwem.

*

Rząd szwedzki wniósł do Riksdagu wniosek o zwiększenie kredytów na organizację obrony wyspy Gotland i na związane z tem wydatki na armję.

Goering w Warszawie?

Wiedeń (Tel. wł.) Według doniesień z Berlina pruski prezes ministrów Hermann Goering w najbliższym czasie ma udać się do Warszawy, aby wejść w kontakt z wybitnemi osobistościami polskiemi.

Prawdopodobnie podróż Goeringa do Warszawy będzie ze strony urzędowej upozorowana jakąś wycieczką.

Krwawe niesnaski

Grodno. (PAT.) Mikołaj Kuczuk we wsi Suwaki zastrzelił z rewolweru swą 25-letnią żonę. Jak twierdzą, powodem zbrodni były niesnaski rodzinne. Rodzina zastrzelonej, usiłując dokonać zemsty, ciężko pobiła Kuczuka tak, iż przewieziono go do szpitala miejskiego w Grodnie.

Pchnął scyzorykiem

Słonim. (PAT.) Właściciel tartaku i kupiec słonimski Jochel Faia, pchnął w czasie sprzeczki scyzorykiem w serce gajowego Aleksandra Popiniuka, raniąc go śmiertelnie. Faia został aresztowany.

Nietrzeźwy szofer

Berlin (Tel. wł.) Na ul. Gneisenaustrasse samochód ciężarowy wpadł na oddział młodzieży hitlerowskiej. Jeden chłopiec zmarł po przewiezieniu go do szpitala, a dwóch zostało ciężko ranionych. Sześciu odniosło lżejsze obrażenia. Szofera, który był nietrzeźwy aresztowano.

Reorganizacja S. A.

Berlin (PAT) Odbyła się w gmachu min. propagandy Rzeszy konferencja przywódców grup S. A. w obecności szefa oddziałów szturmowych Lutzego. Celem tych narad było, według komunikatu oficjalnego, omówienie kwestji reorganizacji oddziałów szturmowych w związku ze znaną już decyzją czynników miarodajnych, wyznaczających na przyszłość nowe cele formacjom szturmowym. W toku zebrania przywódcy składali sprawozdania.

Konferencję zakończył Lutze przemówieniem, w którem przedstawił ponownie swe zasadnicze poglądy na zadania i przyszłość S. A. Później konferował oddzielnie z poszczególnymi przywódcami.

O fiński uniwersytet

Helsinki (PAT). Odbył się tu wiec, na którym postanowiono delegować na prowincję kilkuset studentów celem urządzenia zebrań obywatelskich w każdem mieście i większej wsi dla przeprowadzenia agitacji za czysto fińskim uniwersytetem. Komitet studencki zamówił dla prelegentów umyślne pociągi.

Studenci fińscy w liczbie 2 i pół tysiąca osób udali się wczoraj po wiecu pochodem pod mieszkanie kanclerza uniwersytetu i wyrazili mu uznanie za obronę praw języka fińskiego na wyższych uczelniach. Manifestacja miała przebieg spokojny

Afera żydowska w Czechosłowacji

Praga. (PAT.) Kupiec drzewny Arpad Rabin i bracia Zygmunt i Emanuel Schmidt, którzy przed kilku miesiącami zbiegli na Węgry w obawie przed aresztowaniem ich w związku z aferą korupcyjną przy dostawie progów dla kolei państwowych, zażądali wydania im glejtów na powrót, któryby im zapewnił odpowiadanie z wolnej stopy. Sąd żądanie to odrzucił.

Afera ta, jak i afera przy budowie gmachów państwowych oraz afera korupcyjna w sprawie budowy tamy w Vranowie, znajdują się w stadjum śledztwa, przyczem mówią o coraz to nowych aresztowaniach wśród urzędników państwowych.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,28½—5,28¾ zł, w Gdańsku na Warszewę 5,27 zł.

Kurs guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 guld. gd. w dewizach 172,68 zł, gotówką 172,34 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 24. 1. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5 proc. poż. konwers. 65½ oraz za 3 proc. poż. bud. 46,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½ proc. dolarowemi listami zast. po 48¼, natomiast płacono za 4½ proc. dol. listy zast. w złocie 48¼ proc. W końcu obracano 4 proc. listy zastawne konwert. po 49,50.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Cukrownictwa po 64,—, zaś Bank Polski po 96½ bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% Państw. Poż. Konw. 65,50 P
3% Poż. Bud., serja I 46,50 P.
4½% dolarowe listy zast. serji K. z r. 1933 Pozn. Ziemstwa Kred. 48,25 +
4½% dolarowe listy zast. serji K. z r. 1933 w złocie Pozn. Ziemstwa Kred. 48,25 P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 49,50 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Cukrownictwa 64,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 24. 1. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1) żyto 715 g/l. 2) pszenica 750 g/l. 3) owies 470 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 90 tonn par Poznań	15,50

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposob. spokojne)	15,25— 15,50
Pszenica (Usposob. słabe)	15,50— 16,00
Jęczmień browarowy	21,25— 22,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 710—725 g/l.	20,50— 20,75
Jęczmień 680—690 g/l.	19,00— 19,50
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usposob. spokojne)	15,25— 15,75
Mąka	
żytnia I gat. 0,55% wł. w.	21,75— 22,75
żytnia I gat. 0,65% wł. w.	20,75— 21,75
żytnia II gat 55—70% wł. w.	15,25— 16,25
żytnia pośl. pon. 70% wł. w.	13,25— 14,25
żytnia razowa 0,95% wł. w.	17,25— 18,25
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł. w.	26,50— 29,00
pszenna gat. IB 0-45% wł. w.	26,00— 26,50
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	25,00— 25,50
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	24,00— 24,50
pszenna gat. IE 0-65% wł. w.	23,00— 23,50
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	22,00— 22,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	21,50— 22,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	18,50— 19,00
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	15,75— 16,25
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w.	14,75— 15,25
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w.	12,25— 12,75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	10,00— 10,75
Otręby pszen. grube stand.	10,50— 11,00
Otręby pszenne średnie st.	9,75— 10,25
Otręby jęczmienne	10,25— 11,75
Rzepak zimowy	41,00— 44,00
Rzepik latowy	38,00— 40,00
Siemię lniane	43,00— 45,00
Gorczyca	39,00— 42,00
Wyka latowa	24,00— 26,00
Peluszka	27,00— 29,00
Groch Viktorja	37,00— 42,00
Groch Folgera	32,00— 35,00
Łubin niebieski	9,00— 9,50
Łubin żółty	[illegible] — 11,00
Seradela	[illegible] — 13,00
Koniczyna czerwona surowa	130,00—140,00
Koniczyna czerw. 95—97% cz.	155,00—165,00
Koniczyna biała	80,00—110,00
Koniczyna szwedzka	190,00—210,00
Koniczyna żółta odłuszczona	70,00— 80,00
Przelot	75,00— 95,00
Tymoteusz	60,00— 70,00
Rajgras angielski	90,00—100,00
Słoma pszenna luzem	2,50— 2,70
„ pszenna prasowana	3,10— 3,30
„ żytnia luzem	2,75— 3,00
„ żytnia prasowana	3,25— 3,50
„ owsiana luzem	3,25— 3,50
„ owsiana prasowana	3,75— 4,00
„ jęczmienna luzem	1,95— 2,45
„ jęczmienna prasow.	2,85— 3,05
Siano zwykłe luzem	7,25— 7,75
„ zwykłe prasowane	7,75— 8,25
„ nadnoteckie luzem	8,25— 8,75
„ nadnoteckie pras.	8,75— 9,25
Makuch lnian. w taflach	17,25— 17,75
Makuch rzepakowy w tafl	13,00— 13,25
Makuch słon. w tafl. 42/43%	18,50— 19,00
Śrut Soja	20,00— 20,50
Mak niebieski	34,00— 37,00

Ogólen usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 2187 tonn, pszenicy 594 t., jęczmienia 218 t., owsa 152,5 t., mąki żytniej 70,5 t., mąki pszennej 25,5 t., otrąb żytnich 187,9 t., otrąb pszennych 52,5 t., otrąb jęczmiennych 15 t., gorczycy 31 t., peluszki 5 t., wyki 15,75 t., seradeli 15 t., maku niebieskiego 3,5 t., lucerny 0,8 t., koniczyny białej 3,5 t., nasion 3,22 t., słomy 100 t.

Odwrót Irlandji

Głośnem echem odbiło się niedawno uchwalenie przez parlament Wolnego Państwa Irlandzkiego ustawy o obywatelstwie, przewidującej pojęcie „obywatelstwa irlandzkiego", niezależne od „obywatelstwa brytyjskiego". Znaczenie ustawy tej jest nietylko prawnopolityczne, ale głównie symboliczne, jako najszerszy wyraz niezawisłości Irlandji, którym to względom prestiżowym tyle wagi przypisują miejscowi „niepodległościowcy".

W porównaniu z „ustawą o obywatelstwie" wiele mniej rozgłosu w świecie znalazła natomiast inna sprawa z stosunków irlandzko-angielskich ostatniej doby, bardzo zresztą wymowna jako zapowiedź odprężenia na tym rozognionym odcinku wysp brytyjskich. Jest to mianowicie zawarcie umowy handlowej między rządem irlandzkim a rządem angielskim, co równa się zaprzestaniu długotrwałej wojny handlowej, która rzucała od dwóch lat przykre światło na wewnętrzną spoistość związku dominjalnego. Umowa ta ma narazie charakter kompensacyjny wymiany węgla angielskiego na irlandzkie produkty hodowlane. Ważnem postanowieniem jest, że Anglja uzyskuje od 1 lutego 1935 monopol na dostawę węgla na potrzeby Irlandji, — okoliczność interesująca w wysokim stopniu również polskie sfery eksportowe.

Przypatrzmy się tłu umowy kontyngentowej i ogólnym warunkom, w jakich powstała. Okaże się bowiem, że niepodobna rozdzielić momentów gospodarczych od politycznych, które dyktują Irlandji postawę wobec sąsiedniego „obcego" mocarstwa, jakiem jest — w oczach krańcowych separatystów — Wielka Brytanja.

Przyczyn długotrwałej wojny celnej szukać trzeba w całym splocie sporów natury prawno-politycznej, jakie istnieją między Imperjum Brytyjskiem a Wolnem Państwem Irlandzkiem od chwili ratyfikowania dnia 6 grudnia 1921 w Dublinie układu o „niezawisłości Irlandji". Jednak bezpośrednim impulsem do kroków nieprzyjaznych była decyzja de Valery, który po dojściu do władzy spowodował wstrzymanie przez Irlandję wpłat do skarbu angielskiego długu farmerów irlandzkich, powstałego z wykupu przez nich ziemi z rąk angielskich posiadaczy latyfundjów, a zwanego „Land Purchase Act". Ponieważ Irlandja w umowie z r. 1925 zobowiązała się anuitety te w wysokości 3 milj. funtów rocznie uiszczać, zatem wstrzymanie spłat przez de Valerę uznano w Londynie za niedopuszczalne naruszenie umowy i odpowiedziano na to represjami przywozowemi w stosunku do produktów irlandzkich.

Wezwanie do wojny celnej przyjęła Irlandja początkowo z zimną krwią. Dla tem efektywniejszego szkodzenia importowi angielskich produktów przemysłowych, weszło Wolne Państwo na drogę polityki prohibicyjnej i rozpoczęto zarazem popierać własny przemysł metalowy i włókienniczy. Wysiłki te jednak nie dały pożądanych rezultatów, gdy tymczasem katastrofalny spadek wywozu Irlandji zaczął powodować głęboki kryzys gospodarczy dla całego kraju. Anglja jest bowiem przyrodzonym kontrahentem Irlandji w handlu od stuleci i odbiorcą jej produkcji hodowlanej. W r. 1934 import zagraniczny Irlandji by dziesięciokrotnie wyższy aniżeli eksport. Wobec tak oczywistej dysproporcji w bilansie handlowym mogła Anglja cierpliwie czekać, wiedząc zgóry, że de Valera przyjdzie ze skruchą błagać ją o pokój. Przewidywania się sprawdziły; świeżo podpisany układ kompensacyjny jest tego dowodem.

Zwolennicy odprężenia irlandzko-angielskiego, których nie brak wśród opozycji parlamentarnej w Dublinie, są w nastroju pełnym optymizmu. Dotąd bowiem oni sami (tj. partja b. prezydenta Cosgrave'a, farmerzy oraz zwolennicy gen. O'Duffy) głosili potrzebę współpracy z Anglją, gdy tymczasem de Valera reprezentował linję namiętnego oporu. Skoro teraz sam wódz dał się pojednać, rozumują oni, że zapowiada to najlepsze nadzieje na trwałe odprężenie w którem widzą korzyść dla kraju.

Mniej entuzjazmu okazuje z racji układu handlowego Londyn. Uświadamiają tam sobie, że Anglja odniosła zwycięstwo tylko przez wytrwałość swą i cierpliwość w czekaniu, a nie wskutek zasadniczej zmiany poglądów u maksymalistów irlandzkich. W kołach urzędowych stolicy W. Brytanji uważają de Valerę za chytrego taktyka, zapewne przyciśniętego chwilowo do muru, ale zdolnego w odpowiednim momencie strzelać zza płotu. Aleć z drugiej strony tradycyjna polityka angielska nie jest układana na zbyt długie terminy, zadawalając się pociągnięciami często doraźnej natury.

Za takie uznać trzeba obecne odprężenie gospodarcze z Irlandją, przynoszące conajmniej zysk w tej postaci, że otworzą się nowe widoki dla sksportu węgla angielskiego na utracony częściowo rynek, na który wdzierał się już z powodzeniem w roku zeszłym węgiel polski.

Taniec wśród paktów

Anioł pokoju: Chcą ze mnie zrobić kompletnego warjata.

Drezno — Warszawa

W tych dniach — jak wiadomo — gościł w Warszawie i Krakowie nadburmistrz miasta Drezna, p. Zörner, podejmowany z wielką uprzejmością i względami przez władze polskie.

Z okazji tej wizyty szereg pism saskich zamieścił artykuły na temat dawnych związków, łączących Saksonję z Polską, w szczególności zaś Drezno z Warszawą.

Tak więc „Dresdner Neueste Nachrichten" z dn. 18 b. m. zamieszczają wielki artykuł p. t. „Dresden—Warschau", który ozdobiono w nagłówku herbem królewskim Augusta II i Augusta III, łączącym godła państwowe Polski i Saksonji. W tekście artykułu znajdujemy nadto reprodukcje dwóch sztychów Canaletta z czasów Augusta II; pierwszy z nich przedstawia Krakowskie Przedmieście w Warszawie od strony Zamku, drugi — projekt pałacu saskiego w Warszawie od strony ogrodu. Canaletto — jak wiadomo — był nadwornym rysownikiem i malarzem widoków Warszawy i miast saskich, głównie Drezna.

W samym artykule spotykamy obszerną charakterystykę roli kulturalnej obu Sasów na terenie Polski i Saksonji. Autor artykułu stwierdza na zakończenie, że budynki z tej epoki (dawny pałac saski wraz z Ogrodem Saskim, pałac Brühla, będący obecnie siedzibą M. S. Z.) do tej pory nadają piętno wyglądowi Warszawy.

Inny dziennik „Dresdner Nachrichten" (również z dn. 18 b. m.) zamieszcza podobny artykuł p. t. „Mosty z Drezna do Warszawy", w którym sięga historycznie jeszcze dalej, bo aż do czasów pokoju budziszyńskiego, zawartego w r. 1018 między Bolesławem Chrobrym a cesarzem Henrykiem II; mocą tego pokoju, jak wiadomo, Łużyce i Miśnia przyłączone zostały, na krótko zresztą, do Polski.

„Ale nietylko szczęk broni — piszą „Dresdner Nachrichten" — znajdujemy u początku stosunków obu krajów. Słodkie, pokojowe dźwięki rozbrzmiały, kiedy Bolesław przywiózł do domu córkę margrabiego Miśni jako małżonkę."

Wyliczywszy następnie wszystkie Niemki, które były żonami książąt i królów polskich, dziennik opisuje — podobnie, jak cytowane przez nas wyżej „Dresdn. N. N." — panowanie Augusta II i III. Na zakończenie spotykamy kilka komplementów pod adresem Polski, przyczem m. i. podkreśla się, że „także filozof Nietzsche miał polską krew w żyłach".

Podobne artykuły zamieściły również mniejsze pisma saskie (np. „Landespost"). Wszystkie te wystąpienia dowodzą, jak solidarnie prasa niemiecka stosuje się do zarządzeń Hitlera, który nakazał dziennikom — w interesie prowadzonej przez siebie obecnie polityki — zmienić dotychczasowy ton wobec Polski.

Jak długo ta „sielanka" potrwa, niewiadomo. W każdym razie, jeśli już mowa o królach polskich z dynastji saskiej, warto przypomnieć, że pod piękną zasłoną działalności budowlanej i artystycznej knuli oni wręcz haniebne spiski na całość Rzeczypospolitej. W szczególności już August II pertraktował z obcemi czynnikami o rozbiór Polski, równocześnie zaś rządy jego doprowadziły kraj do zupełnego rozstroju wewnętrznego, który pogłębił się jeszcze za Augusta III.

Z tej strony tradycje stosunków polsko-saskich nie przedstawiają się więc różowo, — faktem jest zato, że Drezno było zawsze miastem chętnie odwiedzanem i lubianem przez Polaków.

„Młodoniemcy" w Chojnicach

Chojnice, 23 stycznia.

W dużej sali hotelu Engla w Chojnicach odbył się wiec „Jungdeutsche Partei", na który przybyło około 1000 osób. Wśród obecnych na sali przeważali liczebnie bezrobotni, młodzież i stan średni. Przewodniczył zebraniu mistrz stolarski p. Wiwjorra. Jako pierwszy przemawiał redaktor Eitel Wersche z Tczewa.

Mówca twierdził, iż starzy przywódcy niemczyzny pogrzebali dobrze prosperujące organizacje niemieckie na miejscowym terenie. Ten fakt przyczynił się do utworzenia na Pomorzu Partji Młodoniemieckiej, jedynej organizacji politycznej w Polsce, której idee są szczerze narodowo-socjalistyczne. W szeregach tej organizacji znaleźć się muszą wszyscy Niemcy. Ostro krytykował przywódców z przeciwnego obozu politycznego, którzy rzekomo nie przebierają w środkach, walcząc z przeciwnikami. Chwytają się oni metod, których „każdy uczciwy Niemiec musi się wstydzić". Mówca, jako zwolennik J. D. P. został wyrzucony z pracy na bruk przez tych Niemców, którzy w programie swego stronnictwa propagują jedność wszystkich Niemców.

Drugi mówca, p. Schneider z Katowic, zastępca naczelnego kierownika J. D. P. omówił działalność partji i jej rozwój w Polsce, szczególnie na Pomorzu, oraz nakreślił trudności, jakie ma do przezwyciężenia.

W dyskusji zabrali głos pp. Schulz i H. Rasch, którzy postawili szereg zarzutów pod adresem Partji Młodoniemieckiej, m. i. ten, że J. D. P. uznaje w całości traktat wersalski(?), co nie jest zgodne z programem „Führera". Żaden szanujący się Niemiec nie może uznać tego traktatu. Skoro J. D. P. uznaje traktat, działa na szkodę idei narodowo-socjalistycznej. Mówcy wytykali nadto J. D. P. działalność rozbijacką, podając za przykład wybory do rady miejskiej w Bielsku, centrali J. D. P. Była tam jedna lista polska, podczas gdy Niemcy wysunęli aż 4. (cd)

UWAGI

15 lat mija od ogłoszenia w Rosji dekretu, który postawił sobie za zadanie zlikwidować analfabetyzm. Z okazji tej prasa moskiewska przypomina niezwykle ciężkie warunki, w jakich znajdowało się szkolnictwo w chwili wprowadzenia dekretu, jak również z zadowoleniem podnosi rezultaty akcji oświatowej. W r. 1920 zaledwie 32% ludności unji sowieckiej potrafiło czytać i pisać. Dziś oficjalna liczba analfabetów w państwie wynosi zaledwie 8%.

Nie wchodząc w drobiazgową ocenę tego odsetka, który na obszarze tak olbrzymim, jak państwo sowieckie, i w częstokroć trudnych do sprawdzenia warunkach może conajwyżej przedstawiać cyfrę orjentacyjną, powiedzieć można ogólnie, że rząd Z. S. S. R. przykłada rzeczywiście dużą wagę do rozwoju szkolnictwa powszechnego. Na osobną wzmiankę zasługuje fakt, że system sowiecki szanuje w zasadzie odrębności językowe w poszczególnych republikach związkowych, co przy stwarzaniu podwalin szkolnictwa z odnośnych częściach państwa wymagało wielu żmudnych wysiłków przygotowawczych: ustalania pisowni, układu elementarzy, gromadzenia literatury wielojęzycznych szczepów Unji.

Jeśliby zwalczanie ciemnoty analfabetyzmu prowadzone było z tą samą energją także przez następne pokolenia włodarzy Rosji, otwarłoby to przed państwem szerokie perspektywy rozwojowe w myśl zasady: „oświata ludu dokona cudu".

*

Tylko, że sprawa analfabetyzmu nie wyczerpuje wszystkich bolączek niskiego poziomu cywilizacyjnego. Zgódźmy się na ścisłą definicję: analfabetyzm, w pojęciu znajomości sztuki czytania i pisania, jest zaledwie pierwszym szczeblem na drabinie pracy mózgowej człowieka. Prócz analfabetyzmu całkowitego, a więc zupełnej ignorancji znaków piśmienniczych, istnieje cała skala pośrednich stanów intelektualnych, wielce niedoskonałych, które w życiu praktycznem objawiają się jako — niedokształcenie. Stan częstokroć gorszy od zwykłej ciemnoty, bo podszywający się pod pozory szkolnej ogłady.

W owym pół-analfabetyźmie, pladze niejednego społeczeństwa, rozróżnić można dwie formy. Jedną wyobrażają ci, co wprawdzie pokonali trud elementarza, ale w dalszym rozwoju niewiele posunęli się naprzód. Typ spotykany codziennie w postaci różnych niedomagań: w pracy zawodowej, w życiu organizacyjnem, w urzędach państwowych.

Drugą formą pół-analfabetyzmu jest powierzchowna wiedza „o wszystkiem", uprawiana jako rodzaj sportu, nawet „dobrze widziana", a w każdym razie tolerowana w współżyciu z drugimi. Wiedzieć o niczem, a mówić o wszystkiem — staje się nawet kanonem w stosunkach towarzyskich, o ile dana jednostka nie boi się zdemaskowania.

Problem analfabetyzmu, jako zagadnienie społeczne, jest nowej daty. Właściwie dopiero nowoczesne państwo podjęło się metodycznego rozwiązania.

Natomiast pół-analfabetyzm, jako klęska społeczna, zaprzątał już oddawna umysły światłych ludzi. Któryś z nich — zdaje się św. Augustyn — mawiał: „Timeo unius libri lectorem", obawiam się takiego, co jedną książkę przeczytał, i wyraził w tych słowach dosadnie to, co jest i u nas aktualnem zagadnieniem kultury.

Po 50 tys. fr. i słońce południa do Monte Carlo

Z czterech stron Europy dążą uczestnicy poprzez morza, rzeki i góry po asfaltowych, wyboistych i zaśnieżonych drogach

W raidzie do Monte Carlo mieli prawo wziąć udział wszyscy automobiliści, posiadający odpowiednią licencję i samochód odpowiadający wymogom regulaminu (samochód turystyczno-sportowy) po opłaceniu startowego we wysokości 750 wzgl. 600 fr. franc. zależnie od klasy. Celem raidu jest przyjazd o wyznaczonej godzinie do Monte-Carlo z jednej z podanych miejscowości, przyczem obowiązuje przebycie jednego z wyznaczonych szlaków, nie krótszego niż 1.400 klm., których do wyboru jest kilka. Najdalszemi szlakami są (w nawiasie ilość klm): Palermo (4.072) Talin (3.972), Ateny (3.786), Umea (3.784), Bukareszt (3.772) i Stavanger (3.700). Za przybycie do Monte Carlo z wymienionych miejscowości, uczestnicy otrzymują maksymalną ilość punktów t. zn. tysiąc. Za przebycie krótszego dystansu ilość punktów jest odpowiednio mniejsza. Zawodnicy wyruszają z poszczególnych miejscowości w odstępach jednominutowych i muszą przebyć dystans z średnią szybkością 40 klm. na godzinę (ostatnie tysiąc klm. z szybkością przeciętną 50 klm./godz.). Od tej przeciętnej szybkości odliczane są straty czasu powstałe przy przejeżdżaniu przez granice państw, morza i inne wody.

Kontrola przeciętnej szybkości przeprowadzana jest w szeregu punktach kontrolnych, które muszą być osiągane przez uczestników w wyznaczonych godzinach kontroli. Na tych stacjach kontrolnych przeprowadza się równocześnie kontrolę samochodu i pasażerów, a więc sprawdza się, czy nie nastąpiła zmiana obsady, czy na wozie znajduje się balast odpowiedni, jeżeli niema przepisowej ilości pasażerów, czy plomby założone przed wyruszeniem na karoserji i silniki nie są naruszone itp. Za każde uchybienie, stwierdzone na stacjach kontrolnych, jak również za nieprzepisową szybkość przeciętną, uczestnicy otrzymują karne punkty, które są odliczone od ogólnej punktacji.

Natychmiast po przybyciu uczestników do Monte Carlo odbywa się sprawdzanie stanu technicznego i wyekwipowania samochodu. Za wszelkie braki i nieprzepisowości otrzymują zawodnicy karne punkty. Przepisowemi muszą być: błotniki, dach samochodu, wycieracz do szyby, tłumik, oświetlenie i lusterko. Po tej kontroli nie mogą być przeprowadzane żadne zmiany. Samochód oddawany jest do parku i wytaczany dopiero do następnych prób.

Na mapce zaznaczone są wszystkie szlaki prowadzące do Monte Carlo. Miasta podkreślone są najdalszemi punktami wyjazdowemi. Strzałki wskazują kierunek jazdy, cyfry oznaczają odległości w kilometrach między poszczególnemi miastami — punktami kontrolnemi.

Pierwszą jest próba startu, druga próba polega na objechaniu wytyczonej drogi o długości ca 700 m., podczas której należy dwukrotnie zawrócić, jadąc wstecz, oraz objechać wytyczoną ósemkę.

Po w konaniu tych prób uczestnicy są wolni przez piątek aż do soboty. Tymczasem komisja przeprowadza obliczenia, obdzielając uczestników punktami.

W sobotę przed południem odbędzie się na tarasach kasyna konkurs wyekwipowania samochodu. Jest to jednak imprezą odrębną. Badane są wygody samochodu, a więc urządzenia wnętrza, łatwego dostępu do miejsc, wartości praktyczne poszczególnych części itp.

W niedzielę o godz. 10 nastąpi zbiórka samochodów na Quai de Plaisance, potem defilada i wreszcie, dla niektórych najważniejsza część, rozdanie nagród i ogłoszenie wyników. Odbędzie się ono na Place du Palais w Monaco.

Główną nagrodę za zwycięstwo w ogólnej punktacji jest puhar „International Sporting Clubu" i nagroda pieniężna 50 tys. fr. franc. Za drugie do dziesiątego miejsca w ogólnej punktacji uczestnicy otrzymują srebrne plakiety oraz nagrody pieniężne w następującej wysokości za miejsce: 2 — 20 tys. fr. fr., 3 — 15 tys. 4 — 10 tys., 5 — 7 tys., — 6 — 5 tys., 7 — 4 tys., 8 — 3 tys., 9 — 2 tys. i 10 — 1 tys. fr. fr. Razem wydanych zostanie za ogólną punktacje 117 tys. fr. fr.

Po rozdaniu nagród, nastąpi wieczorem wielki bankiet Międzynarodowego Klubu Sportowego (I. S. C.) na cześć uczestników i pasażerów biorących udział w raidzie.

W niedzielę odbędzie się jeszcze konkurs fotograficzny, który jest nadprogramowym, cieszy się jednak wielkiem zainteresowaniem zarówno wśród uczestników jak też i wśród gości bawiących w Monte Carlo. W konkursie tym nagrodzone zostaną najbardziej oryginalne zdjęcia, dokonane przez uczestników raidu.

A. E.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO WINIARY

Zebranie plenarne z referatem odbędzie się w niedzielę, 27 b. m. o godzinie 14 w sali „Sokoła", przy ul. Obornickiej.

Po zebraniu odbędzie się uroczystość łamania opłatka.

Wszystkich członków o punktualne przybycie prosi Zarząd.

WYDZIAŁ MŁODYCH STRONNICTWA NARODOWEGO

Zapisy na kurs kandydatów przyjmuje się codziennie w sekretarjacie grodzkim, Św. Marcina 65 w podwórzu na prawo I ptr., w godzinach dyżuru od 12—14 i od 18—21.

W czwartek 24. 1. o godz. 20 w sali Str. Narodowego, Św. Marcin 65

ZEBRANIE SEKCJI ŻEŃSKIEJ MŁODYCH STR. NAR.

Obecność członkiń obowiązkowa.

Plotki stołeczne

23 stycznia.

Ot, co warte są przypuszczenia i przewidywania. Czego to nie spodziewano się po 15-ym stycznia!

Wtedy to miał wrócić z wywczasów i kuracji min. Kościałkowski. Spodziewano się jakichś pikantnych zmian i pociągnięć. Tymczasem tydzień mija, minister już się publicznie pokazywał, urzęduje, ale zmian nie widać.

Teraz znowu zapowiadają je na przyszły tydzień. Liczą się, że wtedy nastąpiłaby zmiana na stanowisku głównego komendanta policji. To najważniejsze i najcharakterystyczniejsze. Zobaczymy, czy i tym razem przypuszczenia nie zawiodą tych, co na nie liczą.

*

Już się teraz częściej mówi, że nie nastąpią zmiany w województwach. — Słyszy się taką interpretację:

Zmiany wojewodów będą dokonane pod znakiem przyszłych wyborów. Chodzi o to, kto będzie niemi kierował. Dzisiaj tak się układają nastroje, że najwięcej prawdopodobieństwa posiada utrzymanie p. Kościałkowskiego na stanowisku ministra spraw wewnętrznych. W takim razie po dokonaniu zmiany czy reorganizacji rządu, co zgodnie z tradycjami i zwyczajami, dzieje się po każdej niemal sesji sejmowej — nastąpiłoby i ustalenie administracji, któraby miała pozostać już na czas wyborów.

*

W kawiarniach mówią o świetnej konjunkturze dla min. Kościałkowskiego. Z tem więc większem zainteresowaniem oczekują jego wypowiedzeń się podczas debaty nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych. Pierwszy jego debiut. Zasadnicze przemówienie. Program nowego ministra.

Już się nieraz angażował w kierunku ukraińskim. Szkoła średnia ruska w Czernicy koło Żurawna nad Dniestrem już się organizuje. Już upatrzono jej kierownika w osobie jednego z dyrektorów Silskiego Hospodara, pozostającego pod wpływami politycznemi „Unda".

Podczas swej kuracji w Zakopanem, gdzie witał Nowy Rok, min. Kościałkowski zetknął się z kilku wybitnymi nie politykami, lecz działaczami organicznymi ukraińskimi i odbył parę konferencyj.

W jakim kierunku pójdzie jego polityka?...

WARSZAWIANIN.

Zdrowie J.-Stępowskiego

Z Warszawy donoszą:

Stan zdrowia Junoszy - Stępowskiego jest już od kilku dni niepokojący, gdyż nie opuszcza go gorączka, ponad 38 st. Kilkakrotnie zbierało się konsyljum lekarskie, a prócz dr. Srokowskiego pacjenta odwiedzają po kilka razy dziennie lekarze: prof. dr. Z. Radliński, doc. dr. J. Kołodziejski, dr. Flokstumpf.

Choroba rozpoczęła się od drobnego skaleczenia ręki. Skutkiem infekcji wywiązało się zakażenie. Lekarzom udało się je początkowo zlokalizować w dłoni i przedramieniu. Dokonano wycięcia ropnia, a chory został umieszczony w lecznicy Czerwonego Krzyża pod opieką ordynatora lecznicy, osobistego swego przyjaciela, dr. M. Srokowskiego. Do chorej ręki założono dreny, mające odprowadzać ropę.

Miarą wielkiego zainteresowania i zaniepokojenia, jakie wśród miłośników teatru wywołała choroba Junoszy-Stępowskiego, są liczne depesze i listy, nadchodzące z całej Polski z wyrazami współczucia i życzeniami zdrowia dla pacjenta.

Z kraju

BEZROBOCIE W KRAJU STALE WZRASTA.

Według ostatnich danych biur pośrednictwa pracy liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całego kraju w dn. 19 b. m., wynosiła ogółem 469.989 osób, wykazując wzrost bezrobocia w ciągu tygodnia o 19,919 osób.

Liczba bezrobotnych w Warszawie (wraz z okręgiem), wynosiła 46.341 osób. t. j. o 1.296 osób więcej, niż w tygodniu poprzednim. Liczba bezrobotnych w Łodzi (wraz z okręgiem) wzrosła w ciągu tygodnia o 2.656 osób i wynosiła 58.237 osób. Liczba bezrobotnych na Śląsku wynosiła 113.094 osób wykazując wzrost bezrobocia w ciągu tygodnia o 4.459 osób.

FUNDACJA IM. JAKÓBA HR. POTOCKIEGO.

W dniu 25 bm. w gmachu ministerstwa opieki społecznej odbędzie się inauguracyjne zebranie rady fundacyjnej Fundacji im. Jakóba hr. Potockiego, zwołane z inicjatywy min. J. Paciorkowskiego.

Radę fundacyjną, do której w myśl postanowień statutu fundacyjnego należy zwierzchni zarząd fundacji, stanowią pod przewodnictwem prezesa dr. Witolda Chodźki następujące osoby: dr. Stanisław Bukowiecki — prezes prokuratorji generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, dr. Tadeusz Dybowski — przewodniczący sejmowej komisji zdrowia publicznego, prof. dr. Jan Olbrycht — dziekan wydziału lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, prof. dr. Orłowski — prezes Polskiego towarzystwa badań naukowych nad gruźlicą w Warszawie, prof. dr. Ludwik Paszkiewicz — prezes Towarzystwa Instytutu Radowego im. Marji Skłodowskiej-Curie w Warszawie, Franciszek Radziwiłł — prezes Polskiego komitetu do zwalczania raka w Warszawie, oraz dwaj wykonawcy testamentu ś. p. Jakóba Potockiego — Bronisław Czuruk i Kazimierz Moszyński.

Głównym przedmiotem obrad, poza załatwieniem spraw wewnętrzno-organizacyjnych rady oraz zapoznaniem się ze stanem prac inwentaryzacyjnych zapisanego majątku, będzie rozważenie kwestji przejęcia przez radę majątku fundacyjnego.

NOMINACJA PREPOZYTA KAPITUŁY ŚLĄSKIEJ.

Ojciec św. zamianował prepozytem kapituły katedralnej śląskiej na miejsce zmarłego ks. prałata Skowrońskiego — J. E. ks. biskupa-sufragana Teofila Bromboszcza. (KAP).

URZĘDNIK KONSULARNY ZA NADUŻYCIA SKAZANY NA 2 LATA WIĘZIENIA.

Przed sądem w Warszawie toczył się proces przeciwko urzędn. konsularnemu w Paryżu Hertlingerowi, który sprzeniewierzył 55 tysięcy franków. Pieniądze te przeważnie zostały przegrane w Monte Carlo, gdzie go też aresztowano. Władze francuskie wydały Hertlingera w ręce władz polskich, a obecnie zapadł wyrok, skazujący go na dwa lata więzienia.

CZEGO NIE KONFISKUJĄ

Jak donosi „Gazeta Warszawska", nietylko we Wilnie władze skonfiskowały kalendarzyk; uczyniły to również władze we Włocławku, konfiskując kalendarz p. t.: „Polska dla Polaków". Jednak rzecz ta charakterystyczna, że ogromna większość haseł, wykreślonych ołówkiem cenzora, pochodzi z kalendarza „Samoobrony", który został wydrukowany legalnie i bez administracyjnych przeszkód.

I jak tu się zorjentować co wolno, a czego nie wolno.

NOWE STAROŚCIŃSKIE MANDATY KARNE W ŁOMŻYŃSKIEM.

Nakładanie mandatów karnych przez starostę łomżyńskiego na księży i członków organizacyj katolickich w Kolnie trwa nadal. Po ks. Kochańskim i ks. Tuzińskim starosta łomżyński nałożył ostatnio na ks. dziekana Będowskiego w Kolnie dwa mandaty karne „za zwołanie zgromadzenia publicznego bez zezwolenia starostwa". Za gromadzenie publiczne starosta uważał zebranie katolickich rodziców parafjan na cmentarzu kościelnym, z którymi ks. dziekan omówił sprawę nauczania i wychowania ich dzieci przez nauczycieli żydowskich.

Ks. Będowski wniósł przeciwko orzeczeniom p. starosty sprzeciw.

SKUTKI ZIMY W ZAGŁĘBIU NAFTOWEM

Jak zawsze, tak i w tym roku wskutek panujących mrozów dała się rzekomo odczuć obniżka produkcji gazów w szybach naftowych.

W całem zagłębiu wzbudza niepokój krążąca uporczywie pogłoska, że mają nastąpić wkrótce znaczniejsze redukcje wśród pracowników wszelkich kategoryj.

Przeciw wypadaniu włosów Trilysin TONIKUM DLA WŁOSÓW
Łupież znika.
Wypadanie włosów ustaje.
Włosy odrastają.
Tg 140

Czy bunt „komsomołu"?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Moskwa, 22 stycznia

Co się dzieje w Rosji Sowieckiej? Czego oznaką jest szalejący i wzmagający się teror? Czy w Sowietach panują zamieszki i niepokoje, jeśli władza ucieka się do tak krwawych środków represyj?

Takie pytania stawiane są w wielkiej prasie światowej: angielskiej, francuskiej i amerykańskiej, a moskiewscy korespondenci wielkich dzienników londyńskich i paryskich starają się dać na powyższe pytania możliwie wyczerpującą odpowiedź.

Spróbujmy dać taką odpowiedź i dla polskich czytelników.

Otóż na pierwsze pytanie trzeba odpowiedzieć, że istotnie w Rosji szaleje niesłychany teror. Było więc najpierw rozstrzelanie 104 osób w Leningradzie, Moskwie, Mińsku i Kijowie, tych osób, które miały nieszczęście znajdować się w więzieniu w momencie zamachu na Kirowa, albo poprostu po tym atentacie wpadły władzom niejako pod rękę. O tem, żeby miały jakikolwiek związek z samym zamachem, nawet w Rosji Sowieckiej nigdzie nie twierdzono.

Następne stadjum stanowił proces właściwego zabójcy Kirowa — Nikołajewa i jego 13 towarzyszy z tzw. centrum leningradzkiego. Mówimy tu o terorze, bo mimo, iż tym razem była jawna rozprawa sądowa, to skazanie wszystkich oskarżonych na karę śmierci — choć co do znacznej ich części sam akt oskarżenia stwierdzał (zresztą bez przytoczenia dostatecznych dowodów) tylko ich przynależność do „centrum leningradzkiego", a nie udowadniał im styczności z zamachem — jest nie wyrokiem nawet najostrzejszym, nie represją karną choćby najbezwzględniejszą, a jednakowoż pozostającą w odpłatnym stosunku do zarzucanego czynu, — lecz tem, co podpada w sposób klasyczny pod pojęcie teroru.

Trzeciem stadjum jest świeżo zakończony proces tzw. centrum moskiewskiego. Tym razem oskarżonymi były takie tuzy, jak Kamieniew, Zinowjew, Jewdokimow, Bakajew i inni. Tu znów mamy do czynienia z terorem, bo choć nie było wyroków śmierci, to jednakże wysokość wymierzonych kar (z reguły na 15 lat więzienia) nie pozostaje też w żadnej proporcji do zarzucanych czynów, które to czyny nie mieściły się zresztą nawet w granicach represyjnego kodeksu karnego. Kodeks ten bowiem karze nieposłuszeństwo wobec władzy sowieckiej i wobec partji komunistycznej, jednak nie przewidywał dotychczas, że wybitnym członkom góry partyjnej nie wolno krytykować innych członków, jak to zarzucono Zinowjewowi w stosunku do Stalina. Dla ścisłości zaś warto dodać, że członkom „centrum moskiewskiego" nie imputowano wcale, żeby wiedzieli cokolwiek o przygotowaniach do zamachu na Kirowa.

Zarzucano im jednak rzecz najcięższą: demoralizację młodzieży komunistycznej.

Nie chodzi, rzecz jasna, o demoralizację młodzieży w sensie na całym świecie przyjętym. Zbliżamy się właśnie do odpowiedzi na drugie pytanie, zadane na początku niniejszego artykułu. Kwestję, czy szalejący teror jest oznaką słabości czy siły władzy sowieckiej, należy zostawić na boku. Jest w każdym razie oznaką pewnej ewolucji, jest wyrazem pewnej zmiany. Że zmiana jest doniosła, znów sąd nie do nas będzie należał. Dość, że ją za taką uważa dyktator Rosji Sowieckiej Stalin i jego mężowie zaufania z „politbiura" partji komunistycznej.

Wszyscy członkowie „centrum leningradzkiego" z którego wyszedł zamach na Kirowa, to byli wychowankowie komunistycznej organizacji młodzieży, czyli słynnego „komsomołu". Ten właśnie fakt wywarł tak piorunujące wrażenie w całej Rosji Sowieckiej. Czy w tym samym stopniu oddziałał na umysły kół rządzących, tak, że one swe „nieprzyjemne wrażenie" postanowiły utopić we krwi, czy też następstwo faktów było inne, to mianowicie, że celem krwawego teroru było zagłuszenie wrażenia, jakie wywołał w masach bunt „komsomołu", tej gwardji i niejako żandarmerji „dyktatury proletarjatu"?

Dylemat powyższy też pozostawimy nierozstrzygniętym, — niech dalszy przebieg wypadków da nań objektywną odpowiedź, my natomiast przechodzimy do odpowiedzi na ostatnie ze stawianych zagranicą pytań.

Otóż w Rosji Sowieckiej żadnych niepokojów i zamieszek niema. Rzeczą znamienną dla ostatniej fali teroru jest to, że dotyka ona niemal bez reszty członków partji komunistycznej. I to nie byłych członków, lecz obecnych, aktywnych. Poza Zinowjewem i Kamieniewem, którzy byli źle widziani oddawna, wszyscy inni: czy to zastrzeleni, czy skazani na długoletnie więzienie i zesłanie, to aktywni do tej chwili działacze i członkowie partji komunistycznej. Nadto, co najważniejsze, niemal wszyscy wyszli z „komsomołu".

To też na „komsomoł" i wogóle na młodzież została zwrócona baczna uwaga. Wśród olbrzymiej ilości słuchaczy sowieckich uniwersytetów (ostatnio rektorem takiego uniwersytetu sowieckiego był Zinowjew) przeprowadzono i nadal się przeprowadza rewizje. Wielu studentów zostało aresztowanych, wielu wychowanków „komsomołu", zatrudnionych w administracji państwowej lub nawet w G. P. U., zostało wyrzuconych ze służby, z tem, że poszli wprost do więzienia. Zresztą i bez więzienia usunięcie karne kogoś ze służby państwowej w Rosji Sowieckiej oznacza właściwie śmierć głodową.

Jak głęboko wżarła się zaraża demoralizacji, zwanej tu zarazą „trockistowsko-zinowjewowską" — danych niema żadnych. W każdym razie ustalić można fakt niewątpliwy: młodzież, wychowana na komuniźmie, przechodzi dziś krwawy chrzest. Dotychczas mordowała sama — ale to było na rozkaz. Dziś już wchodzi na arenę życia sama i u wstępu musi złożyć ze siebie krwawą dziesięcinę.

W jakim kierunku ten dokonany na niej krwawy chrzest ją popchnie?

SZAŁAWA

Po zwycięstwie hitleryzmu w Saarze, tysiące osób, w obawie przed terorem i okrucieństwem „brunatnego reżimu" pospiesznie opuszcza kraj, kierując się przedewszystkiem do sąsiedniej Francji. Na zdjęciu widzimy uchodźców, którzy znajdują się już pod gościnnym dachem Francji, w Tuluzie.

Duchowieństwo ostro piętnuje antyreligijne występy „Legjonu Młodych"

Z okazji niedawnego otwarcia świetlicy „sanacyjnego" „Legjonu Młodych" w Inowrocławiu, rozrzucone zostały przez „Legjon" ulotki, szkalujące w niesłychany wprost sposób Kościół Katolicki i jego duchowieństwo.

Oczywiście duchowieństwo miejscowe nie mogło na to patrzeć spokojnie. Zareagowało też na to, jak należało.

„Dziennik Kujawski" ogłasza na swych łamach list ks. dziekana Kubskiego (znanego patrjoty i działacza społecznego na Kujawach), który wysłany został do inowrocławskiej placówki „Legjonu Młodych" z równoczesnym zakazem wstępu dla organizacji do świątyni na jakiekolwiek nabożeństwo.

Oto, co m. i. czytamy w liście ks. dziekana Kubskiego:

„Do
Legjonu Młodych
w miejscu.

Dowiaduję się w tych dniach, że tutejszy „Legjon Młodych" wziął udział w nabożeństwie odprawionem w kościele Matki Bożej z okazji ostatniej uroczystości narodowej i to gremjalnie pod sztandarem (chodzi tu o święto niepodległości w dniu 11 listopada — przyp. Red.). Było można się spodziewać, że Panowie zmienili swój pierwotny stosunek wobec Kościoła, tymczasem ostatni występ z okazji otwarcia świetlicy wykazał wyraźnie, że nienawiść do Kościoła trwa nadal.

Jeżeli tysiącznemi plakatami rozlepianemi nahalnie po mieście krzyczycie „Precz z czarną międzynarodówką", jak duchowieństwo katolickie nazywacie, jeżeli używacie przytem karczemnych zwrotów niegodnych dobrze wychowanego człowieka i powtarzacie to ponownie, wymaga przecież najelementarniejsze poczucie taktu, by nie cisnąć się ze sztandarem tam, gdzie to znienawidzone przez was duchowieństwo wspólnie z wierzącymi katolikami do Boga się modli.

Nabożeństwo kościelne — to nie pokaz ani defilada, to służba Boża. I tak też pojmuje je reszta społeczeństwa katolickiego.

Większość członków tutejszego „Legjonu Młodych" to urzędnicy; niektórzy z was wychowali się w innych stronach i nie znają warunków, jakie tutaj przed wojną panowały.

Trzeba wiedzieć, że gdyby nie przeważnie praca kościelna i patrjotyczna właśnie tego przez was znienawidzonego duchowieństwa to byście tutaj na polskich urzędach nie siedzieli. Pamiętajcie też o tem, że jecie chleb, na który podatkami swojemi łoża w 90 procentach katolicy i to katolicy z przekonania, a nie tylko z metryki. Wymaga więc znowu takt, by uszanować ich uczucia...

....Walka z hierarchja jest walka z Kościołem. Wiecie przecież, moi Panowie, że walka ta zaprowadziła nawet największych potentatów ostatecznie do Kanossy.

Lecz nie o to tu chodzi. Niezrozumiałem jest tylko jak młodzi ludzie, wychowani przez katolicką matkę i w środowisku katolickiem, mogą przedrzierzgnąć się w otwartych wrogów Kościoła i że nie znalazł się w ich gronie bodaj ani jeden, któryby stanął w obronie swych przekonań katolickich."

Stanowczy i słuszny ten krok przedstawiciela miejscowego duchowieństwa społeczeństwo kujawskie przyjęło z wielkiem uznaniem.

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklaneczkę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa.** Przy użyciu takowej jej czyszczące działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszek u dziewcząt i chłopców daje zbawienny skutek. Zalecana przez lek.
Tg 145.

Projekty ordynacji wyborczej

Czytamy w „ABC":

Od dłuższego czasu, jak już donosiliśmy, toczą się narady b. premjerów wraz z obecnie urządującym premjerem, p. Kozłowskim, w sprawie przyszłej ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, a na ten temat krążą w kuluarach sejmowych liczne pogłoski.

Podobno marsz. Świtalski, który sprowadził specjalną literaturę, dotyczącą ordynacji wyborczej, opracował już tezy przyszłego projektu; niezależnie od tego b. premjer Sławek ma przygotowany swój projekt, oparty, jak twierdzą, o zasadę elitarną. Rząd w osobie premjera Kozłowskiego opracowuje również projekt ordynacji wyborczej, który, jak mówią, najbardziej zbliżony jest do systemu obecnego. Poza tem toczą się poufne narady w Belwederze.

Zapewniają, że żadne ostateczne decyzje jeszcze nie zapadły i mówią, że od tego, czyj projekt będzie uwzględniony, zależeć ma powierzenie steru rządu podczas przyszłych wyborów.

Opera

„PAJACE"
Gościnny występ Stan. Drabika

Artysta ten znany jest naszej publiczności już z czasów dawniejszych, kiedy należał do zespołu jako jeden z ważniejszych filarów opery poznańskiej. Nic też dziwnego, że wiadomość o występie p. Drabika wywołała ogólne zainteresowanie, czego wyrazem była silnie wzmożona frekwencja. Zbyt długi okres czasu upłynął od ostatniego pobytu artysty na naszej scenie, aby można było porównać w jego śpiewie dawniejsze z dzisiejszem. W każdym razie stwierdzić trzeba, że popularność, jaką cieszy się u nas p. Drabik, nie jest nieuzasadniona. Jego tenor liryczny, choć niezbyt wielki, odznacza się szczególnie miłą barwą, a wyraźna dykcja nadaje śpiewanym frazom dużo plastyki. Niekiedy coprawda zbyt forsowana góra zadźwięczy ostrzej lub w pewnych pozycjach głos zmatowieje, są to wszakże drobne skazy, które w niczem nie osłabiły entuzjazmu, z jakim nasza publiczność witała sympatycznego artystę, zmuszając go do bisowania znanej arji pierwszego aktu „Pajaców". O p. Dolnickim w partji Tonia pisaliśmy już przy pierwszym jego występie; jest to rola, w której artysta ten rozwija w całej okazałości wszystkie arkany sztuki aktorskiej i śpiewaczej. Z małych zmian w obsadzie całego przedstawienia notujemy występ p. Tomkiewiczównej, która śpiewała Santuzzę w „Cavalleria rusticana", ukazując głos ładny, choć niezupełnie jeszcze wyrównany.

Z. S.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Styczeń
25
PIĄTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Piątek: Nawrócenie św. Pawła
Sobota: Polikarpa b.
Kalendarz słowiański
Piątek: Miłosza
Sobota: Skarbimira
Słońca: wschód 7,46 zachód 16,25
Długość dnia 8 godz. 36 m.
Księżyca: wschód 21,58 zachód 9,05
Faza: 5 dni po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 3 st. C., ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 751 mm., pochmurno, wiatr zachodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 3 st. C., najniższa 0 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś — 0,06 mtr.

Przepowiednia pogody na piątek: W dalszym ciągu pochmurno, chociaż nieco chłodniej.

— * **Za spokój duszy śp. ks. prałata Stychla.** Za spokój duszy śp. ks. prałata Stychla odbędzie się w sobotę, 26 bm. o godz. 9 rano nabożeństwo żałobne w kolegjacie farnej.

— * **Opuścił dom.** W dniu 19 stycznia rano wyszedł z domu rodzicielskiego w Junikowie przy ul. Grunwaldzkiej 9, 14-letni uczeń szkolny Bogdan Blaszyk. — Chłopiec był w dniu 21 bm. u swej krewnej p. Żurczakowej w Poznaniu na Wielkich Garbarach 16, skąd wyszedł, oświadczając, że udaje się do szkoły w Junikowie. Wobec tego, że dotychczas nie wrócił do domu, ojciec jego złożył policji doniesienie. (kl.)

— * **Echa rozboju w Naramowicach.** — W związku z rozbojem, dokonanym w nocy na 17 bm. na Wincentym Mikołajczaku i jego żonie w Naramowicach pod Poznaniem, poszukuje się jeszcze Józefa Dudziaka, bez stałego miejsca zamieszkania, jako podejrzanego o współudział w rozboju. Jak już donosiliśmy, jako silnie podejrzanych ujęto Czesława Kozickiego, Stefana Majchrzaka i Franciszka Szymańskiego z Naramowic. Wszystkich podejrzanych odstawiono do dyspozycji prokuratury przy sądzie okręgowym w Poznaniu. (kl.)

— * **Profanacja cmentarza.** Zarząd gminy ewangelickiej św. Krzyża w Poznaniu złożył w policji doniesienie, z którego wynika, że wczoraj na cmentarzu tej gminy przy ul. Topolowej, dokonano kradzieży. Z cmentarza skradziono 15 żelaznych postumentów z nagrobków. Złoczyńcy uszkodzili również część tablic marmurowych. (kl.)

— * **Ujęcia.** Jako podejrzaną o kradzież walizki z koszulami, obuwiem, sukniami i innemi przedmiotami Franciszce Grafównie, służącej szpitala miejskiego, ujęto 24-letniego Ludwika Głowacza z Łożyska Nowego, w pow. kościańskim. — Głowacz, jak się okazało, kradzieży tej dokonał w pokoiku zajmowanym przez służbę: drzwi otworzył wytrychem. — Na gorącym uczynku kradzieży węgla w firmie Knorr przy ul. Starołęckiej 42, ujęto Jana Matysiaka i Mieczysława Szymkowiaka (ul. Wieżowa 8), oraz Józefa Białka (Chwaliszewo 12). Wymienionym węgiel odebrano i zwrócono poszkodowanej firmie. — W Poznaniu przytrzymała policja 28-letniego robotnika Józefa Segieta, bez stałego mieszkania, poszukiwanego przez sąd okręgowy w Wilnie. (kl.)

— * **Strzały na postrach.** P. Edwarda Szubczyńskiego z Pniew późnym wieczorem na placu Nowomiejskim w Poznaniu zaczepiło dwóch osobników. P. Szubczyński w obronie własnej strzelił dwa razy na postrach i spłoszył napastników. (kl.)

— * **Brutalny wybryk.** P. Franciszek Kropiński, mieszkający w barakach przy ul. Warszawskiej, zgłosił policji, że jego 13-letniego syna zaczepiło dwóch osobników, a mianowicie 17-letni Kazimierz Patecki i 19-letni Władysław Lewandowski, mieszkańcy baraków przy ul. Warszawskiej. Wymienieni zabrali młodemu Sewerynowi Kropińskiemu tekę i po przeszukaniu jej oddalili się. Gdy zaczepiony chłopiec zagroził, że uda się na policję, obrzucili go kamieniami. Dochodzenia w tej sprawie prowadzi komisarjat V. (kl.)

— * **Kradł nie dla siebie.** W nocy z 13 na 14 sierpnia 1934 r. dokonano kradzieży w składzie jubilerskim p. Władysława Szwemina w Szamotułach. Sprawcy przez wybicie szyby dostali się do wnętrza i skradli większą ilość zegarków i pierścieni na sumę 3 000 zł. W czasie dochodzeń ustalono że kradzieży dokonał Jan Kubzdela z Poznania. **Przybył on do Szamotuł**, gdzie poznał Władysława Karwana. Ten zaproponował mu kradzież u jubilera Kubzdel, którego nikt w Szamotułach nie znał, propozycję przyjął. Na dwa dni przed kradzieżą ukrył się w piwnicy jubilera i czekał na sposobność. W nocy wreszcie z 13 na 14 sierpnia ub. roku wyszedł z ukrycia i dokonał kradzieży. Zdobyty łup ukrył w umówionem miejscu. — Sam zaś udał się do Poznania. Został jednak aresztowany i nim zdołał skorzystać z łupu, którym zawładnął Karwan, został osadzony w więzieniu. Sąd okręgowy z Poznania na rokach w Szamotułach skazał Kubzdela na 3 lata więzienia, a Karwana na 1 i pół roku. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (K.)

— * **Oskarżonego wniesiono na rękach.** W dniu wczorajszym w sądzie okręgowym w Poznaniu zdarzył się niezwykły wypadek. W czasie, gdy woźny wywołał sprawę przeciwko Edwardowi Szafrankowi, oskarżonemu o oszustwo, na salę dwóch więźniów wniosło na rękach oskarżonego, gdyż ze względu na stan zdrowia sam nie mógł się utrzymać na nogach. Szafranek do rozprawy przebywał w więzieniu. Wobec takiego stanu prokurator z urzędu wniósł o odroczenie rozprawy i oddanie oskarżonego opiece lekarskiej. Do wniosku tego przychylił się obrońca, adw. J. Kwasieborski. Sąd rozprawę odroczył. Dwóch więźniów znowu wzięło na ręce swego współtowarzysza w szarym więziennym kitlu i zniosło go po schodach na podwórze sądowe a stamtąd do więzienia. (K.)

— * **Ten, który powinien świecić przykładem.** Stanisław Zwierzycki, zajmując stanowisko sekretarza sądu grodzkiego w Rawiczu, sprzeniewierzył z kasy sądowej około 4 tys. złotych. Sąd pierwszej instancji skazał go za to na 1 pół roku więzienia. Prokurator wniósł apelację, której jednak sąd apelacyjny w Poznaniu nie uwzględnił i wyrok ten zatwierdził. B. sekretarz na rozprawę został sprowadzony z więzienia. (K.)

Pogrzeb ś. p. L. Wróbla

potężną manifestacją narodowego Wolsztyna

Wolsztyn. Dnia 23 stycznia odbył się w Wolsztynie pogrzeb ś. p. redaktora Ludwika Wróbla. Aż do chwili zamknięcia trumny przychodziły do zwłok zasłużonego działacza narodowego liczne rzesze obywatelstwa miasta Wolsztyna i sąsiednich powiatów. W cichem skupieniu składano hołd Zmarłemu przy otwartej trumnie, z której wśród bieli szat widniała spokojna twarz sędziwego działacza. Straż honorową przy trumnie pełnili członkowie Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918/19.

Po egzekwjach chór mieszany „Lutnia" odśpiewał hymn „Na groby". Po pokropieniu zwłok wyprowadził kondukt ks. proboszcz Grażyński z Gościeszyna w otoczeniu licznego duchowieństwa. Trumnę wzięli na barki członkowie Bractwa Kurkowego. Zajęczały spiżowe serca dzwonów kościoła parafjalnego i kondukt żałobny ruszył wśród śpiewu duchowieństwa i dźwięków orkiestry miejscowego „Sokoła". Pogrzeb, w którym wzięły udział kilkutysięczne rzesze obywatelstwa miasta Wolsztyna, powiatu wolsztyńskiego i sąsiednich oraz innych miast Wielkopolski, zamienił się w jedną potężną manifestację narodową.

Z czcią głęboką szły długie szeregi Młodych Stronnictwa Narodowego miasta i powiatu, przedstawiciele kół miejskich i wiejskich Stronnictwa Narodowego ze sztandarami i proporcami, dalej Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej, Żeńskiej, „Sokół", Powstańcy, Bractwo Kurkowe i Rada Miejska. Wśród zebranych postępowały delegacje kierownictw powiatowych Młodych Stronictwa Narodowego z Poznania, Leszna, Grodziska, Zbąszynia, Nowego Tomyśla oraz delegacja Kierownictwa Wojewódzkiego Młodych S. N. z Poznania.

Nad otwartą mogiłą trumnę ze zwłokami zakryły wspaniałe, liczne wieńce. Na cmentarzu wygłosił we wzruszających słowach mowę pożegnalną ks. prob. Grażyński. Wskazał on na zasługi ś. p. Zmarłego około spraw narodowych od czasów zaboru poprzez całe życie na obczyźnie i w kraju. Słowami pożegnania złożył ks. proboszcz hołd cieniom zgasłego wielkiego syna Ojczyzny. Piękne pienia żałobne odśpiewał chór mieszany „Lutnia", poczem w ciszy i skupieniu złożono zwłoki do grobu.

Żydowski „armator" pod kluczem

Schwytanie właściciela statku „Wanda", który miał wozić Żydów do Palestyny

Gdynia (p). Policja warszawska przywiozła dziś do Gdyni Mojżesza Chanachowicza, poszukiwanego przez wydział śledczy w Gdyni. Chanachowicz jest właścicielem statku „Wanda", leżącego jeszcze w tej chwili na dnie basenu im. Prezydenta w porcie gdyńskim. Przypominamy, że statek „Wanda", to ten, który woził przez trzy dni 48 Żydów po Bałtyku, a którzy wierzyli, że jadą do Palestyny, za co zapłacili Chanachowiczowi.

Schwytany „armator", właściciel „nowej linji okrętowej", odpowiadać będzie za oszustwo przed sądem w Gdyni. Dziś rafinowanego Żyda przywieziono w towarzystwie adwokatów z Warszawy, którzy czynią wysiłki, aby Chanachowicz mógł odpowiadać z wolnej stopy. (p)

Z POZNAŃSKIEGO

Kronika chodzieska

SZAMOCIN

— **Czekamy na wybory burmistrza.** — Miasteczko nasze od dłuższego już czasu oczekuje wyboru burmistrza niezawodowego. Jakkolwiek komisja konkursowa już od 6 tygodni zakończyła agendy konkursowe, starostwo dotąd nie ogłosiło terminu wyborów burmistrza. Również i w sprawie gospodarki obecnego burmistrza nie odpowiedziało starostwo na uchwałę w tej sprawie rady miejskiej, pomimo, że kadencja obecnego burmistrza upłynęła z listopadem ub. roku. (sp.)

UJŚCIE

— **Z rady miejskiej.** Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej członkiem magistratu w miejsce ustępującego p. Harwasa wybrano p. Franciszka Staniewskiego. (uk.)

Kronika gnieźnieńska

— **Rozbójnicy na wiatraku.** W tych dniach z wiatraka p. Stanisława Rumieniewskiego w Braciszewie pod Gnieznem skradziono około 10 ctr. zboża i kożuch barani, wartości 130 zł. Złodzieje ukryli zboże w polu w niewielkiem oddaleniu od wiatraka. Wieczorem, gdy p. Rumieniewski znalezione zboże usiłował zabrać, nadjechało na rowerach kilku osobników i steroryzowało go strzałami. Padło około 10 strzałów a podczas tej strzelaniny rozbójnicy zabrali 8 i pół worka zboża i zbiegli niepoznani. Strzały na szczęście chybiły. (kl.)

Kronika inowrocławska

— **Zamaskowani rozbójnicy.** W Rojewicach, w pow. inowrocławskim, włamało się nocą do mieszkania Wilhelma Hammermeistera dwóch zamaskowanych osobników, dokonując rozboju. Napastnicy steroryzowali właściciela i zbiegli, zabierając rower, 12 kg. wyrobów mięsnych. Przy plondrowaniu mieszkania rozbójnicy strzelili na postrach z rewolweru, ażeby steroryzować domowników. (kl.)

Kronika kościańska

KRZYWIN

— **Walne zebrania.** W ubiegłą niedzielę w lokalu p. Żakowskiej odbyło się walne zebranie żeńskiego „Sokoła", któremu przewodniczył druh Wielbacki. — W niedzielę, 13 bm. tow. gimn. „Sokół" w Jerce urządziło swe doroczne walne zebranie, któremu przewodniczył prezes okręgowy, p. Stróżyk. Po wysłuchaniu sprawozdań i udzieleniu zarządowi absolutorjum wybrano dotychczasowy zarząd ponownie. — Onegdaj odbyło się w salce Domu Katolickiego walne zebranie K. S. M., któremu przewodniczył ks. dziekan Wesołowski. — Po wysłuchaniu sprawozdań przystąpiono do uzupełniających wyborów zarządu. W końcu zebrania zabrał głos ks. dziekan Wesołowski, zachęcając zarząd i druhów do pilnej i gorliwej pracy nad rozwojem idei sokolej. (kp.)

— **Tyfus.** Ostatnio na terenie Jerki zanotowano kilka wypadków zachorzeń na tyfus brzuszny. Chorych w liczbie 11 izolowano i na zarządzenie lekarza powiatowego przewieziono do szpitala św. Zofji w Kościanie. (kp.)

— **Rocznica powstania wielkopolskiego.** W rocznicę walk powstańczych na odcinku Osieczna-Leszno tutejsze Tow. Powst. i Wojaków wzięło udział w nabożeństwie za dusze poległych, poczem udano się na cmentarz, gdzie u stóp pomnika poległych złożono wieniec i odprawiono modły. (kp.)

— **Kradzież.** Gospodarzowi p. Mejzie z Szurkowa koło Krzywinia skradziono dwa tuczniki, które złodzieje na miejscu ubili. (kp.)

Kronika leszczyńska

— **Uroczystość 15-lecia wyzwolenia.** 15 rocznicę wyzwolenia Leszna z jarzma niemieckiego obchodzono w dniu 17 b. m. bardzo uroczyście. Na program podniosłej uroczystości składały się złożenie wieńca pod Pomnikiem Wdzięczności i akademja. Po uroczystem zebraniu podejmowali pp. burmistrzostwo Kowalscy, zaproszonych gości herbatką w szkole handlowej żeńskiej, gdzie przy miłej pogawędce spędzono kilka godzin, poświęconych wspomnieniom chwil odzyskania niepodległości i zasługom wybitnych i zasłużonych obywateli miasta, jak pp. Górecki senjor, Raszewski, radca Metelski, Zakowski senjor, dr. Świderski śp. prezes sądu Ruszczyński, ks. prob. Kopczyński i Smyczyński. Herbatkę zakończono toastem na cześć gospodarzy. (hl)

Kronika międzychodzka

— **Gwiazdka bezrobotnych.** Tutejszy Magistrat wraz z Komisją Opieki Społecznej oraz z współpracą utworzonego komitetu, obdzielił gwiazdką bezrobotnych i ubogich miasta w liczbie 480 osób. Wydano rodzinom dużym po 3 chleby, 3 ft. mięsa i kawę, rodzinom średnim po 2 chleby, 2 ft. mięsa i kawę, rodzinom małym po 1 chlebie, 1 ft. mięsa i kawę.

Z uznaniem podkreślić wypada współpracę wszystkich radnych i opiekunów społecznych z burmistrzem p. Skrzypczakiem na czele. Duże zrozumienie obywatelskie wykazali tutejsi urzędnicy państwowi jak i samorządowi, który wpłacili na ten cel 1 proc. swych poborów.

Kronika nowotomyska

ZBĄSZYŃ

— **Obchód oswobodzenia miasta.** Jak już o tem wspominaliśmy, w niedzielę, 20 bm., odbyła się uroczystość oswobodzenia miasta Zbąszynia. W przeddzień obchodu odbył się o godz. 18.45 capstrzyk, a następnie przed Pomnikiem Wolności apel poległych. W drugim dniu uroczystości, 20 bm., o godz. 10,15 odbyła się zbiórka na Rynku wojska oraz organizacyj społecznych, poczem ruszył pochód do kościoła na nabożeństwo. Po nabożeństwie wyruszył pochód przed Pomnik Wolności, gdzie nastąpiło przemówienie, złożenie wieńców oraz hołd poległym powstańcom. Odśpiewaniem hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła", zakończono piękną uroczystość. (zb.)

— **Z „Caritasu".** Sprawozdanie ze zbiórki odzieży na rzecz biednych naszego miasta przedstawia się bardzo korzystnie. Zebrano dość pokaźną liczbę odzieży męskiej, damskiej i dziecięcej. Rzeczy rozdano ubogim miasta. Zbiórką zajęły się druchny z Kat. Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej. Pozatem obdarowano odzieżą na gwiazdkę 103 rodzin, 38 mężczyzn, 44 kobiet, 93 dzieci, węgiel otrzymało 109 rodzin, drzewo 9 rodzin. Wszystkim ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać!" (zb.)

— **Za duszę śp. ks. prałata Antoniego Stychla.** Dnia 21 bm. o ogdz. 8 rano odprawiona została w kościele parafjalnym msza św., zamówiona w dowód wdzięczności przez Kat. Tow. Robotników Polsk. w Zbąszyniu, za duszę śp. ks. prałata Antoniego Stychla, długoletniego i zasłużonego prezesa oraz założyciela Związku Kat. Stow. Robotników Polskich. (zb.)

— **Z życia Towarzystwa Hodowców.** — Dnia 20 bm. dokonano w świetlicy Kolejowego Przysposobienia Wojskowego w Zbąszyniu otwarcia wystawy drobiu rasowego, królików i ptactwa ozdobnego, urządzonej przez Tow. Hodowców Zbąszyń. Otwarcia wystawy dokonał w obecności p. burmistrza Michalika dr. Suchodolskiego, naczelników urzędów i członków Towarzystwa Hodowców, przybyły z Poznania przedstawiciel Dyrekcji Okręgowej P. K. P., p. inż. Kmit. Komisja sędziowska w osobach pp. dr. Suchodolskiego, M. Koniecznego, St. Makały z Zbąszynia oraz Dulaty St. z Poznania przyznała pierwszą nagrodę Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu za kury Waynotty i Rohde Island p. R. Müllerowi z Lwówka, pierwszą nagrodę Kolejowego Przysposobienia Wojskowego za kury otrzymał także p. R. Müller z Lwówka, drugą nagrodę K. P. W. za kury otrzymał p. Jankowiak z Przyprostyni, trzecią nagrodę za kury Rohde Island otrzymał p. Melonek ze Zbąszynia.

Nagrodę pierwszą Wielkopolskiej Izby Rolniczej za króliki Chinchille otrzymał p. Piechota (Zbąszyń), natomiast pierwszą nagrodę Kolejowego Przysposobienia za króliki Chinchille otrzymał p. Karge (Nądnie), drugą p. Szefner Stanisław za króliki Angory, trzecią p. Matuszczak ze Zbąszynia. Nagrodę honorową otrzymał p. Stanisława Makała ze Zbąszynia, oprócz tego wydano kilka nagród związkowych za króliki futerkowe. Wystawiono przeszło 200 eksponatów. W czasie wystawy urządzono dla publiczności strzelanie z wiatrówki o nagrody. Wystawa cieszyła się należytem poparciem ze strony obywatelstwa. (zb.)

Kronika obornicka

— **Walne zebranie.** Ostatnio odbyło się w lokalu p. Misterskiego roczne walne zebranie Podoficerów Rezerwy, Koło Oborniki. Po wysłuchaniu sprawozdań i udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorjum, wybrano nowy zarząd w następującym składzie pp.: Tadeusz Mańkowski — prezes, Michał Marsfeld — wiceprezes, Sylwester Goderski — sekretarz, Józef Bączyk — zastępca, Edmund Misterski — skarbnik, Stanisław Kaczmarek — komendant. Ławnikami wybrano pp.: Sydową, Ekerta i Kasperta. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Kazimierz Krueger, Franciszek Gaertner i Stan. Nowicki. (ko.)

— **Z sali sądowej.** Sąd okręgowy w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Obornikach skazał za opór władzy p. W. N. z Obornik na 4 miesiące aresztu z zawieszeniem na 4 lata, oraz p. L. K. z Obornik na 6 mies. więzienia. — Jan Pikulik z Głębocka skazany został za podrobienie karty rowerowej na 6 mies. aresztu z zawieszeniem na 3 lata. (ko.)

— **Osobiste.** Sędzia sądu grodzkiego p. Teodor Pawlicki przeniesiony został na równorzędne stanowisko do Tczewa. (ko)

— **Kradzieże.** Znani na tut. gruncie H. O. i B. H. skradli onegdaj z wozu piekarskiego na szkodę p. Władysława Pohla z Obornik większą ilość pieczywa. — P. Cichockiemu z Obornik skradziono rower, pozostawiony bez nadzoru na ulicy Zamkowej. — Władysławowi Zbaszyńskiemu z Rożnowa skradziono z chlewu tucznika. (ko.)

— **Zakończenie kursu.** Onegdaj zakończono 4-tygodniowy kurs LOPP. III kategorji. Egzamin zdało w obecności inspektora wojewódzkiego komitetu LOPP. 45 kandydatów. (ko.)

ROGOŹNO

— **Z Towarzystwa Pszczelarzy.** W dn. 13 bm. odbyło się w lokalu p. Paczyńskiego walne zebranie Towarzystwa Pszczelary, które zagaił p. Urbański. Jak ze sprawozdań zarządu wynika, towarzystwo pragnie nawiązać żywszy kontakt z młodzieżą wiejską i kółkiem rolniczem. Zkolei wybrano nowy zarząd w następującym składzie pp: Klawek — prezes, Urbański — sekr., Belter — skarbnik. (rm.)

— **„Kronika miasta Rogoźna".** Utworzył się tu komitet, który już w najbliższym czasie zamierza wydawać pismo periodyczne p. t. „Kronika miasta Rogoźna". W skład komitetu redakcyjnego wchodzą pp: prof Pięta, Grochowski, Dziadosz. — Obecni na zebraniu przedstawiciele miejscowych organizacyj zadeklarowali swoją współpracę oraz poparcie materjalne dla wydawnictwa. Również magistrat tutejszy udzieli wydawnictwu subwencji. — „Kronika miasta Rogoźna" ukaże się jesienią br. (rm)

— **Subhasta.** Dnia 29 bm. o godz. 9.30 przed południem odbędzie się w sądzie tutejszym sprzedaż nieruchomości w Kaziopolu koło Rogoźna, zapisanej w księdze wieczystej Kaziopole karta 6 na nazwisko Władysława Poleyna w Kaziopolu, obszaru 27.71.00 ha. Suma oszacowania z przynależnościami wynosi 25.176 zł. Cena wywoławcza 18.882 zł. (rm.)

— **Walne zebranie.** W niedzielę, 13 b. m. odbyło się w sali parafialnej walne zebranie Stow. Młodzieży Misyjnej, które zagaił prezes Jan Demski hasłem „Światłość niećmy". Do prezydjum wybrano ks. Gierczyńskiego i druchne Ewertowską. Po odczytaniu porządku obrad i zdaniu sprawozdań ustępującego zarządu wybrano nowy w następującym składzie pp.: Demski — prezes, Dachtera — zast., Chudzińska — sekr., Bosacka — zast., Majewska — skarbniczka, Jenczykówna — kierowniczka, Janaskówna — zast., Owczarzakówna — bibliotekarka, Krakowiak — gospodarz, Dachter — kronikarz. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Zakes, Władysław Rosołek, Leokadja Czarnecka. (rm.)

Kronika ostrowska

ODOLANÓW

— **Znowu praktykant leśny.** Przed 2 tygodn. pisaliśmy o postrzeleniu 2 dzieci śrutem. Poranieni wówczas zostali Teodor Sobczak z Jaskółek, liczący 15 lat i jego 13-letnia siostra Stanisława. W toku dochodzeń okazało się, że sprawca postrzelenia jest praktykant leśny Kurpisz z nadleśnictwa Łąkociny. (oj.)

Kronika szamotulska

OBRZYCKO, pow. Szamotuły

— **Kradzież.** W ubiegłym tygodniu nieznani osobnicy włamali się do składu p. J. Szramy i skradli większą ilość towarów, nie szczędząc nawet przedmiotów, zajętych przez komornika sądowego. Policja czyni energiczne dochodzenia, w celu wykrycia sprawców kradzieży. (ob)

— **Przedstawienie.** Staraniem nauczycielki p. Jasiewiczowej odegrały dzieci szkolne w ubiegłą niedzielę przy licznym udziale publiczności przedstawienie p. t. „Jasełka polskie". Po przedstawieniu urządziło zrzeszenie starszo-harcerskie im. Król. Jadwigi wieczorek harcerski. (ob)

— **Centr. Związek Lokatorów i Sublokatorów.** Zebranie odbędzie się w piątek, 25 bm. o godz. 20 w sali Domu Królowej Jadwigi Al. Marcinkowskiego 1. I ptr z udziałem kierownika wydziału realności Izby Skarbowej w Poznaniu, p. Aleksandra Piałoszenko, który wygłosi pogadankę na temat „Podatek od lokali".

Burza na zebraniu Zw. Wet. Powstań Narodowych w Mogilnie

Zebrani nie udzielili zarządowi pokwitowania z powodu nieścisłości kasowych

Mogilno (x). W ub. tygodniu miasto nasze przeżywało nielada sensację, jaka się wydarzyła na walnem zebraniu Związku Weteranów Powstań Narodowych. W czasie zebrania, któremu przewodniczył prezes powiatowy B. B. notarjusz Stefan Rosada, wyszły na jaw przy sprawozdaniach zarządu nadużycia.

Skarbnik Związku nie mógł przedstawić rozrachunku, a komisja rewizyjna przedstawiła rozrzutną gospodarkę kasową oraz szereg nadużyć, popełnionych przez prezesa Zw. Weteranów p. Kazimierza Nowickiego, znanego na tut. terenie działacza „sanacyjnego". W dowodach brak było kwitów oryginalnych, listy składek, złożonych na sztandar i t. d.

Na sali powstała burza. Skarbnik i prezes poczęli nawzajem zarzucać sobie winę, a dyskusja, mająca charakter burzliwy trwała blisko 3 i pół godziny. W wyniku dyskusji, nie udzielono pokwitowania całemu zarządowi i wybrano specjalną komisję rewizyjną, która ma zbadać niedokładności, popełnione przez prezesa p. Nowickiego.

Przypuszczać należy, że w myśl ustawy o stowarzyszeniach, wkroczą tutaj władze i pociągną winnych do odpowiedzialności. Dodać jeszcze trzeba, że prezes Nowicki był przez pewien czas prezesem B. B. i znanym na tut. terenie działaczem „sanacyjnym".

Łuska naboju rewolwerowego zdradziła bandytę

Złoczyńca skazany został na 5 lat więzienia

Wągrówiec (wb). Sąd okręgowy w Gnieźnie rozpatrywał na sesji wyjazdowej w Wągrówcu sprawę Franciszka Mączyńskiego z Łosińca w pow. wągrowieckim, oskarżonego o rozbój.

W grudniu 1932 r. zakradli się złodzieje do chlewu rolnika Henryka Koetterheinricha w Sarbi. Spłoszeni przez gospodarza poczęli strzelać, raniąc go poważnie. W toku śledztwa wykryto sprawców i postawiono w stan oskarżenia Franciszka Mączyńskiego, który, jak się okazało, strzelał krytycznej nocy. Do ustalenia winy przyczyniła się znaleziona na podwórzu łuska naboju tego samego typu, co rewolwer, znaleziony w czasie rewizji u oskarżonego.

Mączyński skazany został na 5 lat więzienia i utratę praw obywatelskich. Oskarżonego, który obecnie odbywa służbę wojskową, aresztowano i przekazano do dyspozycji władz sądowych.

Kronika szubińska

— **Samobójstwa.** Przez zażycie trucizny pozbawił się życia 46-letni Justyn Kostenko — W Grochowie pod Szubinem popełniła samobójstwo przez powieszenie się nieznana kobieta w wieku około 30 lat. (żd.)

Kronika śremska

— **Osobiste.** W dniach najbliższych opuści miasto nasze długoletni I. mansjonarz parafji śremskiej ks. wikarjusz Florjan Maćkowiak, obejmując od dnia 1 lutego br. administrację parafji Mórka w powiecie śremskim Ogół obywatelstwa z żalem, a zarazem z serdecznemi życzeniami żegnać będzie swego pierwszego mansjonarza, który w czasie swej czteroletniej bytności i działalności na tutejszym terenie przez sumienne i gorliwe pełnienie swych obowiązków duszpasterskich i obywatelskich zaskarbił sobie ogólne uznanie i szczerą wdzięczność. Przedewszystkiem młodzież straci w ks. Maćkowiaku niestrudzonego i troskliwego patrona. (śn.)

— **Hokej na lodzie.** W niedzielę, 20 b. m. rozegrano mecz hokeju na lodzie pomiędzy drużyną śremską w składzie: Kamiński, Magnuszewski, Burża I., Tyśper, Matuszewski i Gurtler, a komb. teamem Jarocin-Książ w składzie: Weinert, Krajewski I., Krajewski II., Piasecki, Ratajski, Bąkowski. Zwyciężył Śrem w stosunku 10:4, mając znaczną przewagę. Bramki zdobyli dla zwycięzców Gurtler 5, Matuszewski 3, Tyśper 2, a dla pokonanych Krajewski II. 2 i Piasecki 2. Udział publiczności bardzo liczny. W następną niedzielę, 27 bm. drużyna śremska rozegra mecz z drużyną Pogoni (Poznań). (śn.)

— **Walne zebrania cechów.** Odbyte doroczne walne zebrania poszczególnych cechów wyłoniły następujące zarządy na nowy rok pracy: cech kowalsko-ślusarski pp. Piątek Edmund — starszy cechu, Szymaniak Franciszek — podstarszy, Kozłowski Erazm — sekretarz, Scheller Władysław — skarbnik. Cech kołodziejski pp.: Konieczny Marcin — starszy cechu, Kończak (Psarskie) — podstarszy, Kaczan Stefan — skarbnik, Robaszyński Ludwik — sekretarz. Cech piekarski pp.: radny miejski Warsztynowicz Teofil — starszy cechu, Idaszak Walenty i Łukaszczyk Jan — podstarsi, Furmanek, Tauchert i Szelążkiewicz (Kórnik) — zastępcy. Cech stolarski pp.: Szczęsny Leon — starszy cechu, Chojnacki Franciszek — podstarszy, Adamski Józef — skarbnik, Woźniak — sekretarz. Zebrania cechów, które przeciętnie liczą po 50 członków, cieszyły się liczną frekwencją. Oprócz wyborów załatwiono cały szereg spraw zawodowych i cechowych. Z ramienia władzy administracyjnej uczestniczył w zebraniach podreferendarz starostwa powiatowego p. Urbanowski. (śn.)

Kronika wągrowiecka

— **Wieczorek.** Bractwo Kurkowe urządziło w sobotę, 19 bm. wieczorek towarzyski w kawiarni p. Magdziarza (wb)

— **Walne zebranie Hallerczyków.** W ubiegłą niedzielę odbyło się w Wągrowcu walne zebranie placówki Hallerczyków, któremu przewodniczył p. Krug Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorjum, poczem wybrano nowy zarząd w składzie pp.: Antoni Rybicki — prezes, M. Wieczorek — wiceprezes, T. Sroczyński — sekretarz, K. Krug — skarbnik. Następnie obniżono składkę z 50 gr na 40 gr. Omawiano sprawę budowy pomnika poległych Hallerczyków we Francji oraz odznaczono szereg członków mieczami hallerowskiemi za gorliwą działalność w Związku. Zebranie zakończono okrzykiem: „Niech żyje nasz błękitny wódz, generał Józef Haller". (wb.)

Kronika wrzesińska

— **Srebrne gody małżeńskie.** W ubiegłą sobotę, 19 bm. obchodzili pp. Kaliszewscy z Wrześni srebrne gody małżeńskie. Zasłużonym na polu pracy społecznej Jubilatom „Szczęść Boże!" (rw.)

— **Walne zebranie.** W dniu 6 bm. odbyło się walne zebranie miejscowej ochotniczej straży pożarnej, na którem wybrano nowy zarząd na okres 3-letni w następującym składzie pp.: Antoni Zamysłowski — prezes, Roman Krall — naczelnik, Stanisław Owczarzak — podnaczelnik, pozostałe miejsca w zarządzie bez zmian. (rw.)

— **Nowa organizacja.** Dzięki staraniom komendanta powiatowego P. P., p. asp. Szawluka utworzone zostało we Wrześni kółko rodziny policyjnej, które w stosunkowo krótkim czasie wykazało bardzo ożywioną działalność w kierunku niesienia pomocy bezrobotnym. Koło rozdziela pomiędzy ubogich miasta artykuły pierwszej potrzeby, drzewo opałowe i mleko dla dzieci. Akcja rodziny policyjnej znalazła szczere uznanie wśród bezrobotnych. (rw.)

Sekwestrator-defraudantem

Ostrów (os). W środę zasiadł na ławie oskarżonych tutejszego sądu okręgowego b. sekwestrator urzędu skarbowego w Ostrzeszowie Stefan Stachowiak w Poznaniu, oskarżony o defraudację.

Stachowiak w czasie pełnienia funkcji sekwestratora przywłaszczył sobie kwotę 320 zł, uzyskaną z licytacyj i pieniądze te zużył na własne potrzeby. Dowiedziawszy się o zamierzonej rewizji u niego, wyłudził w podstępny sposób, grożąc zwózką przedmiotów u jednego dłużnika skarbowego 302 zł i wystawił na tę sumę fikcyjny kwit. Uzyskaną w ten podstępny sposób sumą pokrył sprzeniewierzoną kwotę. Nie uwiadomił jednak urzędu skarbowego o wpłaconych mu 302 zł.

W wyniku przewodu sąd skazał Stachowiaka na karę 9 miesięcy więzienia, zaliczając mu przebyty areszt śledczy. Skazanego pozbawił sąd praw obywatelskich na przeciąg 2 lat.

Kronika karnawałowa

Bal Morza w P. Szkole Sztuk Zdobniczych. Tradycyjny bal doroczny P. Szkoły Sztuk Zdobniczych odbędzie się w sobotę, dnia 2 lutego r. b., w gmachu szkoły przy ul. Jezuickiej. W przeciwieństwie do ubiegłorocznego balu „bridżowego", w tym roku zabawa ta będzie pod hasłem „frontem do morza". Wszystkie wydziały już od kilku dni przygotowują wspaniałe i niebywałe dekoracje, które będą rewelacją tegorocznego sezonu karnawałowego.

Na razie tylko prosimy zapamiętać: 2 lutego 1935 r. jedziemy wszyscy nad morze polskie. Miejsce spotkania, ul. Jezuicka, P. Szkoła Sztuk Zdobniczych, odjazd od godz. 20 począwszy.

zg 10 273

Sokola zabawa karnawałowa gniazda I i XII (męskiego i żeńskiego), odbędzie się w sobotę, 2 lutego o godz. 20 w sali Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Początek o godz. 20. Wstęp tylko za zaproszeniami, które jeszcze odebrać można w sekretarjacie Dzielnicy, Wały Zygm. Augusta 10 w godz. 10 do 14 i 16 do 19.

zg 10 266/7

W 15-lecie przyłączenia Grudziądza do Polski

Grudziądz. Wczoraj odbył się uroczysty obchód 15 rocznicy wkroczenia wojsk polskich do miasta. O godz. 14, t. j. o godzinie, w której wojska polskie wkroczyły do Grudziądza, zebrała się przed ratuszem rada miejska oraz niezliczone tłumy ludności.

Całe miasto udekorowano chorągwiami o barwach narodowych. O godz. 17 odbyło się uroczyste posiedzenie rady miejskiej z udziałem przedstawicieli władz państwowych i samorządowych. Przemówienie wygłosił prezydent miasta Włodek, poczem wysłano depesze hołdownicze m. in. do Prezydenta Rzeczypospolitej i generała Hallera, jako do tego, który na czele wojsk polskich wkroczył do Grudziądza.

O godz. 17.30 odbyły się na wszystkich placach miasta koncerty orkiestr wojskowych, o godz. 20 zaś uroczysty wieczór w teatrze miejskim.

Dancing - narty - bridż do Zakopanego

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu podaje do wiadomości, iż dnia 1 lutego b. r. zostanie uruchomiony pociąg popularny z Poznania do Zakopanego na wszechsłowiańskie zawody narciarskie i łyżwiarskie.

Wyjazd z Poznania nastąpi 1 lutego b. r. około godz. 18,00 i przyjazd do Zakopanego dnia następnego o godzinie 7,30 rano. Odjazd powrotny z Zakopanego nastąpi 4 lutego b. r. o godz. 17,25 i przyjazd do Poznania 5 lutego o godz. 5,00 rano.

Na miejscu w Zakopanem przewiduje się zorganizowane wycieczki narciarskie w góry oraz tanie wycieczki autobusowe do Morskiego Oda.

Cena biletu z Poznania do Zakopanego i zpowrotem w kl. III wynosi 21 zł 60 gr. Podróżni, dojeżdżający do Poznania z prowincji ponad 20 km, korzystają z ulgi dojazdowej.

65-lecie Towarzystwa Przemysłowców w Ostrowie

Ostrów (os). W tym roku obchodzi tut. Towarzystwo Przemysłowo-Rzemieślnicze rzadki jubileusz 65-lecia istnienia. Towarzystwo odbyło we wtorek swoje walne zebranie; zebranie zagaił długoletni prezes p. poseł Lasota, który wskazał na chlubną historję Towarzystwa Jubilata. Na ławników poproszono pp. Finkego i Nowaka, a na sekretarza p. Idziora.

Po sprawozdaniach udzielono zarządowi jednomyślnie na wniosek komisji rewizyjnej absolutorjum. W wyborach uzupełniających wybrano do zarządu pp.: posła Lasotę, Malecha, Kaźmierczaka, Sypniewskiego, Woschkego, Richtera i Kujawę. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Rowińskiego, Cepę i Chudzińskiego.

Ze względów prawnych uchwalono likwidację kasy pośmiertnej, a zarząd upoważniono do udzielenia członkom bezzwrotnej zapomogi, do wysokości 300 złotych.

Przy wolnych głosach omówił p. poseł Lasota sprawę utrzymania i rozbudowę sądu okręgowego w Ostrowie.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

MARCHOŁTOWA TRAGIKOMEDJA

(Przed premjerą kasprowiczowskiego „Marchołta" w Teatrze Polskim")

Najpierw informacja historyczna. W r. 1920 — po wojnie — ukazała się nakładem księgarni Gubrynowicza we Lwowie duża księga, pięknie ozdobiona winietami Wł. Jarockiego, p. t.: „Jan Kasprowicz: MARCHOŁT gruby a sprośny, jego narodzin, życia i śmierci misterjum tragikomiczne, w obrazach czterech zamknięte". Utwór ten był już skończony w r. 1913, w czasie, gdy Kasprowicz był już profesorem uniwersytetu, a jako poeta przebył już cykl twórczości prometejskiej. Było to już po „Hymnach", po tych zawrotnych wysokościach, na których, jak Konrad Mickiewicza, docierał do tronu Boskiego, aby „wadzić się z Bogiem". Wtedy nastąpiła w duszy poety przemiana. Poznał prawdę dramatyczną bytu ludzkiego, streszczającą się w symbolu Golgoty. Za krańcowy etap pierwszej połowy twórczości Kasprowicza trzeba uważać poemat „Na wzgórzu śmierci" i dramat „Uczta Herodjady".

Oto tajemnica wielkiej poezji. Pokazuje nam ona w powiększonej skali widzeń to, co przeżywa każda dusza, choćby bez zdawania sobie z tego sprawy. Drogę krzyżową Chrystusa każdy musi przebyć wewnętrznie, jeśli ma być pełnym człowiekiem, który odnalazł w sobie pierwiastek boski. Jest to proces przerabiania w sobie czysto biologicznych, zwierzęcych pierwiastków na wartości moralne. Jest to proces ofiary, a w podstawie jej — miłość. W człowieku powtarza się ten wzór Boga-człowieka bezustannie, przez uspołecznienie jego psychiki osobistej i przez poszerzenie widnokręgu życia — na nieśmiertelność.

*

Na ten rys natury religijnej trzeba zwrócić uwagę, biorąc się do wielkich dzieł poetyckich takich, jak „Faust", „Dziady" lub „Marchołt", wszędzie tam bowiem treścią jest owo misterjum życia duchowego, w którem w tajemniczy sposób splatają się wątki fizyczne z metafizycznemi, wątki dwu światów: ziemskiego i nadziemskiego. Nie bardzo wypada skarżyć się na niezrozumiałość takich misterjów, gdy się ukazują na scenie, bo to jest przyznanie się do tego także, że się nie rozumie zasadniczych tajemnic religijnych.

Poeta szuka w sobie Boga drogami ciężkich doświadczeń wewnętrznych. To nie jest sprawa poznania czysto intelektualnego, każdy taki proces wymaga dłuższego okresu przeżyć, aż się stanie pewnością dla natury poetyckiej. To też i okres poznania „Golgoty" miał swoje etapy w twórczości Kasprowicza. Do tego okresu należy książka „O bohaterskim koniu i walącym się domu" oraz ów tragikomiczny poemat o Marcholcie. Jest to okres uprzątania z duszy namiętności ludzkich, aby skrzydła niemi obciążone wznieść się mogły swobodnie ponad pole walki między światami, aż się uczucie skrysztali w stan ducha ewangeliczny w „Księdze ubogich" i w „Moim świecie".

*

Z tego, co powiedziałem, wynika zasadniczy charakter tragikomedji, która ma być wystawiona teraz na scenie Teatru Polskiego w Poznaniu. Marchołtem, stylizowanym według pierwowzoru legendy starej („Rozmowy, które miał król Salomon mądry z Marchołtem grubym a sprośnym"), — jest sam Kasprowicz. Wszystkie pierwiastki duchowe, które w poecie bój toczyły o panowanie nad duszą, znane nam z jego poezyj lirycznych, pierwiastki te, działaniem czasu, w miarę jak stygł ogień wewnętrzny namiętności, zamieniały się w oczach poety w jakieś żyjątka, mające swój byt objektywny. Patrzył wstecz w swoją duszę, jak na teatr. Krok jeden w pomysłowości artystycznej, aby te siły upostaciowały się jako osoby dramatu. Taka właśnie jest tajemnica powstania pojęć mitologicznych i obrazów.

Pomysł artystyczny, niezmiernie trudny do zrealizowania. Bohaterem jest Człowiek, areną — Życie ze swojemi sprzecznościami. Żadna sprzeczność bytu nie oszczędziła człowieka, wszystkie są w nim, jako twarze przyrody i promienia Boskiego. Ta podwójność jest powodem ciągłych konfliktów, nieraz wysoce tragicznych, polegających na ścieraniu się małości ludzkiej z wielkością jego natchnień. Skoro Bóg jest wszędzie, więc i w człowieku maluczkim i niema takiej miary, którejby człowiek prosty nie mógł osiągnąć, po zwycięskiej z małością swoją walce. Kasprowicz, zgodnie ze swoją wiarą społeczną, obrał na narodziny Marchołta środowisko prostaków. W każdym z tych drobnoustrojów, które wyprowadza na scenę, tkwi podwójność światów: ziemskiego i pozaziemskiego.

Stąd podwójność ról każdej postaci. Żebrak czy król, szewc, stolarz, grabarz, czy jakiś tam Popiołek — na oko ludzie zwyczajni, jak inni, a gdy im się przyjrzeć w sposób właściwy, ujawniają swoją postać nadprzyrodzoną. Do roli kierowniczej dochodzi między nimi figura naczelna tamtego świata: Pan, vulgo Faun. A wszystkim czai się w oczach Śmierć. Węzeł dramatu — to sprawa Życia i Śmierci.

*

Przypomnijmy sobie liryki Kasprowicza od najmłodszych. Wszędzie w nich, na tle niezwykłej bujności i żądzy życia, przemyka dreszczem jakiś lęk, wyczuwający obecność śmierci. A ledwo to minie, następuje spazm tęsknoty do śmierci, jako wybawicielki. Śmierć bowiem otwiera bramy wieczności, do której tęskni dusza poety. Przywiązany był jednak do życia i w jego obronie wytaczał Bogu procesy. Bo tęsknota do wiekuistości znajduje przeciwwagę, póki serce jest młode, — w Miłości, która wiąże z życiem. — W „Marchołcie" Kasprowicz już nie kłóci się z losem. Gdy w książce „O bohaterskim koniu" dyszał jeszcze buntem i gniewem, a igraszki bytu wywoływały w nim humor zjadliwy, niemal wisielczy, — tutaj jest już pojednany z losem. Marchołt jest filozofem, którego śmieszy człowiek ze swemi wielkiemi planami na zdobycze ziemskie i swemi lękami śmierci. Pobłażliwie dobrotliwy humor przepaja całą jego komedję ludzką, humor, któremu jednak nie obce są akcenty tragiczności. Marchołt, patrzący na świat z wyżyn swego arcyczłowieczeństwa, nie zapiera się swej słabości: homo sum...

*

Kasprowicz wzbił się w kreowaniu Marchołta na szczyty artystycznego realizmu, pragnąc w tej postaci usymbolizować człowieka w całem możliwem rozpięciu wartości ludzkich — od żywiołu siły biologicznej do wyrafinowanego jasnowidzenia filozoficznego. To też odtworzenie sceniczne tego symbolu napotykać będzie na wielkie trudności. Urodzony w chacie chłopskiej (akt I), był żywiołem a zarazem poetą przyrody (akt II), w akcie trzecim widzimy go w obrocie spraw społecznych, gdy staje się z chłopa królem i zbawcą społeczeństwa, wreszcie w akcie IV spotyka go końcowy los każdego stworzenia — śmierć. Wita ją jako mędrzec, w księgach pogrążony, sam księgę piszący. O czemże pisze tę księgę? O niedoli. Pogodził się z losem osobistym, a jednak życie go trzyma miłością ludzi.

Żebrak, który go wśród ksiąg zastał, przeobraża się mu w oczach w postać Pana-Fauna. Wobec tej nieubłaganej, panteistycznej siły przyrody Marchołt, rozumiejący przecież swój los, zachowuje się po ludzku. Przemaga w sobie przerażenie, próbuje jednak buntu i zmaga się ze śmiercią. Żąda, aby mu dała pewność, co będzie poza grobem. Pada, nie otrzymawszy odpowiedzi.

*

Tonację filozoficzną całemu utworowi daje akt pierwszy, będący właściwie prologiem. Tam narodziny życia zestawione są bezpośrednio ze śmiercią, kołyska — z trumną. Matka, rodząc dziecko (Marchołta), umiera. W izbie podczas „Popielin" taka jest rozmowa:

Wójt: Nikt pojąć nie umie, że tu sprawa jest o duszę: Chcę ją Pan Bóg mieć — i basta!

Organista: Ja bo rzeknąć muszę: umiera Niewiasta, a z Niewiasty Ten się zrodził, co nas wszystkich oswobodził.

Miechodmuch: A ja tak z ostatka powiem: ginie Matka. Matkać to omdlała u stóp krzyża stała, na którym Syn jej wisiał.

W jednym z sonetów, które potem Kasprowicz poświęcił swemu Marcholtowi, znajdujemy ten motyw religijny, dyskretnie w sztuce utajony, w takiej postaci:

Boć — z dumnemi czoły
Pomnijmy o tem — rodzicem człowieka
Wszelkiego Bóg jest i On też wyciska
Na jego skroni piętno zbawcy... Zbliska
Widzian, niechlujnyś i prostak, co czeka,
By tylko bryznąć kałużą, a z dali
Święta Golgota na ciebie się wali.

Tak jest. Marchołt — to prostak, ale sięgający szczytami duszy wyżyn, na których ludzie z Bogiem rozmawiają. Potężny to twór wielkiego poety.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

ŻYCIE KULTURALNE

DZISIEJSZY WIECZÓR W POZNANIU

Dla melomanów dużą atrakcją będzie koncert symfoniczny, który dzisiaj, w czwartek, odbędzie się w teatrze Wielkim pod batutą Mikołaja van der Palsa, wybitnego muzyka, przyjmowanego już dwukrotnie w Poznaniu z wielkiem uznaniem. Zadyryguje on czwartą symfonją Schumanna i uwerturą Czajkowskiego „Romeo i Julja", kierując również orkiestrą przy wykonaniu koncertu fortepianowego Saint-Saënsa (g-moll) przez świetnego pianistę, prof. Zygmunta Lisickiego.

Miłośnicy literatury mają w Pałacu Działyńskich prelekcję p. Marji Kasprowiczowej, wdowy po poecie, która będzie mówiła na temat: „Wielcy i mali ludzie, czyli o sztuce i życiu". P. Marja Kasprowiczowa przybyła do Poznania na zaproszenie Związku Zawodowego Literatów, który organizuje Czwartki w Pałacu Działyńskich, a będzie też obecną na sobotniej premjerze „Marchołta" w teatrze Polskim, który wystawia to kasprowiczowskie misterjum w opracowaniu dr. Stefana Papéego.

LITERATURA

O Jana Kasprowicza „Marcholcie", którego premjera odbędzie się w sobotę w teatrze Polskim, zabiera głos w dzisiejszym Dziale Kultury i Sztuki najświetniejszy znawca twórczości Kasprowicza, Zygmunt Wasilewski. Na artykuł Wasilewskiego zwracamy uwagę naszych czytelników Znajdą w nim rozbiór ideowy kasprowiczowskiego misterjum oraz wytłumaczenie, dla czego tragikomiczne ujęcie tego dzieła odpowiada psychice poety w ostatnim etapie jego twórczości.

MUZYKA

Orawskie Pieśni. Po wspaniale wydanym zbiorze „nut podhalańskich" St Mierczyńskiego ukazała się nie mniej cenna książeczka p. tyt. „Pieśni Orawskie" zebrane przez Emila Mikę, nauczyciela w Lipnicy Wielkiej. Weszło w nią 80 melodyj (z odmianami) i 277 notatek tekstowych. Wydawca dodał od siebie cenny wstęp ze wskazówkami wymowy niektórych samogłosek, oraz słowniczek objaśniający. Melodje i teksty pochodzą z Chyżnego, Jabłonki, obu Lipnic, Orawki. Podwilka i Rabczyc. P. Mika zaznacza, że chodziło głównie o melodje — druk tekstów objąłby kilka tomów. Jest to pierwszy zbiór, na większą skalę wydany a w dodatku wiernie i autentycznie zebrany. Razem z tańcami Mierczyńskiego stanowi cenną monografję pieśni podtatrzańskiego ludu. Książka wyszła w Krakowie, nakładem Związku Spisko - Orawskiego a niska cena (dwa złote) pozwoli szerokim warstwom zaznajomić się z pięknemi melodjami. Może i kompozytorzy nasi zainteresują się niemi? (J. Mi.)

W następnym Dziale:
Z MOICH WSPOMNIEŃ O „MARCHOLCIE"
przez
Prof. Stanisława Niewiadomskiego

Pisma nadesłane

„Przegląd Oświatowy". Nr. 5. Treść: „Oświata pozaszkolna w preliminarzu budżetu Państwa na rok 1934/5". — S. Natansen: „Pracownik społeczno - oświatowy a zagadnienie filantropijne i charytatywne w środowisku". — A. Reiterowa: „Co nasza młodzież lubi czytać?" — J. Deptuła: „Ofenzywa książki na młodzież". — Materjały. — Kronika oświatowa. — Przegląd czasopism. — Adr. Red. Poznań, św. Marcin 37.

„Szpargały", zesz. 1 (6). Treść: L. Simon: „Białe kruki teatralne". — W. Briusow: „Tercyny do spisu książek", przeł. J. Tuwim. — Biuletyn Antykwarjatu K. Fiszlera. — Adr. Red. Warszawa, Świętokrzyska 10.

„Przegląd Bydgoski". Zesz. I i II. Treść: Dr. L. Sztembor: „Bydgoszcz wobec starań o uniwersytet w Poznańskiem". — „Memorjał prez. A. Knoblocha". — Z. Malewski: „Strychowy okres w historjografji bydgoskiej". — A. Kulwieć: „Zapomniana rocznica". — Z. Malewski: „Nieznane dzieło sztuki złotniczej". — Z. K.: „Pamiątki po Towiańskim w Bydgoszczy". — Ks. I. Geppert: „Nieznany patent królewski". — Z. Baranowska-Malewska: „Zbiór egzotyczny w Muzeum Miejskiem". — S. Kołyński: „Ś. p. dr. S. Łabendziński". — Dział literacki. — Recenzje i sprawozdania. — Dodatek. — Adres Red. Bydgoszcz. Muzeum Miejskie

NAUKA

Wydział Teologiczny przy Tow. Przyjaciół Nauk odbędzie zebranie w piątek, dn. 25 bm. o godz. 16,30 w sali T.P.N., ulica Sew. Mielżyńskiego. Wykład wygłosi X. dr. Wł. Śpikowski, na temat: „Istota Odkupienia". — Goście mile widziani.

Poznański uczony w Pradze. Profesor U. P. dr. Tadeusz Grabowski został zaproszony przez praski Uniwersytet Karola na cykl wykładów o polonistyce. Wykłady odbędą się w trymestrze letnim i obejmą: nową naukę o literaturze, przegląd dziejów krytyki literackiej w Polsce, oraz objaśnianie „Księgi ubogich" Jana Kasprowicza. Prof. dr. Grabowski będzie wykładał w Uniwersytecie praskim już po raz wtóry, bawił tam bowiem na prelekcjach przed czterema laty.

Wieczność piramid i tragedja Pompei". W Bibljotece Wiedzy, wydanej przez Trzaskę, Ewerta i Michalskiego, ukazał się nowy, dziesiąty z rzędu tom. Jest to przełożone przez dr. Kazimierza Michałowskiego, profesora archeologji klasycznej na Uniwersytecie warszawskim, dzieło W. H. Boultona, noszące w oryginale tytuł „The Romance of Archeology". Rozgłos, jaki zyskała Bibljoteka Wiedzy poprzedniemi swemi tomami, pomnoży się niezawodnie dzięki temu najnowszemu, który w najprzystępniejszej formie — zbliżonej do feljetonu żywością słowa i plastyką przedstawienia — podaje najświeższe zdobycze wiedzy archeologicznej. Szczególnie wiele miejsca poświęcił autor Egiptowi, zwłaszcza słynnemu grobowcowi Tutankh-Amena. Do bardzo ciekawego dzieła przyjdzie wrócić obszerniej. (rz)

TEATR

„Nocne loty". Nową sztukę polską wystawiono we Lwowie. Nosi ona tytuł „Nocne loty", jest napisana przez pp. Aleksandra i Marję Lisiewiczów. Rzecz, osnuta na życiu lotników, spotkała się z dobrem przyjęciem.

„Dziady" i propaganda. Z Warszawy donoszą nam (tw): Wystawione w teatrze Polskim „Dziady" spotkały się z obojętnością widzów, tak że teatr musiał wznowić „Pana Topaza" dla ratowania kasy od deficytu. Na tem jednak nie poprzestano, lecz wszczęto intenzywną propagandę za „Dziadami". Rezultat przeszedł oczekiwania. Po tygodniu „Dziady" zaczęły dawać komplety i dają je ciągle. Widzów dostarcza inteligencja pracująca oraz sfery robotnicze.

RUCH REGJONALISTYCZNY

Czy Polacy znają Wielkopolskę? Ostatni zeszyt „Wici Wielkopolskich" przynosi interesujący artykuł wstępny, podpisany inicjałem A. S. pt.: „Wiedza" o Wielkopolsce. Stwierdza w nim autor, że częste nawet w poważnych działach i wydawnictwach spotyka się zasadnicze błędy i przekręcenia nazw miejscowości wielkopolskich. Przytacza kilkanaście przykładów takich przekręceń, wywodząc z nich wniosek, że w Polsce mało się wie o Wielkopolsce i Wielkopolanach. Wniosek t może pospieszny, dalsze poszukiwania pewnie wykryłyby równą ilość błędów w odniesieniu do in. dzielnic Polski. Jeśli w warszawskich publikacjach zdarzają się błędy, dotyczące Wielkopolski, to nie dlatego, że to publikacje warszawskie, ale dlatego, że niestaranne, czy niesumienne. Możnaby przytoczyć publikacje poznańskie, podające zgoła fantastyczne wiadomości o Wielkopolsce i samym Poznaniu. Oburzenie p. A. S. jest słuszne, lecz należałoby je rozszerzyć wogóle na fakt, że w Polsce niezawsze się wie to, co powinno się wiedzieć o Polsce i o Polakach. (tk)

Książki nadesłane

Stanisław Nowaczyk: „Przewodnik metodyczny do opowiadań z dziejów ojczystych dla V klasy szkół powszechnych Włodzimierza Jarosza". Lwów 1934. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

Bohdan Teofil Lepecki: „W miastach i puszczach Ameryki Południowej". Warszawa 1935. Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska".

„Polski Słownik Biograficzny" T I. Zesz. I. Kraków 1935. Polska Akademja Umiejętności.

Seweryn Udziela: „Ziemia Łemkowska przed półwieczem". Lwów 1934. Nakł. Tow. Ludoznawczego.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Trzeba obniżyć ceny soli

Ceny wyrobów monopolu solnego wykazują w porównaniu z r. 1928 wzrost, wskaźnik bowiem wynosi 104,5. Od r. 1928 nietylko nie nastąpiły obniżki cen soli jadalnej, choćby szarej, lecz nawet podniesiona została cena jednego gatunku w roku 1932 — o 2 gr na 1 kg. tak, że przeciętna cena detaliczna soli, wynosząca w 1927 r. 35 gr za 1 kg., wynosiła w końcu roku 1933 — 36 gr.

Spożycie soli białej jadalnej, wynoszące w 1928 r. 161.386 tonn, spada do 136.402 tonn w r. 1933; konsumcja zaś soli jadalnej na głowę, wyrażająca się w r. 1928 cyfrą 9,9 kg., wynosi już w r. 1932 o 12 proc. mniej, bo zaledwie 8,8 kg. Świadczy to niezbicie o tem, iż nawet spożycie tak niezbędnego w gospodarstwie domowem artykułu jak sól, nie da się utrzymać na odpowiednim poziomie, jeśli ceny za ten artykuł są zbyt wysokie.

Charakterystyczne wydają się cyfry, ilustrujące spożycie soli w okresie 1. 4. do 1. 10. 1932 r., oraz po wspomnianej podwyżce ceny soli jadalnej w r. 1932 — w okresie 1. 4. do 1. 10. 1933 roku. Widzimy mianowicie, że podczas, gdy spożycie soli jadalnej spadło z 136.821 tonn w I okresie do 133.092 tonn w okresie II (a więc o 2,7 proc.), spożycie soli bydlęcej w analogicznym czasokresie wzrosło o 25,2 proc., bo z 11,828 tonn do 14,813 tonn. Ten wzrost sprzedaży soli bydlęcej nie jest bynajmniej uzasadniony wzrostem ilości bydła, pogłowie jego bowiem w tym czasie się zmniejszyło, świadczy natomiast o prawdopodobnem używaniu soli bydlęcej przez ludzi.

Wydatne zatem obniżenie cen soli nastąpić winno w pierwszym rzędzie z uwagi na minimalną siłę nabywczą ludności rolniczej. Dotyczy to w pierwszym rzędzie soli jadalnej, białej i szarej oraz soli bydlęcej. Dla zmniejszenia jednak tak ujemnego w skutkach dla życia gospodarczego zjawiska rozwarcia „nożyc" cen artykułów przemysłowych i rolnych, obniżyć należy również — celem zmniejszenia cen artykułów przemysłowych — i cenę soli przemysłowej, przyczem szczególnie soli mielonej jasnej, używanej do wyrobu mydeł, soli używanej w wytwórniach sody i soli sodowych, soli używanej w przemyśle garbarskim do solenia skór surowych oraz znajdującej zastosowanie w bekoniarniach, we wszystkich tych bowiem gałęziach produkcji sól przemysłowa stanowi jedyny surowiec, którego cena w odróżnieniu od innych nie uległa w okresie kryzysu żadnej obniżce, co ze względów tak handlowych, jak i ogólno-gospodarczych jest niewątpliwie zjawiskiem ujemnym.

Szczególnie ważne znaczenie miałoby dla przemysłu chemicznego obniżenie ceny soli technicznej, służącej do wyrobu kwasu solnego. Cena bowiem tej soli, wynoszą w latach 1924—1925 zł 25 za 1 tonnę loco żupa państwowa, podwyższona została już w połowie r. 1925 do zł 30, zaś w r. 1933 do zł 33 za tonnę; podwyżka ceny wynosi tu więc w okresie 5 lat aż 32 procent.

Jeżeli wziąć ponadto pod uwagę fakt, iż zakłady, produkujące kwas solny, zmuszone były obniżyć cenę swego produktu o około 33 procent, jasnem się wyda, iż wobec tak nienormalnego stosunku cen pomiędzy ceną zakupu surowca, a ceną gotowego produktu, nastąpić musiało w wielu zakładach chemicznych wydatne ograniczenie pracy, a w niejednym wypadku nawet i całkowite unieruchomienie. Zbyt wysoka cena soli, przeznaczonej do produkcji kwasu solnego, była też jedną z zasadniczych przyczyn całkowitego zarzucenia eksportu tego artykułu.

Z powyższych względów, jak również i ze względu na dalszą tendencję zniżkową cen kwasu solnego, tak w kraju jak i na rynkach zagranicznych — wskazanem byłoby wydatne obniżenie ceny soli, przeznaczonej do wyrobu kwasu solnego z tem, że zniżka ta musiałaby być znaczniejsza dla produktu, przeznaczonego na eksport. Specjalna obniżka ceny soli, przeznaczonej dla produkcji kwasu solnego na eksport, mogłaby ponadto pośrednio umożliwić tańszą kalkulację również i produkcji eksportowej w tych dziedzinach wytwórczości, w których kwas solny ma zastosowanie jako surowiec.

(k)

„Leise Flehen meine Lieder"

cudowną pieśń Franciszka Schuberta śpiewa znakomity tenor RYSZARD TAUBER w filmie „MARZENIA MIŁOSNE"

Wytwórnia B. I. P. postawiła sobie za główne zadanie produkcję filmów wyłącznie monumentalnych zakrojonych na skalę światową. Wytwórnia ta szła coraz wyżej i wyżej, aż doszła do takiego stopnia rozwoju, że mogła się pokusić o stworzenie arcydzieła, prześcigającego pod każdym względem wszystko, co dotychczas w dziedzinie filmowej wyprodukowano.

Arcydziełem tem, które już dziś zyskało sobie na świecie niezwykły rozgłos i wielkie uznanie jest najnowszy film „Marzenia miłosne".

Film „Marzenia miłosne" został wyprodukowany przy niesnotykanym dotychczas rozmachu realizacyjnym. Wytwórnia nie szczędziła kosztów i trudów, by filmowi temu nadać charakter niepowszedniości i wielkości. Wystarczy chyba nadmienić, że produkcja obrazu **„Marzenia miłosne"** trwała **zgórą 18 miesięcy**, a koszt produkcji wyniósł pełne **2 miljony dolarów.**

Dążenia wytwórni, by zrealizować reprezentacyjny film kinematografji światowej, a w szczególności kinematografji brytyjskiej, oblekły się w realne kształty.

„Marzenia miłosne" — to film, który na całym świecie zyskał sobie szalony rozgłos i **stał się rewelacją.**

Rolę główną w filmie **„Marzenia miłosne"** odtwarza fenomenalny śpiewak i genjalny artysta — **Ryszard Tauber,** jedna z największych sław śpiewaczych świata. W omawianym filmie wykonywa Ryszard Tauber z niebywałą maestrją szereg cudnych arji i pieśni między innemi zaś słynną serenadę — **„Leise flehen meine Lieder".** — W śpiewie Taubera tkwi niezwykły urok i słodycz.

Premjera filmu w sobotę, 26 stycznia br. w kinoteatrze „Słońce".

ng 4325

KRONIKA GOSPODARCZA

Poprawa w polskiem hutnictwie żelaznem w 1934 r.

Polskie hutnictwo żelazne wykazuje w r. ub. dalszą poważną poprawę w porównaniu do 1933 r. Produkcja hutnictwa wyniosła (w tonnach — w nawiasie wzrost w porównaniu z 1933 r.): surówki 382 199 (plus 76 574), stali 844 418 (plus 27 369), wyrobów walcownianych 62.711 (plus 38.370), rur 51.624 (plus 6.428). W ten sposób produkcja surówki wzrosła o 25,05 proc., stali o 3,35 proc., wyrobów walcownianych o 6,80 proc. oraz rur o 14,22 proc.

W r. ub. huty otrzymały zamówień za pośrednictwem Syndykatu Polskich Hut Żelaznych w ilości 243 149 tonn t. j. o 54 301 t, względnie o 28,75 proc więcej, niż w 1933 r. Z powyższej ilości przypadło na zamówienia rządowe 68.748 tonn t. j. o 3.380 t (5,17 proc.) więcej i na prywatne 174.401 tonn, t. j. o 50.921 t (41,24 proc.) więcej, niż w 1933 r.

Wywóz wyrobów walcownianych wyniósł w r. ub. 183 639 t czyli spadł w porównaniu z 1933 r. o 40 520 t (18 08 proc.). Natomiast wywieziono wyrobów dalszej obróbki o 3.638 t (142,14 proc.) więcej, a mianowicie 6 391 t rur żelaznych i stalowych, zaś o 851 t (3,78 proc.) więcej, czyli 23.389 t. Wywieziono pozatem przewodów rurowych 1.452 t, których w 1933 r. wcale nie wywożono. Wywóz wyrobów walcownianych zmniejszył się głównie ze względu na spadek wywozu do Z. S. R. R., pomimo wzrostu wywozu do innych krajów.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Normy opłat za scalenie gruntów, niepodlegających umorzeniu.** Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w art. 1 p. 7 postanowiło, że opłaty za techniczne wykonanie scalenia będą umorzone w wysokości nadwyżki między wymierzonemi opłatami, a normami, jakie ustali zarządzenie ministra rolnictwa i reform rolnych. Ostatnio zostało ogłoszone zarządzenie ministra rolnictwa i reform rolnych, ustalające dla województwa poznańskiego te normy w wysokości 40 zł na 1 ha dla opłat, wymierzonych do dnia 20 lutego 1934 r., zaś dla opłat, wymierzonych po tym dniu również 40 zł, gdy następował pomiar starego stanu posiadania, 25 zł bez pomiaru starego stanu posiadania oraz odpowiednie ulgowe normy 16 zł i 11 zł dla gruntów różniczan, rolniczo-nieużytecznych, tudzież objętych pomiarem, a niescalonych. Warto zaznaczyć, że normy ustalone dla województwa poznańskiego są znacznie wyższe, niż dla wszystkich innych województw. (k)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja hutnictwa cynkowo-ołowianego w 1934 r.** Pomimo niekorzystnych warunków na światowym rynku — polska wytwórczość cynku w 1934 r. wykazała dość znaczny wzrost. Produkcja cynku muflowego i elektrolitycznego w 1934 r. wyniosła 92,9 tys. tonn (w 1933 r. 82,9 tys. tonn) i wzrosła o 12%; wytwórczość blachy cynkowej wyniosła w 1934 r. 11,0 tys. tonn, czyli aż o 40% więcej, niż w 1933 r.; wreszcie wytwórczość kwasu siarkowego wzrosła w 1934 r. w stosunku do 1933 r. o 6%. Produkcja ołowiu, mimo wzrostu spożycia wewnętrznego, wykazała w 1934 r. spadek w stosunku do 1933 r. o 14,4% i wynosiła 10,4 tys. tonn.

(k) **Rokowania handlowe polsko-estońskie.** Jak się dowiadujemy, na początku lutego rozpoczną się w Warszawie rokowania między Polską a Estonją w sprawie wymiany towarowej między obu krajami. W tym celu przybędzie do Warszawy z Tallina delegacja estońska, w której m. in. weźmie udział naczelnik Biura Umów Międzynarodowych p. Mikwitz.

Z ZAGRANICY

(z) **Obroty polsko-szwajcarskie w ub. r.** Handel polsko-szwajcarski w całym 1934 r. przedstawiał się następująco (w milj. fr. — w nawiasie dane za 1933 r.): import z Polski do Szwajcarji 15.0 (15,6), eksport szwajcarski do Polski 12,6 (14,0); dodatnie saldo dla Polski 2,4 (1,6). Zaznaczyć należy, że ilościowo obroty polsko-szwajcarskie wzrosły, przyczem import z Polski do Szwajcarji wzrósł o 11,95 proc., eksport zaś ze Szwajcarji do Polski — o 10,5 proc.

Obroty kompensacyjne polsko-niemieckie

I.

Otrzymaliśmy poniższe uwagi od p. kons. St. Zioleckiego, kierownika oddziału poznańskiego Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego (ul. Mickiewicza 30 m. 8 — tel. 63-74). Zamieszczając część pierwszą nadesłanego nam artykułu, zaznaczamy na jego marginesie, iż dotychczasowe niepowodzenia w praktycznem przeprowadzeniu układu kompensacyjnego polsko-niemieckiego są wynikiem wyraźnego sabotażu tego układu przez importerów żydowskich. Ma to fatalne skutki dla naszego eksportu, jak wynika z cyfr podanych przez autora. (Red.)

Polsko-niemiecka umowa kompensacyjna posiada nietyle znaczenia z uwagi na swoją rozpiętość towarową, ile z uwagi, że tworzy ona w swoim rodzaju pewną nowość i może być drogowskazem do przyszłych interesów wymiennych polsko-niemieckich i polskich z innemi krajami. Wracamy do starego typu handlu, do handlu wymiennego, nieco zmodernizowanej formie.

W umowie polsko-niemieckiej obydwa państwa jako kontrahenci nie biorą bezpośredniego udziału we wymianie towarowej. Ratyfikując umowę, pragnęły jedynie stworzyć ramy, w obrębie których mogą się obracać transakcje handlowe, które są ograniczone czasowo (umowa kończy się 14 października 1935 r.) i ilościowo, ponieważ przyznane kontyngenty kompensacyjne nie przekraczają sumy 47 miljonów złotych po obydwóch stronach. Przeciwstawiając tą sumę obrotom w czasie „prosperity" z roku 1929, które w eksporcie z Polski do Niemiec wynosiły 877 milj. zł a w eksporcie z Niemiec do Polski 850 milj. zł, ustalona umową kompensacyjną suma eksportowa z obydwu państw w wysokości 23,5 milj. zł jest naprawdę bardzo skromną.

Umowa kompensacyjna oczywiście obejmuje tylko część obrotów handlowych pomiędzy obydwoma krajami, przyczem nie tworzy ona żadnych dodatków albo naddatków do wolnych obrotów, tylko mieści w sobie część takich towarów, które dotychczas były przedmiotem wolnych obrotów handlowych. Pewne znaczenie umowa ta ma i pod tym względem, że wstrzymuje ona zupełny zanik handlu Polski z Niemcami. Naskutek bowiem restrykcyj dewizowych w Niemczech należy się liczyć z znacznie większem kurczeniem się handlu z Niemcami i dopiero umowa kompensacyjna gwarantuje przynajmniej choć bardzo uszczuplony, ale zawsze aktywny obrót.

Obopólne listy kontyngentowe obejmują szereg artykułów i nie sposób ich tu wszystkich wymienić. Lista polska zawiera wprawdzie tylko kilka artykułów i to spożywczych, przedewszystkiem pierwszej potrzeby i wreszcie sezonowych, a więc szybko i łatwo dających się, sprzedać. Nic dziwnego więc, że natychmiast po ratyfikowaniu umowy rozpoczął się eksport towarów polskich do Niemiec. Obrót kompensacyjny pomiędzy Polską i Niemcami trwa obecnie już trzy miesiące i można stąd wyciągnąć już pewne konsekwencje. Jak było można przewidzieć, na towary polskie byli natychmiast reflektanci i niektóre kontyngenty eksportowe już prawie są na wyczerpaniu. Globalna suma naszego eksportu osiągnęła dotąd kwotę 7,5 milj. zł. Daje się obecnie zauważyć gwałtowne hamowanie eksportu zwłaszcza drzewa i to oczywiście naskutek żalów i utyskiwań zawiedzionych eksporterów polskich. Towary bowiem niemieckie umieszczone na polskiej liście importowej i obejmującej przeszło 250 pozycyj, nie znajdują jednakże w Polsce spodziewanego zbytu, a skutek 3-miesięcznych obrotów jest teraz ten, że eksporterzy polscy wprawdzie posiadają konta w Niemczech, ale ich do Polski przekazać nie mogą.

Z dokonanych transakcyj, polscy importerzy tylko zapomocą Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego otrzymali drobną część, ale zawsze ją otrzymali. Kiedy eksporterzy polscy będą mogli otrzymać resztę swych pretensyj, przewidzieć nie można z powodu braku zainteresowania ze strony importerów polskich towarami niemieckiemi. Dalsze wypłaty eksporterom nie będą mogły prędzej nastąpić, jak po sprzedaniu i zapłaceniu dalszych artykułów kompensacyjnych niemieckich przez importerów polskich — o ile się nie znajdą w międzyczasie jeszcze jakieś przejściowe kredyty, które umożliwią naszym eksporterom przygotować się do przyszłych kampanij eksportowych. Pojawiły się też głosy w Polsce, że przyznane Niemcom towary kompensacyjne nie mogą w Polsce znaleźć zbytu. Tak nie jest, bo zestawienie ich nastąpiło na podstawie statystyki i są to towary dawniej najbardziej do Polski eksportowane. Tylko siła nabywcza się cofnęła i dlatego sprzedaż tych towarów posuwa się w tak wolnem tempie.

Na tem miejscu muszę apelować do naszego społeczeństwa, aby się zainteresowało kupnem towarów kompensacyjnych, ponieważ od tego jest zależna egzystencja niejednego eksportera polskiego i dalszy rozwój interesów eksperterów polskich w ogólności, które w braku podstaw kompensacyjnych mogłoby wogóle ustać.

Jak z prasy niemieckiej można wnioskować, Niemcy zupełnie są zadowoleni z obecnego stanu rzeczy i twierdzą, że niemieckie towary kompensacyjne są w Polsce do zbycia. Gdyby jednakże ze strony polskiej miały wpłynąć propozycje jakichkolwiek zmian, obie strony winny przyjąć następujące zasady i punkty wyjścia:

1) cała kompensacja winna podpadać pod umowę clearingową;

2) obowiązywać musi równouprawnienie obu kontrahentów, to znaczy, że każdej rezygnacji ze strony niemieckiej musi towarzyszyć taka sama rezygnacja polska;

3) obrót towarowy musi zatrzymać charakter dodatkowy.

Niemcy nie zgodzą się nigdy na wstawienie na listę takich towarów, które dotychczas są eksportowane w wolnym obrocie do Polski, względnie którym w końcu r. 1934 odebrano ze strony Polski debit przywozowy.

Po 3-miesięcznych doświadczeniach handlu kompensacyjnego z Niemcami mamy więc aktywne saldo handlowe i pasywne płatnicze a wyrównanie tego ostatniego zależne jest tylko od pewnego wysiłku ze strony Polski.

ST. ZIOŁECKI

Przed 20 laty zatopiono krążownik „Blücher"

W Poznaniu żyje pięciu marynarzy, Polaków, którzy uniknęli zagłady, spowodowanej przez angielskie torpedy i pociski

Wśród pokojowej pracy odżywają wśród starych żołnierzy reminiscencje wielkiej wojny. Zwykle żołnierze o nich nie mówią.

Dobrą okazją do snucia wspomnień, to rocznice.

Dziś, 24 stycznia, mija dwadzieścia lat od zatopienia przez marynarkę angielską wielkiego krążownika niemieckiego „Blücher".

W Poznaniu, mieszkają nieliczni członkowie załogi, którzy szczęśliwie zdołali się wówczas wyratować.

W warsztatach zegarmistrzowskich poznańskiej firmy złotniczej p. Stanisława Szulca, zatrudniony jest od przeszło dziesięciu lat werkmistrz, p. Kazimierz Lubojański. Silny i rosły w młodych latach zaprawiał się w „Sokole", jako założycie gniazda w Sopocie. Należał do sławnej trójki sokolej, która z Zabrza do Niepołomic pod Krakowem wiozła na taczkach ziemię śląską na Kopiec Kościuszki w październiku 1910 r.

Pan Lubojański mówi: Mija 20 lat... wśród załogi wielkiego krążownika „Blüchera" było nas około 25 Polaków, z Poznańskiego, Pomorza i Śląska. Olbrzym ten, duma floty wojennej cesarskich Niemiec, który zabierał 2,500 tonn węgla, kosztował 45 miljonów marek. Był najnowszym okrętem, potężnie opancerzonym i wyposażonym w najnowsze urządzenia celownicze.

Na tym okręcie — mówił dalej p. Lubojański — odbywałem służbę. Zwyczajem żołnierzy obliczaliśmy już dni, a ja jako zegarmistrz umiałem obliczać godziny, minuty i sekundy, jakie ma jeszcze do odsłużenia rezerwa. Rachuby rezerwistów przekreśliła wojna.

W styczniu 1915 r. Niemcy otrzymali wiadomość, że Anglicy blokują przejazd flocie niemieckiej pomiędzy wyspami Helgoland i Borkum staremi statkami, napełnionemi betonem i cementem. W dniu 23 stycznia wieczorem wyruszyła flota niemiecka w kierunku Anglji. Oprócz „Blücher'a" były, nie licząc flotyli torpedowców krążowniki „Seydlitz", „Moltke", „Derfflinger" i inne. Cała eskadra. O godzinie 8 rano — 24 stycznia — w gęstej mgle nastąpiło spotkanie z flotą angielską, wśród której były sławne krążowniki angielskie: „Lion" (Lew), „Queen Mary" i inne lżejsze.

W piekielnem ogniu flota niemiecka uległa. Komenderujący flotą z uszkodzonego krążownika „Moltke" admirał Scheer zdał komendę na krążownik „Seydlitz", poczem w ogólnem zamieszaniu każdy okręt operował samodzielnie. Jadący zrazu na czele do ataku „Blücher", w starciu z flotą angielską, został na końcu. Pierwszy szrapnel angielski, uważany przez Niemców za przypadkowy, był istotnie niezwykle celny, gdyż wpadł do centrali komendy okrętu i zdemolował całe urządzenie.

Zginęło wielu Polaków. „Blücher", podczas kanonady, wyczerpał amunicję prawie zupełnie; nie był już zdolny do odwrotu. Kapitan v. Pieper, chciał mimo to zrobić podjazd, ale okazało się, iż olbrzym nie mógł już rozwijać potrzebnej szybkości. Coraz nowe pociski raziły krążowniki i o godzinie 1 w południe — po pięciogodzinnej walce — duma Niemiec krążownik „Blücher" przechylił się na lewą burtę i począł szybko tonąć.

Padła komenda: „Rette sich wer kann!" Na statku wybuchł pożar; płonąć począł dziób okrętu. Fale morza pokryła warstwa ropy i oliwy z rozbitych tanków. Tonący kolos pochylał się coraz bardziej. Kto żyw skakał do zimnej wody z odwróconego do góry stępką kadłuba, z wysokości dochodzącej do dwunastu metrów. W przeciągu pół godziny statek zatonął. Do ratunku marynarzy walczących z falami przystąpił angielski okręt „Arethusian". Woda była zimna (około 6 stopni). Wziętych w niewolę marynarzy z „Blüchera" przewieziono w przeważnej części do Edynburga. Z załogi „Blüchera", wynoszącej podczas wojny 1.134 osób, wyratowano 265.

W Poznaniu mieszkają z wyratowanych członków załogi „Blüchera", oprócz p. Lubojańskiego pp.: Stefan Leitgeber, Jan Górski, Edward Woźniak i Czesław Zwierzyński. Z Pomorzan uratowano ranionego podczas bitwy Polaka, Wacława Ciernickiego z Łasina.

Tak, w krótkich słowach, brzmi treść opowiadania p. Lubojańskiego o marnym końcu dumnego niemieckiego krążownika.

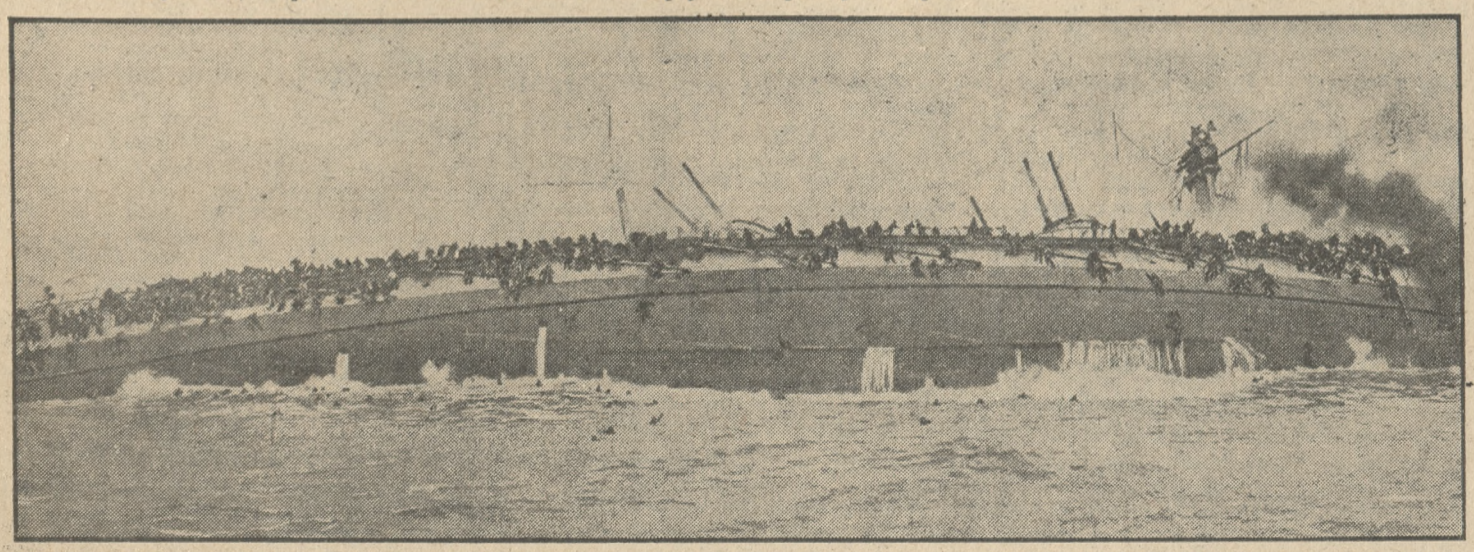

WSPÓŁCZESNA FOTOGRAFJA ANGIELSKA, REPRODUKOWANA W „DAILY MAIL" I PRZEDSTAWIAJĄCA ZATONIĘCIE NIEMIECKIEGO KRĄŻOWNIKA „BLUECHER" W DNIU 24 STYCZNIA 1915 ROKU.

ÓWCZESNA RELACJA „KURJERA POZNAŃSKIEGO"

Dzień 24 stycznia 1915 roku była niedzielą. W „Kurjerze Poznańskim" z datą na 26 stycznia (wtorek) 1915 r. jest artykuł p. t. „Walki na morzu i lądzie", omawiający najnowsze bitwy i oficjalny komunikat niemiecki, głoszący pod tytułem: „Bitwa na Morzu Północnem", co następuje:

Berlin, 24 stycznia (urzędowo). Przy wycieczce okrętów naszych na Morze Północne, a mianowicie krążowników pancernych „Seydlitz" „Derfflinger". „Moltke" i „Blücher", eskortowanych przez 4 małe krążowniki i dwie flotyle torpedowców, przyszło dzisiaj przed południem do potyczki z eskadrą angielską w sile 5 krążowników bojowych, kilku małych krążowników i 26 kontr-torpedowców.

Przeciwnik przerwał po trzech godzinach 70 mil morskich na północ-zachód od Helgolandu walkę i cofnął się.

Według dotychczasowych doniesień zatonął po stronie angielskiej jeden krążownik bojowy, z naszych okrętów zatonął krążownik opancerzony „Blücher". Wszystkie inne statki niemieckie wróciły do portów.

Zastępca szefa sztabu admiralicji: Behnke.

W cierpieniach reumatycznych

łamaniu w kościach i krzyżu, podagrze i bólach nerwowych stosuje się Togal. Uśmierza on bóle i przynosi ulgę w cierpieniach. Togal stosuje się również w grypie i przeziębieniu. Oryginalne tabletki Togal nabyć można w najbliższej aptece.

ng 5096.

Nic nowego pod słońcem

Robot starożytnych — Kino starochińskie — Maszyna parowa Archimedesa

Ostatnich kilka dziesiątków lat napełniły nas dumą i pychą z racji niezwykłej obfitości doniosłych wynalazków i postępów techniki. Nie należy jednak zapominać, iż spora liczba wynalazków istniała już w zarodku setki a nawet tysiące lat temu. Nawet „robot" nie jest wynalazkiem zupełnie nowym. Już Ptolomeusz Filadelphos, król Egiptu w latach 285-246 przed Nar. Chrystusa, posiadał sztucznego człowieka, którego zadaniem było automatyczne poruszanie wachlarza ze strusich piór nad wezgłowiem łoża królewskiego. Uczony Albert Wielki posiadał „robota", który otwierał gościom drzwi i składał im ukłon, a działo się to w XIII wieku. To też współcześni oskarżali Alberta Wielkiego o kumanie się ze złemi mocami. Znaną i podziwianą była skonstruowana w 1768 roku przez v. Kempelena figura, która potrafiła grać w szachy. Coprawda wielu podejrzewało, iż we wnętrzu lalki znajduje się człowiek, który kieruje jej ruchami.

Kino, które uważamy za wynalazek nowoczesny, miało już swego protoplastę w Chinach starożytnych. Profesor Laufer z Chicago stwierdził na podstawie manuskryptu chińskiego z 121 r. przed Nar. Chrystusa, iż w Pekinie odbywały się pokazy w pałacu cesarza Wuti, przypominające pokazy filmowe. Rozciągano wielkie białe płótno, za którem paliło się światło. Między światłem a płótnem — ekranem przesuwano napięte na ramę figury wyrobione ze skóry, coś w rodzaju marjonetek. Cienie tych figur odbijały się wyraźnie i ostro na płótnie.

Maszynę parową wynalazł poraz pierwszy Archimedes, a para i jej siła znane były 5 czy 6000 lat temu już egipskim kapłanom. Heron, konstruktor z Aleksandrji, Archimedes znali użycie pary; jeden i drugi stosowali siłę pary do swoich wynalazków. Około roku 1000-ego arcybiskup Herbert z Reims wpadł na pomysł zastosowania pary do wprawiania w ruch organów w kościele.

Przemysł kosmetyczny, który w Ameryce np. zatrudnia paręset tysięcy ludzi, w którym wartość rocznej produkcji sięga 2 miljardów dolarów, znany był już parę tysięcy lat temu; puder, szminkę, karmin do ust stosowano w starożytnym Egipcie; w Rzymie cezarów stosowano metodę fryzowania włosów przy pomocy ondulacji wodnej; w Indjach znajdował się od wieków w użyciu antymon jako środek do czernienia brwi i rzęs.

Gdziekolwiek się obrócimy, jakąkolwiek dziedzinę produkcji dzisiejszej zbadamy, okaże się zawsze, iż taki lub inny środek, narzędzie, wynalazek znane już były w starożytności i tak lub inaczej stosowane. Myśl i twórczość ludzka są bowiem nieustającą kontynuacją.

M. K.

Dwie statystyki

Francuscy statystycy obliczyli, że człowiek, który ukończył 50 lat życia: przespał 5000 dni, przepracował 6500, zużył na przechadzki 800, na zabawy 4000, na jedzenie 1500, na picie 400, przechorował około 500 dni. Jadło i napoje które człowiek konsumuje w tym samym czasokresie, przedstawiają takie imponujące cyfry: 17000 funtów chleba, 16000 mięsa, 4600 jarzyn, jaj i ryb, 2000 wiader wody, wina, piwa, herbaty i kawy, z czego 80 procent przypada na wodę.

Dr. Harkens z Reims postanowił zbadać uprzejmość ludzi różnych klas we Francji. Wybrał po 5 osób z każdej profesji. Do każdej z tych osób wystosował list z zapytaniem, gdzie i kiedy chciałby się spotkać, celem uregulowania dawnego długu. Do każdego listu dołączył kopertę ofrankowaną na odpowiedź. Rezultat ankiety był frapujący: Na pięciu posłów udzieliło odpowiedzi czterech, na 5 lekarzy odpowiedziało trzech, taki sam stosunek w odpowiedziach dali kominiarze i subjekci. Wreszcie na pięciu zapytanych odpowiedziało zaledwie po jednemu: wydawca, akademik, krawiec, aktor i sędzia. Nie zareagowali natomiast: kupcy, rzeźnicy, aptekarze, bankierzy, notarjusze, inżynierowie, profesorowie i dziennikarze.

Jutro, w piątek, dnia 25 stycznia, przypada pierwsza rocznica śmierci śp. Bolesława Koreywy, cenionego literata i dziennikarza, nieodżałowanego założyciela i długoletniego prezesa Zw. Literatów w Poznaniu oraz b. członka Zarządu Syndykatu Dzienn. Wlkp.

W dniu tym o godz. 9 rano nabożeństwo żałobne za spokój duszy Zmarłego odprawi w kaplicy Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej ks. rektor Nikodem Cieszyński. O godzinie zaś 8 wiecz. Związek Literatów urządza w sali reprezentacyjnej pałacu Działyńskich uroczystą akademję, poświęconą pamięci swego pierwszego prezesa. Akademja ta niezawodnie zgromadzi liczne rzesze osób, pragnących uczcić owocną a bezinteresowną pracę śp. Bolesława Koreywy.

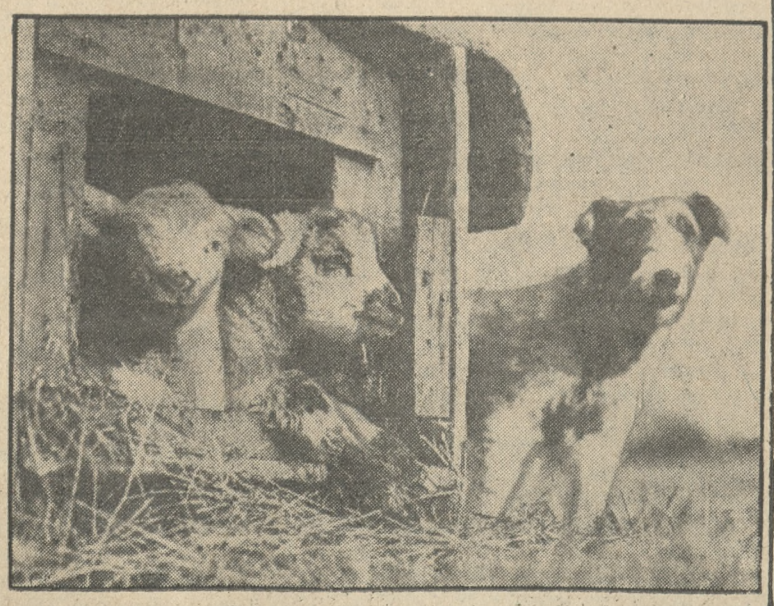

Niezwykła wizyta. Fox Bobuś uciekł z budy na wesołą lampartę w sąsiedztwo. Jakież było jego zdziwienie, kiedy po powrocie zastał w swej budzie dwa jagniątka, które rozgościły się tu jak u siebie.

KAWIOR oryginalny
czerwony nadszedł
N. BONDER
Warszawa, Hale Mirowskie Sklep Nr. 3
CENY OBNIŻONE.
ng 5094

LOSY
do I klasy 32 Loterji Państwowej są już do nabycia w mojej kolekturze uznanej w całej Polsce za jedną z najszczęśliwszych.
Stefan Centowski
Poznań, plac Wolności 10.
ng 4608

31 Loterja Państwowa

(Nieurzędowa i bez gwarancji)

Dziś, w siedemnastym (ostatnim) dniu ciągnienia 4-ej klasy 31-ej polskiej loterji państwowej wygrane padły na numery następujące:

CIĄGNIENIE PIERWSZE.

1,000,000 zł. na Nr. 72450

50,000 zł na Nr. 157172

po 5,000 zł na N-ry 76466 129911

po 2 000 zł. na N-ry 12933 47078 60049 88449 15847 153633

po 1,000 zł na N-ry 20687 31841 35030 39723 39785 44169 47637 48708 54644 66301 68591 74515 84220 98794 120071 132450 164537 171168 176702

Po zł. 200 na N-ry:

131 276 420 1041 387 496 628 721 2080 251 356 695 3031 115 61 277 314 405 4004 19 324 539 85 628 721 5268 383 95 41 865 6315 81 596 63 74 960 7147 603 737 39 94 8028 52 179 279 374 479 673 9026 133 288 513 814 953 10182 272 344 530 804 98 11015 109 359 97 593 12077 151 96 299 700 13162 264 661 726 87 94 14007 80 89 194413 27 512 857 15085 148 84 264 452 634 734 952 16002 92 370 83 617 48 17713 927 55 180089 348 53 858 19340 512 820 20260 390 531 34 21193 796 679 22022 78 226 29 348 717 23213 681 798 809 24004 287 334 85 623 909 14 23259 349 411 26146 555 88 655 780 846 27257 593 61 30 40 45 714 76 998 28104 201 578 634 29032 726 35 865 30114 77 330 502 706 78 872 31179 311 621 865 32580 723 35 33065 123 243 406 34078 90 395 35094 198 412 566 756 899 36205 338 605 732 37074 520 31 48 930

38126 665 71 39239 95 379 913 40351 749 984 41014 96 425 76 83 516 844 42 42128 92 382 610 732 95 43293 546 99 609 44027 29 729 45150 99 257 87 94 337 568 724 897 46338 39 94 785 900 48 47080 167 291 416 88 571 756 887 913 48185 463 688 765 49123 546 50620 51005 134 262 82 312 585 856 61 93 52016 286 398 590 624 788 949 54230 784 55189 273 331 766 962 56157 256 344 560 57106 86 201 30 455 89 621 77 817 70 998 58399 823 964 50040 97 155 550 25 60052 564 61020 21 198 62096 166 911 63120 288 597 639 721 68 64097 139 315 450 66 67 693 868 79 914 65 357 496 638 717 32 841 66058 253 99 380 607 67104 206 320 96 686 767 68036 77 180 220 696 69074 206 330 510 70591 886 904 74 71153 414 46 59 704 72363 505 37 713 53 73168 542 763 964 74023 33 254 341 464 99 905 75021 46 307 412 545 84.

76285 480 77010 147 399 527 646 866 78083 113 464 511 36 79308 445 776 80144 624 47 92 967 81023 30 234 447 916 82144 94 220 575 899 83021 139 767 83 908 43 84088 308 62 482 827 926 85620 988 86318 56 73 96 663 743 75 97119 35 75 88563 717 89261 424 545 645 812 90634 85 95181 291 353 510 660 896 960[illegible] 166 521 769 976 97895 958 98607 60 74 854 99152 205 479 100076 210 364 920 101003 20 87 302 641 51 713 953 91340 92012 93017 94257 682 888 946 916 102413 561 934 103359 99 104310 57 462 609 105013 318 427 656 658 745 859 106118 349 [illegible] 63 867 107102 46 91 443 663 745 859 106118 63 867 107102 46 91 443 663 108015 53 115 55 613 109238 322 478 914 31 58 110041 774 111236 453 611 728 848 943 112013 55 241 777 805 16 44 950 113218 34 345 903

114078 183 708 84 115527 116297 360 486 736 117412 32 538 82 630 54 768 941 118046 306 519 60 881 98 119012 85 100 88 305 895 120344 56 77 87 530 677 121021 676 922 125348 126407 55 516 772 804 127289 370 87 468 869 990 128414 553 628 806 30 129164 484 130419 758 131017 378 491 978 132099 132 40 50 211 67 133824 134218 313 92 553 801 135778 983 136030 165 769 137099 138022 436 79 578 967 139066 481 592 720 140226 469 87 519 55 662 141811 142342 603 791 143943 144055 272 354 582 98 982 145031 71 305 861 967 146215 374 497 779 835 147418 701 910 13 98 148264 84 391 496 664 802 76 997 149506 70 75 684 755 806 20 150018 43 157 335 44 647 151108 484 757 816

152151 354 970 153004 383 499 594 699 701 39 154566 86 708 14 802 155268 342 614 47 58 749 890 920 83 156288 341 517 795 157003 84 421 35 612 16 58 78 158044 116 220 45 319 412 702 159236 40 41 847 77 160078 561 75 632 161048 150 323 25 891 950 162019 24 58 349 631 710 41 163071 290 511 41 604 80 730 935 164163 577 80 704 165025 151 479 766 97 919 166470 98 641 895 167011 282 168124 226 314 82 429 853 933 56 64 169064 94 106 81 204 641 774 801 906 15 170128 96 316 879 901 171175 338 462 659 729 805 172361 813 173057 86 151 206 488 923 174098 261 445 627 707 175773 176349 458 548 95 992 177001 196 646 943 178113 298 340 429 711 20 43 179128 513 900

Wygrane pocieszenia po 50 zł na N-ry:

183 1781 2781 2817 4724 7441 9521 22 10201 970 11584 12797 13647 738 15688 797 912 86 17908 18832 19035 649 20435 21509 22246 84 23187 259 641 24033 457 26597 27033 314 469 28327 29331 949 30285 704 31509 810 42 32173 604 34934 35348 790 909 36658 37007 522 883

38490 638 858 39455 807 55 40043 250 652 41153 620 722 43407 13 44324 539 877 993 45071 326 59 46348 620 [illegible]76 48205 671 49250 308 458 51312 52877 54131 55060 79 124 657 56037 921 57085 413 43 759 43 59[illegible] 62006 132 325 63366 930 64347 984 66595 799 67195 260 69557 71292 586 802 72073 99 763 971 73327 658 74260 905 75920

76098 265 830 77277 4[illegible] 779 974 78367 670 815 22 984 79008 298 683 718 81463 693 779 964 82698 84065 490 85990 86201 718 934 87460 [illegible] 88136 75 374 521 855 89349 673 90383 403 91057 96 178 369 92035 247 612 93121 489 672 707 95086 352 829 97297 334 789 99062 729 100613 857 101259 370 794 102195 375 103106 104939 105115 295 526 106187 297 357 107837 108655 109532 110560 696

114295 115545 116966 117185 556 812 119971 129911 124365 425 638 95 125413 126337 483 720 814 79 127576 129055 477 781 130978 89 131595 618 38 132103 388 134440 135740 136491 881 137007 341 530 774 138888 140099 141326 142070 325 143461 534 878 144063 145321 635 993 146474 147800 148225 150643 151341

152948 153000 613 884 154636 721 85 155785 974 157332 158039 483 727 159162 707 820 161383 162617 163173 916 164967 165014 166139 962 170228 171006 172561 173040 75 174017 583 175759 79 177324 36 96 179776.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Wygrane pocieszenia po 50 zł na Nr.:

269 387 439 508 1134 424 526 44 717 919 25 2102 295 569 720 31 35 39 842 68 936 3095 107 86 407 514 94 669 874 4119 430 85 502 21 760 935 5024 209 24 42 381 740 886 966 74 84 6016 24 377 472 522 33 707 63 898 7047 113 327 459 97 502 29 702 8030 39 165 362 606 9048 65 299 334 697 722 818 39 64 10040 94 131 52 402 11368 544 637 801 120038 74 161 477 975 13010 83 252 97 595 636 891 14049 135 306 419 15489 515 58 628 723 16068 208 27 380 95 691 993 17024 121 36 928 18245 350 558 699 803 90 19142 49 83 507 804 5 933 20033 80 193 307 583 771 80 21207 370 406 64 67 72 89 528 873 23028 169 316 49 610 53 740 97 833 24084 185 297 427 693 956 25023 247 91 392 454 86 584 640 706 59 874 26228 300 1 99 676 785 820 27143 47 59 255 425 719 35 919 28183 208 399 412 871 95 973 29013 28 419 745 30247 321 581 86 614 890 31078 195 303 6 21 426 51 91 707 895 32148 69 82 276 516 22 663 896 33033 111 245 522 812 34248 424 896 97 908 35020 662 767 36111 26 700 5 14 877 932 37076 82 117 539 668.

38123 438 56 605 761 68 39007 155 329 445 74 78 500 806 78 85 953 40054 203 44 89 465 75 93 598 801 71 955 41086 120 236 313 444 506 44 57 690 738 49 42091 275 520 55 695 798 947 43037 40 157 99 243 575 723 882 44150 321 494 612 811 45098 454 598 773 46029 155 93 285 514 810 979 47200 412 529 682 780 943 66 48071 238 377 86 656 77 91 817 900 58 49011 152 253 309 451 83 649 814 957 50109 347 879 925 51022 174 261 339 84 429 717 91 901 52407 9 582 705 53260 405 783 827 54412 849 55184 237 580 56144 357 830 57116 255 424 584 708 847 58021 24 117 253 642 745 905 21 59123 218 86 344 415 559 661 720 844 82 973 60333 532 668 763 79 806 61144 71 206 63 71 713 70 62194 289 402 86 604 800 977 63138 64 82 382 609 810 48 96 64094 102 217 506 791 882 962 65016 303 886 937 68 66053 55 304 23 87 438 698 757 73 67041 158 284 439 91 545 68300 483 598 609 63 966 69075 170 278 91 479 86 566 697 825 31 61 70030 184 310 64 776 71184 87 224 518 887 967 72090 106 629 888 73299 511 707 827 74223 350 58 403 909 75118 363 465 78 92 823 947.

LOSY DO I. KL. kupić trzeba w kolekturze **szczęśliwej**
Wł. Billerta, Poznań, św. Marcin 19, narożnik Ratajczaka
Ćwierć losu 10,— zł
ng 7556

NAJWIĘCEJ WYGRANYCH PADA
w kolekturze **F. ZYGARŁOWSKIEGO,**
POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 12.
LOSY I KL. SĄ JUŻ DO NABYCIA
dg 739

LOSY DO 1 KLASY
32 LOTERJI są już do nabycia
1/4 = 10 zł w kolekturze szczęścia
Juljana Langera, Poznań
w 31 loterii padły u nas **3 główne wygrane po 100.000 zł**
ng 4667

76302 424 507 57 72 763 865 974 77046 110 676 730 38 83 834 78005 240 588 633 34 63 79486 501 80056 111 257 458 596 620 702 820 81010 34 50 99 664 741 816 73 82022 92 123 46 73 308 50 59 409 646 713 40 832 83099 223 768 806 84418 681 923 85154 73 90 268 557 753 954 86021 74 303 94 766 922 49 87268 429 61 578 88014 122 270 325 507 10 42 44 59 624 786 800 89116 74 202 413 618 90 749 887 90127 62 370 557 9 740 806 91031 63 105 87 281 562 774 966 92266 435 73 570 719 93061 218 40 310 537 634 753 94539 661 962 95079 246 308 69 410 42 601 96071 98 543 702 7 66 962 97302 535 55 98165 237 335 447 519 789 891 99124 601 51 780 838 100150 56 339 83 445 86 638 894 934 80 101338 540 607 42 847 65 987 102099 202 310 437 507 72 744 875 975 103129 66 327 412 27 522 77 656 776 98 866 104012 71 149 277 303 38 444 85 105282 428 602 730 70 96 887 88 930 31 36 106179 205 435 687 882 947 76 107046 143 95 329 54 440 108184 85 203 334 78 90 836 932 109086 90 212 54 347 94 406 682 711 93 110359 490 517 72 660 61 810 928 86 111071 350 69 489 729 86 906 112011 71 119 458 555 644 822 957 113062 287 91 314 489 592 761 864 974.

114220 442 548 86 650 765 942 115264 93 443 574 765 117420 73 584 732 854 902 48 118266 371 676 119086 238 340 61 516 726 120084 121079 143 385 465 516 39 44 60 739 68 894 122113 37 71 87 223 390 561 840 921 29 49 123019 627 834 124004 06 123 277 535 775 839 995 125182 354 870 126042 101 205 308 408 547 646 52 709 841 976 127063 260 643 843 962 128208 407 609 706 129076 174 265 401 04 57 735 868 130192 268 38 54 67 694 701 131358 574 603 830 87 132050 73 294 398 677 944 65 133010 67 272 93 328 869 962 134164 236 462 91 811 945 48 135071 716 136020 260 353 67 641 78 797 137320 994 138056 66 71 342 99 519 47 833 57 139052 218 341 403 77 140209 62 576 141489 793 988 142115 33 51 93 491 528 790 859 980 143146 254 85 308 17 62 478 813 144208 57 322 676 96 760 812 952 145116 202 19 334 753 892 146047 343 576 78 635 775 884 147763 821 148176 377 655 812 46 149103 230 68 664 720 150035 36 58 514 151026 54 224 34 83 408 12 74 979.

152121 79 599 662 722 844 153435 569 55 656 735 906 154077 116 99 421 22 54 588 622 52 813 924 155202 405 47 65 585 897 156065 149 346 516 44 683 78 1 880 157175 79 335 52 158406 585 97 953 159003 34 336 455 57 572 160036 569 732 34 78 161030 97 278 300 58 95 723 48 162055 105 298 425 62 75 500 6[illegible] 77 715 163125 204 367 442 50 61 63 94 617 70 893 919 164110 2 4 89 250 95 401 536 78 991 165277 94 530 783 826 994 166039 427 167090 284 445 61 88 717 63 848 916 65 89 168043 193 516 682 982 169002 185 398 425 70 868 76 76 931 170113 42 521 22 87 660 747 861 171239 59 446 612 17 56 88 736 99 918 172359 632 68 812 41 61 173172 244 412 546 900 174084 417 40 738 51 58 905 175016 48 148 287 98 344 74 415 29 609 52 906 176072 198 376 86 21 540 68 895 96 935 177014 91 163 70 269 454 835 75 178237 326 71 413 75 670 808 82 904 179172 276 85 567 750.

CIĄGNIENIE TRZECIE

Wygrane pocieszenia po 500 zł na n-ry:

938 1014 95 308 58 74 527 963 2685 992 3257 89 4054 60 191 356 987 5063 326 702 15 36 6395 633 736 7118 88 395 8121 253 465 626 803 9498 880 10195 414 542 77 691 11363 94 12662 13004 25 242 518 656 708 836 48 14009 134 316 639 779 909 15325 65 473 655 16143 506 17592 99 828 32 968 18301 435 722 55 816 19027 858 20385 428 65 870 21139 224 429 536 22317 408 47 807 23019 73 157 455 83 877 938 24013 269 397 746 25010 249 552 98 910 26342 473 873 99 953 27171 74 734 74 988 28004 120 409 502 29000 201 62 534 613 37 873 30184 384 449 532 764 940 31177 484 915 65 32166 453 609 51 85 741 44 34031 326 940 35341 968 36216 779 37404 621.

38211 18 494 612 39123 221 361 693 868 40144 224 54 655 846 41094 595 978 99 42263 310 787 90 814 21 934 43304 411 36 979 44175 307 33 35 73 653 80 45087 345 88 99 919 46251 60 356 518 683 814 47083 158 306 724 886 48233 452 534 613 827 49026 43 138 49 609 44 870 50177 533 941 51011 114 375 504 600 49 974 52206 78 94 422 26 619 901 53028 150 346 464 578 702 42 887 968 54078 168 295 431 802 98 55045 169 85 598 676 767 56113 606 807 11 57256 73 308 504 20 58080 194 252 981 59045 116 619 807 50 920 60214 314 570 61055 118 611 14 62071 191 234 327 32 83 441 870 906 63110 63 521 998 64071 99 141 357 435 59 706 895 992 65222 313 531 817 55 908 80 66120 451 52 676 790 888 912 67167 535 969 68280 639 89 880 69107 70226 627 829 71215 72093 318 605 706 933 73162 87 598 942 74004 10 651 71 768 75093 609 16 26 862.

76301 501 625 796 77166 332 609 753 78023 234 43 337 425 775 894 79045 49 88 548 79 798 888 917 27 80382 617 738 56 81279 497 594 737 82227 426 57 624 78 83460 99 509 47 96 968 84316 85110 212 429 569 73 922 65 86116 343 48 753 853 87006 303 32 51 97 827 81 88107 286 327 451 517 54 91 89190 346 693 754 896 90658 717 93 94 866 91153 422 72 537 604 728 92094 95 907 35 333 462 93237 348 446 831 94313 503 31 664 742 86 938 95129 50 503 610 76 96614 977 97152 58 583 98530 99408 67 537 637 70 100070 184 249 69 98 559 798 101179 431 574 958 102028 441 982 84 103097 133 31 7 502 610 900 104539 908 105354 106458 62 547 830 982 107157 388 460 524 718 75 108018 131 34 258 336 109323 504 39 733 75 873 937 110064 635 91 111065 99 549 112349 442 113078 243 317 440 503 736 996.

114137 56 252 457 578 932 115321 865 994 116134 36 401 97 768 995 117245 388 411 736 57 903 118225 73 533 696 779 980 119249 53 72 386 120229 341 751 121121 212 425 536 929 75 82 122138 241 522 822 123134 287 370 605 124067 241 403 676 789 125567 608 126140 398 978 127030 57 170 214 477 522 744 47 827 54 98 128011 372 408 675 723 999 129027 104 299 342 480 925 130067 256 393 653 802 31 132630 133079 398 874 922 134060 574 84 92 135224 335 59 646 136084 399 482 553 805 9 138274 353 454 732 46 139196 700 14059 201 725 64 76 921 141092 212 781 820 142033 115 256 411 143114 4[illegible] 272 648 144255 661 708 19 960 145472 568 878 146073 386 147066 547 652 148608 149503 756 155326 867 151859.

152078 399 476 153009 67 120 478 503 677 756 154101 469 798 890 155301 711 156235 91 428 534 731 878 157122 241 312 89 158016 390 871 159108 50 373 439 97 542 660 719 160122 426 680 790 938 161600 162070 141 693 719 89 933 163113 377 739 97 164022 427 771 866 71 165193 572 166426 501 167170 283 386 733 827 83 168406 537 40 798 907 169021 293 502 879.

170489 805 921 171263 684 92 761 172166 268 489 538 672 173211 580 84 604 89 825 174237 305 446 85 539 175237 663 921 176435 596 752 901 42 177281 98 178055 165 317 425 686 179129 234 75 606 95 97.

Podaj szczęściu rękę **KUPUJĄC LOS** Lot. Państw. w kolekturze
M. KLATKIEWICZ
Poznań, ul Szkolna 11 z 10272
ciągnienie I kl. 32 Loterji dnia 19 2. 35 r.

LOSY
wygrane 4 klasy wypłacam codziennie. Losy 1 klasy 32 Loterji, są już do nabycia.
Antoni KĘDZIORA
zg 1 2 3 Poznań Sieroca 5/6.

W mojej kolekturze padła w ostatniej klasie wygrana
10000,— zł
na nr. **49238** oraz dużo mniejszych
Polecam **Losy do I. klasy 32 Lot. Państw.**
M. TATARCZEWSKI, Poznań
Pocztowa 3 przy Pl. Sapieżyńskim
dg 8056

RADJO

Stare zegary przemówią z głośników radjowych

Starych „kurantów" melodje rozdzwonią się i rozbrzęczą przed mikrofonem krakowskim, popłyną na falach eteru, budząc wspomnienia i ciepłe uczucia wśród słuchaczów całej Polski. W dniu 25. b. m. o godz. 17.15 kustosz Muzeum Narodowego w Krakowie dr. Kazimierz Buczkowski w dłuższym reportażu obudzi do życia stare piękne zabytkowe zegary i każe im mówić o dawnych czasach i wygrywać przebrzmiałe melodje. Prelegent omówi główne typy zegarów grających. Zegary grające w Polsce były dawno już znane.

Jeden z ciekawych zegarów, opisany przez Gaetana, był własnością Zygmunta III. W zegarze tym, jak mówi opis, odzywały się trąby i kotły, strzelała armata i t p. Wreszcie opowie prelegent o małej, ale pięknej karcie w życiu polskiem w XIX wieku, jaką odegrały zegary grające „grzebykowe". Kupowane szczególnie chętnie po powstaniu 31 r., odtwarzają najbardziej ulubione pieśni i melodje narodowe Reportażowy odczyt dr. Buczkowskiego będzie ilustrowany zegarami grającemi ze zbiorów krakowskich, użyczonych na wykład do studja przez ich właścicieli. Głównie pochodzą one ze zbioru dr. Gólskich (zbiór ten liczy około 20 zegarów), pianistki Marji bar. Closmann, dr. Witolda Ostrowskiego i dr. Tadeusza Jakubowskiego.

Dziś koncert symfoniczny

Przypominamy o dzisiejszym koncercie Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznania w Teatrze Wielkim o godz. 20-tej. Koncertem dyryguje holenderski kapelmistrz Mikołej van der Pals, znany nam dobrze z poprzednich występów. Jako solista wystąpi ceniony pianista prof Zygmunt Lisicki i odegra z towarzyszeniem orkiestry fortepianowy koncert g-moll Saint-Saensa Z utworów orikestrowych wykonane zostaną: Schuberta uwertura „Rosamunde", Schumana „Symfonja d-moll" i Czajkowskiego uwertura fantastyczna „Romeo i Julja". Sprzedaż biletów w firmie A Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20, wieczorem przy kasie teatralnej.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W piątek wznowienie pełnej poezji historji życia wielkiego wirtuoza i dziwnego człowieka o niezbadanym uroku osobistym — „Paganini" w świetnej kreacji p. Petera. W sobotę drugi występ gościnny naszego słynnego rodaka i znakomitego tenora St Drabika który śpiewać będzie w „Żydówce" Obok p Drabika zobaczymy w sobotę w „Żydówce" m. in. p. Marynowiczównę

Z Teatru Polskiego

„Rozkoszna dziewczyna" komedja muzyczna, która obiegła świat cały w triumfie, zdobyła i w naszym teatrze rekordowe powodzenie Dziś i jutro „Rozkoszna dziewczyna" w koncertowem wykonaniu całego zespołu. W sobotę Poznań obchodzić będzie rzadką uroczystość z powodu „Marchołta", utworu genjalnego poety Jana Kasprowicza Nigdzie może w całej Polsce nie ma „Marchołt" tego znaczenia, co w Poznaniu, albowiem wielki poeta był Wielkopolaninem i akcja rozgrywa się w Inowrocławiu Inscenizacji dokonał dr Stefan Papee.

Z Teatru Nowego

Dziś oraz w dni następne arcykomiczna farsa „Hurra! — Jest chłopczyk!", która na wczorajszej premierze została entuzjastycznie przyjęta przez rozbawioną do łez publiczność.

SPORT

Ciężka atletyka

Walne zebranie „Kl. Atl. Sport. im. T. Sztekkera" odbyło się przy licznym udziale członków pod przewodnictwem p. Łukasiewicza. Sprawozdania, świadczące o pięknym rozwoju klubu oraz sprężystośći jego sterników składali kolejno pp. Leon Handke (prezes) Józef Wower (sekretarz) i Kazimierz Torzecki (skarbnik). Nowy zarząd wybrano w następującym składzie pp: L. Handke — prezes; S. Ryffa — wiceprezes; A. Banaszak — sekretarz; K. Torzecki — skarbnik; L. Grodzki — naczelnik; A. Bocian — zast. sekretarza; J. Nowaczyk — gospodarz oraz W. Kaczmarek i Z. Grodzki — radni. Komisję rewizyjną tworzą pp.: M. Łukasiewicz, J. Nowicki i L. Sprada. Do poczetu sztandarowego należą pp.: Grodzki II, J. Nowicki i Łukasiewicz.

Hokej na lodzie

Obrady Międzynarodowej Federacji odbyły się w Davos. Prezesem Federacji został wybrany ponownie Belg Loicq, a wiceprezesami Kleeberg (Niem.) i Reynolds (Kan.) Sekretarzem i skarbnikiem pozostał Belg Poplimont. Najciekawszym punktem obrad była zmiana w przepisach hokejowych, na mocy której atakującemu nie wolno w odległości 3 m. od bramki podawać krążka innemu zawodnikowi. Naturanie, że utrudnia to zdobycie bramki. Po dłuższej dyskusji zmiana została uchwalona większością 2 głosów. Kanada i Czechosłowacja wypowiedziały się przeciw. Wejdzie ona w życie dopiero w r. 1936. (PAT).

Lekka atletyka

Zimowe mistrzostwa Polski odbędą się definitywnie w Przemyślu w dniach 2 i 3 lutego rb. Początkowo organizatorzy mieli pewne trudności ze względu na brak funduszów, ale ostatnio P. U. W. F. przyznał okręgowemu urzędowi subwencję, wobec czego mistrzostwa dojdą do skutku. (PAT)

Pięściarstwo

Czesi wycofali się z rozgrywek o puhar środkowej Europy, przyczem jako motyw podali niekorzystne rezultaty finansowe tych spotkań. — Zatem mecz Polski i Czechosłowacji nie dojdzie do skutku. Niewiadomo jakie stanowisko zajmie w tej sprawie komitet puharowy w stosunku do rozegranych już uprzednio spotkań.

Drużyna „Warty" występuje w niedzielę w swym najlepszym składzie, który podaliśmy przed paru dniami. Specjalne zainteresowanie budzi Majchrzycki, który ukaże się na ringu po dłuższej przerwie. Będzie to poniekąd sprawdzianem jego formy przed meczem z Węgrami, gdyż istnieje zamiar wystawienia Majchrzyckiego w średniej a Chmielewskiego w półciężkiej, co naszem zdaniem byłoby najlepszem rozwiązaniem. Również Sobkowiak dołoży niewątpliwie wszystkich sił, aby wykazać, że kwalifikuje się do reprezentacji. Ze swej strony uważamy że powinien być wyznaczony, ze względu na dotychczasowe wyniki, oraz fakt, że mecz odbywa się w Poznaniu.

Kierownictwo sekcji pięściarskiej „Sokoła" rozpoczyna 7 lutego trzeci w bieżącym sezonie kurs dla nowicjuszy, pod kierownictwem p. Witolda Majchrzyckiego. Lekcje odbywają się we wtorki, czwartki i soboty w sali ćwiczeń przy Zielonych Ogródkach. Zgłoszenia przyjmuje się na lekcjach kursu od godz. 19,30 do 21, oraz w sekretarjacie okręgu „Sokoła" przy ulicy Podgórnej 8, w podwórzu w godz. od 15 do 17. (kom)

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **B. S.** Wyrok nie jest jeszcze prawomocny, zatem kara nie jest dotąd zapisana w rejestrze karnym. (K)

— **Kisiel.** W Polsce niema dotąd fabryki. (K)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

PO INWENTURZE... ZA 1/2 CENY

sprzedawać będę od piątku, 25 bm. specjalne partje Palt, Ubrań, Spodni i Materjałów, które podzieliłem na serje, a mianowicie:

SERJA I — **Spodnie** sportowe i wizytowe . . . **2.90**

SERJA II — **Ubranka dziecięce,** ładne kolory i modne fasony . . . **3.75**

SERJA III — **Ulstry dziecięce,** ładne, modne kolory i fasony . . . **5.50**

SERJA IV — **Kurtki męskie** na flanelowych podszewkach . . . **7.95**

SERJA V — **Wiatrówki i kamizelki** z welwetonu na podszewkach . . . **9.75**

SERJA VI — **Ubrania męskie,** trwałe materjały, modne fasony . . . **17.50**

SERJA VII — **Palta** na podszewce i watelinie, modne kolory . . . **29.50**

SERJA VIII — **Ulstry** męskie z grubych welurów, ładne, modne fasony . . . **19.50**

SERJA IX — **Kurtki** skórzane nappa i glacé na flaneli i welwetonie . . . **47.50**

Ca. **5 000 mtr.** materjałów na ubrania i palta czysto wełniane kamgarny i szewioty, w tem wyroby bielskie, za 1 metr: **1.95, 3.50, 4.50, 5.50, 7.50, 9.50, 11.50, 13.50, 15.50 zł**

Wykwintny dział miarowy pod kierownictwem wybitnych sił fachowych.

W. KONKIEWICZ Poznań, Stary Rynek 8

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców.

ng 5 101 DETAL — ODDZIAŁ: GNIEZNO, Rynek 2. — HURT

†

Dnia 22 stycznia o godz. 3,15 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdrozszy mąż, najukochańszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Wilhelm Wolf

mistrz piekarski

przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w piątek o godz. 3,45 z kaplicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

dg 571

Zakł. pogrzeb. St. Jaśkiewicz, ul. Klasztorna 14. Tel 35-86.

†

Dnia 22. bm. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Kordula Sińska

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 25. bm. o godz. 14,15 z Przytuliska dla Starców na Śródce na nowy cmentarz par. archikatedralnej.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 324. zg 10 270/1

Mistrza młynarskiego

egzaminowanego, z dłuższą praktyką w dużych młynach przemysłowych, w wieku do lat 50

poszukuje poważne przedsiębiorstwo.

Oferty wraz z szczegółowym życiorysem i odpisami świadectw pracy oraz podania żądanego wynagrodzenia przesłać do **Biura Ogłoszeń „PAR" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11** pod nr. **4,13** Pg 2319-4,13

Poszukujemy od zaraz dzielnego

mistrza maszynowego

obeznanego z dokładną obsługą urządzenia kotłowni, maszyn parowych urządzeń ogrzewalnych itp. Zgłoszenia należy skierować do administracji Kurjera Poznańskiego pod zg **10 246.**

BILETY WSTĘPU

KSIĄŻKI do GARDEROBY
KSIĄŻKI BONOWE
BLOCZKI NUMEROWANE
BLOCZKI BRIDŻOWE

poleca najtaniej

J. ZIMNY - Poznań

Wodna 27. Tel. 14-93.

dr 782

„HAFTOPLIS"

wykonuje mereżkę, okrętkę, — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo — najtaniej **STARY RYNEK, wejście Wiankowa, filja św. Marcin 27 i Romana Szymańskiego 1.**

Pg 2 055-50,60

Szkło okienne, **ogrodowe,** ornamentowe, dachowe itp.

szyby wystawowe i lustra

Obrazy — — — Kit szklarski

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A. Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

Oddział w Łodzi, ul. Wigury 15, tel. 134-53. Pg 2040-18 171

Idąc na **BAL** pamiętaj, że powodzenie w tańcu zapewni Ci **DINOL** — płyn od potu.

Tg 18

Kupię 12 – 24 krów

holenderek wysoko-cielnych do 5 lat, z gwarancją mleczności powyżej 3000 ltr. Gotówka. Oferty z ceną pod „Holenderki" do Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 5100

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem Karola Matuszaka, właśc. firmy C. Ratt w Poznaniu, 27 Grudnia 4, na wniosek upadłego dłużnika uchyla się w myśl § 202 ord. upadł. postępowanie upadłościowe, albowiem dłużnik przedłożył przyzwolenie wszystkich wierzycieli upadłości. Poznań, dnia 19 stycznia 1935. **Sąd Grodzki.** ng 4566

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy Centrala Drzewna, Tow. Akc. w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 6 w likwidacji wyznacza się termin końcowy na dzień 20 lutego 1935 godz. 10 w gmachu tutejszego Sądu pokój 45. Poznań, dnia 19 stycznia 1935. **Sąd Grodzki.** ng 4567

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,30, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,15.

1. KAMIENICE

Kamienicę

4-piętrową, dobrze rentującą się punktualnemi płatnikami, centrum przy wpłacie 100 tysięcy sprzedam bez pośrednictwa. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 540

Plac

śródmieście. Telefon 30-61. zdg 48 553

Kamienica

nowa IV ptr. Poznaniu, masywna, dochód 12 500.—, wpłaty 50 000.— Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 48 634

Kamienica

nowa II ptr., masywna, wpłaty 40 000.—, Kwiatkowski Poznań, Działyńskich 10. zdg 48 633

Kamienicę

dochód 9 200, wpłaty 30 000 sprzeda 65 000.

Willa

3 pokoi, wpłaty 8 000. Małecki, Rybaki 20 a. zdg 48 718

Zamienię

kamienicę komfortową, dochód 20 000, na mniejszą. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 48 697

2. PIENIĄDZ

2 000 złotych

spiesznej pożyczki, wysoki procent, pewne zabezpieczenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 560

Ulokuję

20 000,— na I hipotekę kamienicy 12 proc. rocznie. Oferty właścicieli do Kurjera Poznańskiego zdg 48 533

Kawiarnia

pierwszorzędnie urządzona z alkoholem, 70 stolików, duże sale poszukuje wspólnika — wspólniczki 8 000 zł w celu ulepszenia lokalu. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 617

20 000

wypożyczę na I hipotekę 12%. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 703

4. OSOBISTE

Czwartek

— miły dzień spotkania „chodź mój miły" — mówi Hania — wprawdzie dzisiaj nie jest wtorek, jednak zjemy

podwieczorek!

Weber, Nowa 4). ng 4501

6. OŻENKI

Robotnik

lat 49, samotny, zapozna starszą pannę lub wdowę z mieszkaniem lub gotówką celem ożenku. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 48 635

Największy wybór

posażnych pań oraz panów zajmujących poważne stanowiska, poleca jedynie „Echo", Poznań, św. Marcin 68, tel. 50-30.

zdg 48 745

7. SPRZEDAŻE

Motocykl

500 cm³ sprzedam. Poznańska 29 — 1. d 754

Materjały

sprzedaż posezonowa — zniżone ceny.

Molenda

Plac Ś-to Krzyski 1. Pg 2083-3.27

Zegarmistrzowski

skład okazyjnie w Poznaniu z towarem lub bez. Wierzbiecice 46. zdg 48 204

Jadalka

dwunasto osobowa powodu likwidacji 300 złotych. Do obejrzenia godz 10—12 Półwiejska 23, III. prawo. zdg 48 362

Meble

poleca najtaniej

K. Bakoś, Stary Rynek 51

zdg 45 501

Centrala mebli

Wielka 26, poleca meble po cenach najniższych. Pg 2 038-11.11

Futra

karakuły piżmowce, źrebce oraz różnego rodzaju skóry, blamy, wydry sprzedaje po cenach zupełnie tanich Łojewski, Pierackiego 20. Pg 2079-2.26

Słomę

prasowaną drutem żanna, owsianą i pszenną w większych wysyłkach wagonowych ma na sprzedaż. Majętność Skoraczew, p. Mchy, stacja kolejowa Chwalkowo - Kościelne tel. Książ 8. zdg 47 319

Fryzjernię

tanio sprzedam. Wiadomość: Wodna 17/18, Restauracja. zdg 47 919

Parcelę

sprzedam najlepsza dzielnica Jeżyc, niska cena, dobre warunki. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 491

Meble kuchenne

najkorzystniej kupisz wytwórnia mebli kuchennych, Piaskowa 3, Koniecki. zdg 48 069

Sypialnia

dębowa nowa okazyjnie. Stolarnia, Piaskowa 3, Koniecki. zdg 48 070

Skład

papieru, galanterji, tytoniu, pewna egzystencja, narożnik placu Bernardyńskiego naprzeciw gimnazjum. zdg 48 474

Wózek

ręczny resorami, skrzynie od jaj sprzedam. Garncarska 3, podwórze, lewo, piwnica. zdg 48 475

Pianino

okazja 1 200 ewentualnie na odpłatę w składzie fortepianów. Podgórna 14. zdg 48 477

Galwanizacja

kompletnie nowocześnie urządzona, mała taśmówka i frezarka na sprzedaż. Gniezno, skrz. pocz. jeden. zdg [illegible]

Plac
niezabudowany przy ul. Dąbrowskiego 8 w Poznaniu bezpośrednio od właściciela do sprzedania. Oferty z oznaczeniem ceny kupna skierować do Kurjera Pozn. zdg 48 469

Kolonjalkę
mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 48 470

Płaszcze
srebcowe, piżmowcowe tanio sprzedam. Plac Sapieżyński 4, m. 2 a, parter. zdg 48 501

Wieczorowa
suknia 25.— kurtka karakułowa 30.— płaszcz przejściowy 60.— Adres Kurjer Poznański zdg 48 534

Skład
towarów krótkich 3 pokojowem mieszkaniem, tania dzierżawa korzystnie. Marszałka Focha 77. zdg 48 465

Kwarcową
lampę (marki Hanau) nieużywana, prąd zmienny sprzedam. — tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 569

Kolonjalkę
wprowadzoną maglem, mieszkaniem sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 48 568

Meble używane
sypialnie, jadalnie, gabinety, kuchnie, lustra, lampy najtaniej Dom Komisowy. Wroniecka 6/8. ng 4504

Koń
na sprzedaż. Magazynowa 55. Pg 2318-53,128

Zakład fryzjerski
damsko - męski na prowincji od zaraz do wydzierżawienia fryzjerowi damsko - męskiemu z kartą rzemieślniczą. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 594

Harmonjum
350 zł sprzedam. Kościelna 4, m. 9. zdg 48 591

Piekarnia
piec patentowy, maszyny, motory w bogatej dzielnicy dobrze prosperująca bez konkurencji z mieszkaniem tania dzierżawa na sprzedaż. Informacji: Szkolna 6, m. 1. zdg 48 603

Dom
piętrowy z ogrodem korzystnie sprzedam Strzelecka 7. zdg 48 488/9

Kolonjalkę
towarem, maglem 1 700. Adres Kurjer Poznański zdg 48 689

Singera
damska, lustro krawieckie tanio Garbary Szałtalarska 7 a. skład. zdg 48 679

Maszynę
do pisania sprzedam. Marcina 15, m. 5. zdg 48 671

Pianino mahoniowe
krzyżowe jak nowe okazyjnie. Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pg 2324-4.22

Garnitur klubowy skórze
jak nowy, okazyjnie Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3 Pg 2323-4.21

Fryzjernia
z mieszkaniem tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 016

Dywany
ręcznie wiązane sprzeda. Marcinkowskiego 25, m. 6. zdg 48 736

Gabinet
solidny. Św. Marcin 9/10. — 14. zdg 48 735

Szafa
dębowa rozbierana, stół czarny dąb rozciągany, szafa żelazna, żelazka gazowe, regały do duże stoły, regały. Cegielnia ..cz. telefon 17-08. zdg 48 734

Mleczarnię
i pieczywa tanio oddam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 48 657

Skład
kolonjalny, śródmieściu, 3 okna wystawowe, narożnik tanio. — Adres Kurjer Poznański zdg 48 656

Ubranie frakowe
w dobrym stanie oraz płaszcz ..erski. Adres Kurjer Poznański zdg 48 708

Hurt Porcelany szkła — noży, widelcy kompletne wyprawy
Poznań. Wroniecka 24. sprzedaje korzystniej i najtaniej. zdg 48 694

Maszynę
do pisania (Orzeł) dobrym stanie Żakowska. Pocztowa 1, skład zdg 48 733

Pianina
..00 zł sprzeda Kwiatkowski. ..ckiego 14. zdg 48 731

Fortepiany
..00 zł sprzeda Kwiatkowski. ..ckiego 14. zdg 48 730

Kantyna
..kowa do wydzierżawienia od .. inwalidzi pierwszeństwo. ..wki potrzeba ca. 5 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 48 726

Skórki królicze
..szyle — garbowane i niegarbowane ma na sprzedaż domi... Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 713

10. MAJĄTKI

Majątek
1 000 buraczanej zamienię na kamienicę. Kwiatkowski. Poznań, Działyńskich 10. zdg 48 639

Majątek
1 300 buraczanej zabudowania, inwentarze kompletne, wpłaty 150 000. Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 48 638

11. KUPNA

Mleczarnię
kupię gotówką lub wydzierżawię Oferty Kurjer Poznański zdg 48 092

Kupię
dobry skład kolonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 494

Plac budowlany
w śródmieściu kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 48 504

Kupię
rzeźnictwo lub poszukuje lokalu handlowego, mieszkaniem, nadający się na rzeźnictwo. Bartkowiak, Chwaliszewo 34. zdg 48 515

Motocykl
używany kupię tanio. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 48 579

Lombardowe
kwity kupuje „Brikabrak". Wodna 26. Pg 2321-53,124

Pianino
kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 48 595

Magnet
do motoru benz. 20 KM używany w dobrym stanie poszukuję. — Tel. 18-85. zdg 48 585

Kupię kiosk
Zgłoszenia Kurjer Poznański portj. 1882

Kupię
6 000 zł Pożyczki Narodowej. — Zgłoszenia z podaniem najniższej ceny do „Par". Poznań pod 3.26. Pg 2279-3.26

Fotele
skórzane lub z ceraty zniszczone starą zniszczoną szafę do książek oraz kanapę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 680

Kupię
domek z ogrodem w pobliżu miasta Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 676

Pianino
zagraniczne kupię. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 48 670

Urządzenie centralnego ogrzewania
piętrowe kupię. Oferty „Par". Aleje Marcinkowskiego 11. pod 4.23. Pg 2327-4.23

Linoleum
używane większą ilość kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 640

Maszynę
do pisania Remington - Portable kupię. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 48 722

12 DO WYNAJĘCIA

7 pok. parter ul. Rzeczypospolitej 2
od 1. 4. lub rychlej na biuro adwokat. lub biuro z mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 915

Trzypokojowe
z wygodami. Lodowa 4. zdg 48 306

8 pokoi
komfort, centralne ogrzewanie, III piętro, przy wpłacie zgóry, uruchomienie windy. Wyspiańskiego 12, portjer. zdg 48 497

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne IV, centralne ogrzewanie, kwietnia. Matejki 68, mieszkanie 6. zdg 48 500

Trzypokojowe
wszelkie wygody Puszczykowie. Zgłoszenia św. Marcin 58, m. 6. zdg 48 529

Pięciopokojowe
Cieszkowskiego 1. zdg 48 552

4
pokoje z komfortem, holem, balkonem od 1. 4. do wynajęcia. Sołacz. Zgłoszenia „Par", 53,127 Pg 2320-53,127

Mickiewicza
czteropokojowe II. urzędnikowi. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 621

Mieszkanie
3 pokojowe, I piętro przy ulicy Spokojnej od zaraz wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański pod zdg 48 619

4
lub 5 pokoi I ptr. balkon, słoneczne Marszałka Focha zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Rynek Śródecki 4, m. 3, telef. 52-54. zdg 48 545/6

Siedmiopokojowe
komfortowe, piece, 170. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 677

Trzypokojowe
przy Reja i Szamotulskiej 7 pokojowe, komfortowe (ogrzewanie) przy Wyspiańskiego 10. — Zgłoszenia: Administrator Domów P. K. E. Gajowa 1. dg 809

Trzypokojowe
komfortowe (Jeżyce), dzierżawa 61.—, remont 400.— Oferty Kurjer Poznański zdg 48 626

Czteropokojowe
80.— trzypokojowe 68.— dwupokojowe 35.— jednopokojowe 12.— „National", Piekary 1. zdg 48 658

Pokój
kuchnia do wynajęcia, czynsz zgóry od gospodarza. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 48 748

13. SZUKA MIESZK.

Dwupokojowego
bliżej centrum do II piętra szuka urzędnik na stałej rok góry. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 102

Dwupokojowego
szuka urzędnik od gospodarza rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 975

Oficer wyższy
poszukuje od zaraz 3—4 pokojowego mieszkania z kuchnią, łazienką (centralne ogrzewanie) w pobliżu koszar 57 p. p. wprost od gospodarza domu. Zgłoszenia telefon 44-11 wewn. gł. zdg 48 253

Tylko
słoneczne, nowoczesne 5 pokoi na Jeżycach, centralne I, II ptr. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 566

Czteropokojowego
poszukuję 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 509

Pokoju
kuchni szuka spokojna lokatorka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 468

Pokoju
z kuchnią lub dwóch pokoi poszukuję wprost od gospodarza, płatne pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 516

Poszukuję
2—3 pokoi centrum wprost od gospodarza do II. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 535

Urzędnik
państwowy stały poszukuje mieszkania dwupokojowego z łazienką. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 555

3 pokoje
komfort, okolica do Rynku Jeżyckiego lub Rynku Łazarskiego czynsz rok zgóry, wprost od gospodarza. Agenci wykluczeni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 572

2—3
pokojowe, słoneczne poszukuje urzędnik, gwarancja zgóry. Oferty Kurjer Pozn. portj. 1881

Poszukuję
2—4 pokoi, centrum. Zgłoszenia telefon 28-36. zdg 48 620

Pokoju
lub 2 z kuchnią śródmieściu Jeżyce, pewny płatnik zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 602

Trzypokojowego
cichego, ciepłego szuka emeryt wojskowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 685

Dwupokojowego
bezdzietne małżeństwo śródmieście, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 747

15. POKOJE UMEBL.

2—3
próżne lub umeblowane, klatki, parter. Marcin 74. m. 15. Pg 2309-53.118

Dąbrowskiego
23 — 8 frontowy elegancki obiady zdg 48 152

Wrocławska
5 — 4. zdg 48 561

Konopnickiej
15. I. zdg 48 480

Dwuosobowy
łazienka, pianina. Cieszkowskiego 7 — 11. zdg 48 486

Pokój
umeblowany. Czajcza 12, wejście 6, m. 11. zdg 48 499

Panience
wspólny. 27 Grudnia 16 — 9. zdg 48 507

Pokój
umeblowany frontowy z klatki schodowej z elektrycznością do wynajęcia od 1 lutego. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, dom narożny. zdg 48 510

Mielżyńskiego
25 a. m. 8, frontowy. zdg 48 522

2
pokoje umeblowane od zaraz. — Kossaka 18, m. 3. zdg 48 530

Elegancki
duży 2—1 osobie utrzymaniem. bez. Matejki 2, m. 7. zdg 48 547

Pokój
niekrępujący elegancki elektryczność. Poplińskich 8a, m. 3. zdg 48 466

Inteligentną
solidną panienkę lub panią na wspólny ładny czysty pokój. — Nowy Rynek 13 m. 3. zdg 48 576

Kwiatowa
9. m. 12. zdg 48 588

Inteligentnym
duży, słoneczny kuchenka gazowa. Wojciecha 16 — 7. zdg 48 587

Małżeństwu
używaniem kuchni. S... 20, m. 12. zdg 48 586

Mały
ładny pokój pierwszorzędnem utrzymaniem, wygody 1. 2. Pierackiego 9, m. 6. zdg 48 618

Pokój
Wielka 19, m. 9. zdg 48 604

Korzystny
Długa 3, II. lewo. zdg 48 600

Most Teatralny
pokój centralnem ogrzewaniem, elektryczność. Dąbrowskiego 3, m. 13. zdg 48 599

Umeblowany
klatki, elektryczność. Półwiejska 7. — 7. zdg 48 678

Pokój
małżeństwu. Wyspiańskiego 19, m. 22. zdg 48 674

Próżny
duży frontowy na biuro. Marcina 15 — 5. zdg 48 669

Dwuosobowy
Ślusarska 2, m. 13. zdg 48 738

Frontowy
Pocztowa 21 — 4. zdg 48 668

Pokój
Szewska 19 — 7. zdg 48 662

Słowackiego
33 — 17, ogrzewany panom. zdg 48 655

Pokój
Wodna 25, m. 7. zdg 48 650

Klatki
pokój dla panów. Wojciech 30, m. 7. zdg 48 636

Elegancki
utrzymaniem. Ratajczaka 11a, m. 102. zdg 48 698

Pokój
utrzymaniem 1—2 panów, czysty. Restauracja. Bukowska 5. zdg 48 727

Śródmieście
elegancki utrzymaniem — bez. Wały Jana 11 — 2. zdg 48 720

16. SZUKA POKOJU

Dwuosobowego
używaniem kuchni poszukuje wdowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 558

Poszukuję
niekrępującego pokoju śródmieściu. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 48 478

Niekrępującego
taniego dla dwóch panienek. — śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 487

Pustego
dużego z klatki niewysoko, elektryczność, centralne tylko centrum. Oferty cena do Kurjera Poznańskiego zdg 48 505

Krawcowa
szuka pokoiku za szycie w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 506

Pokoju
umeblowanego blisko Ogrodowej Oferty Kurjer Poznański zdg 48 544

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje pokoju skromnie umeblowanego. Podać cenę Kurjer Poznański zdg 48 518

Pokoju
niekrępującego, śródmieściu. — Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 48 527

Pokoiku
małego poszukuje pan okolica Wilda lub śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 536

Pokoju
z fortepianem dla dwóch panów od 1 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 573

Szukam
pokoju z używaniem kuchni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 567

Pokoju
miłego, słonecznego, niekrępującego poszukuję — 1 lutego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 628

Małżeństwo
pokoju używaniem kuchni okolica Garbary — Wielka. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 681

Pokoju
i kuchni wprost od gospodarza poszukuje wdowa z jednem dzieckiem, emerytura, płacę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 660

Starszy pan
poszukuje dobrze umeblowanego czystego, parter lub I. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 48 642

Pokoju
dobrze umeblowanego niekrępującego w śródmieściu, cena obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 597

17. LOKALE

Fryzjer
lokal przy głównej ulicy od zaraz wydzierżawię. Ig. Piotrowski, Wolsztyn, Grand Hotel. zdg 48 479

Ubikacja
cichy przemysł wolna. Sołacz, Podolska 2. zdg 48 473

Warsztat
2 ubikacje do wynajęcia. Strzelecka 23/24. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 598

Ubikacje
fabryczne, warsztaty. Górna Wilda 41, tel. 32-66. zdg 48 583

Ubikacji
nadającej się na składnicę poszukuje w okolicy Starego Rynku. Hurt Polski, Wrocławska 4 zdg 48 623

Organizacja
społeczna poszukuję większego lokalu w śródmieściu na świetlicę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 622

Lokal
handlowy odpowiedni dla każdej branży przy św. Marcinie w okolicy Zamku zaraz do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 609

Dwa
przedpokój, front, I. piętro. — Aleje Marcinkowskiego 14 — 8. zdg 48 601

Lokal
zaraz oddam. Adres Kurjer Poznański zdg 48 687

Skład
lokale warsztatowe. Ostrówek 10 dozorca. zdg 48 651

Skład
dwa modne okna, mieszkanie piwnicami na każdą branżę. — Kantaka 7 zaraz wynajęcia. — Zgłoszenia stróż, podwórze. zdg 48 704

18. DZIERŻAWY

Skład
wielki, nowoczesny z dwoma oknami w centrum powiatowego miasta nadający się na każdą branżę do wydzierżawienia. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 48 541

Wydzierżawię
300 mórg przy dworcu, kaucja 8 000.— Kinzhuber, Sulęcinek. zdg 48 614

Wydzierżawię
majątek 300 mórg buraczanej objęcie 15 000. Jan Płoszyński, Mogilno. Plac Wolności 6. zdg 48 712

23. ROZMAITE

Akuszerka
Błaszczakowa. Poznań. Palacza 75 udziela porady i pomocy. zdg 47 710

Akuszerka
Krajewska. Strzelecka 2 przy Świętokrzyskim przyjmuje udziela porady pomocy. zdg 47 349

„Varsovie"
27 Grudnia 16. Ciepłe potrawy, niskie ceny od 21 — 5 rano. Pg 2082-53.88

Na Karnawał
eleganckie obuwie damskie i męskie po cenach wyjątkowo niskich poleca nowootwarty wielki magazyn obuwia.

F. Kempiński,
Poznań.
Stary Rynek 43
Pg 2 081-2.74

Wnioski
sądowe, podatkowe, prośby pisze Kraszewskiego 9 b. — 5. zdg 48 725

Obserwacje
tanio wykonuję. Telefon 79-60. zdg 48 724

Swędzenie
oraz wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem). — Nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka. ng 4619

Wypożyczam
maskowe, wieczorowe, ślubne suknie. Półwiejska 24/5. zdg 48 502

Udzielam pomocy dentystycznej
plombowanie 3.— zł, rwanie zęba 2.—, uśmierzenie bólu zęba 1.—, korony złote od 20.—, Poznań, Strzelecka 3 a. zdg 48 590

Renty
starcze, inwalidzkie, odprawy Zupu szybko załatwiam, prowincje listownie. Skarbowa 1, — 6, 16—18. ng 5094

Obrazy
oprawia pięknie, gustownie Witold Leworski, tylko Wrocławska 36. d 739

Wymianę
nut, książek naukowych uskuteczania Inowrocław. Skrytka 15. Zapodaj posiadane życzone utwory. Pg 2326-53,130

24. NAUKA

Szkoła tańców Szczurkówny
Wrocławska 14. zdg 47 963

Za pokój
lub za opłatą udzielę korepetycyj w językach francuskim i niemieckim oraz innych przedmiotach do IV kl. gimnazjum włącznie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 48 242

Szkoła tańca Antoszewskiego
Zielona 3 Pg 2071-1,19

Nauczycielka
udziela francuskiego, angielskiego, niemieckiego. Lynen, Śniadeckich 21, m. 5. zdg 48 484

Kursy
stenografji, pisania maszyną rozpoczynam 6 lutego. Poznań. Kantaka 1. — 6. zdg 46 902/3

Nauczyciele!
Opracowuję odczyty, referaty, streszczenia, prace naukowe. — Przemyśl, skrytka 200. zdg 48 710

25. MUZYKA

Lekcji
gry fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka muzyki. — Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, III p. dom narożnikowy. zdg 48 511

Rutynowany
wiolonczelista, jazzband wolny. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 48 520

Potrzebny zgrany kwartet
podanie warunków i instrumentów od 1. 2. 35. Grand Café. — Inowrocław. ng 5099

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Samodzielna
krawcowa poszukuje posady ekspedjentki wzgl. do pomocy w gospodarstwie, znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. ng 5088

Posługę
praniem przyjmę zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 955

Prasowaczka
poszukuje pranie, prasowanie w dom i poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 983

Ogrodnik
poszukuje posady. Obal. Zduny, Krotoszyn. zdg 48 331

Dam
zaraz 50 zł za wyszukanie posady asystenta rolnego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 457

Ogrodnik - szofer
lat 30, żonaty (1 dziecko) z 15-letnią praktyką, biegły w swym zawodzie, w ostatniej posadzie 7 lat, mogę złożyć kaucję, poszukuje posady. Łask. zgłosz. do Kurjera Pozn. zdg 48 371.

programy radjowe

WARSZAWA

Piątek, dn. 25. 1. 1935 r.

A 6.45 audycja poranna: 12.10 fantazje operowe w wyk. wiedeńskiej orkiestry (płyty): 12.45 „Pokarm matki — podstawą zdrowia niemowlęcia": wygł. dr. Gromski; 13.00 dziennik południowy: 13.05 utwory salonowe w wyk. Wiesława Wilkosza (skrzypce): 15.35 przegląd giełdowy; 15.45 koncert orkiestry Wiktora Tychowskiego. Transm. z Katowic: 16.25 koncert chóru „Echo" pod dyr. Wł. Kalinowskiego. Tr. z Wilna; 16.45 audycja dla chorych w opracowaniu ks. Rekasa (Tr. ze Lwowa): 17.15 „Zegary grające" — reportaż dr. Kazimierza Kuczkowskiego, kustosza Muzeum Narodow. w Krakowie z ilustracjami muzycznemi. — Transm. z Krakowa: 17.50 „Przegląd wydawnictw" — omówi prof. Henryk Mościcki: 18.00 „Wiadomości rolnicze"; 18.15 muzyka taneczna z kawiarni „Adria"; 18.45 „Ochrona przyrody i łowiectwo" wygł. Janusz Domaniewski: 19.00 recital śpiewaczy Stefanji Millerowej: 19.20 pogadanka aktualna: 19.30 utwory skrzypcowe (płyty): 19.50 wiadomości sportowe: 20.00 „Jak spędzić święto?": 20.05 pogadankę muzyczną wygłosi prof. Karol Stromenger: 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra Filharmoniczna i solista. W przerwie dziennik wieczorny oraz „Jak pracujemy w Polsce": 22.30 recytacje poezyj: 22.40 koncert reklamowy: 23.05 muzyka taneczna z kawiarni Wielkiej „Gastronomji".

POZNAŃ

Poznań — 17.50 „Wielkopolska w przekroju: 18.15 muzyka rosyjska z płyt: 19.30 muzyka skrzypcowa z płyt; 20.00 „Jak spędzić święto".

ZAGRANICZNE

Piątek, dn. 25. 1. 1935 r.

Londyn — 20.30 koncert radjoorkiestry: 21.30 wesoła audycja 23.00 odczyt: 23.20 koncert. **Koenigswusterhausen** — 20.15 koncert z Kolonji: 21.00 płyty. **Luksemburg** — 21.20 koncert popularny; 22.15 koncert symfoniczny — solista Stefan Frenkel. **Kopenhaga** — 20.10 muzyka organowa: 20.50 słuchowisko: 22.50 muzyka taneczna. **Budapeszt** 19.30 „Pajace" opera Leoncavallo, „Węgierska fantazja" zestawiona z kompozycyj F. Liszta, transmisja z opery królewskiej. **Wiedeń** — 19.30 muzyka taneczna: 21.40 koncert solistów: 23.20 płyty. **Praga** — 19.10 koncert orkiestry: 20.05 koncert fortepianowy: 21.00 koncert symfoniczny. **Rzym** — 20.45 koncert wieczorny. **Medjolan** — koncert symfoniczny.

Szukam
posady dla siostry córki gospodarskiej Niemki, katoliczki lat 21 do dzieci lub wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 244

Kierownik tartaku
katolik, lat 30, 14-letnia praktyka w tartakach, obeznany z wszelkiemi pracami związanemi z prowadzeniem tartaku szuka posady. Zgłoszenia B. Dymalski, Ostrów, Wlkp., Starokaliska 4. dg 738

Panienka
inteligentna lat 17, ukończone 4 kl. wydz. i 2 kl. handl., znająca prace domowa oraz robótki, kochająca dzieci poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Wieś niewykluczona. Wymagania skromne. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 092

Dziewczyna
wiejską chętna, pracowita z gotowaniem do wszystkiego szuka posady, własna pościel, najchętniej do starszego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 559

Dziewczyna
czysta, sumienna, dobrze polecona poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 48 503

Dziewczyna
starsza uczciwa długoletnie świadectwem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 512

Dyplomowana
absolwentka Wyższej Szkoły Handlowej, biegła pisaniu na maszynie, niemieckim, księgowości roczną praktyką, pilna, sumienna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 537

Sierota
poszukuje posady do piekarni lub cukierni z długoletniem świadectwem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 513

TEATRY

Poznań, czwartek, 24. 1.

TEATR POLSKI: — Dziś „Rozkoszna dziewczyna".
Piątek, 25. 1. „Rozkoszna dziewczyna".

TEATR WIELKI (Opera): Koncert symfoniczny.
Piątek, 25. 1. „Paganini".
Sobota 26. 1. „Żydówka" z gośc. wyst. Stan. Drabika.

TEATR WIELKI: KONCERTY SYMFONICZNE: VIII. koncert symfoniczny o godz. 20. Dyrygent: Mikołaj van der Pals, solista: prof. Zygmunt Lisicki, fortepian.

TEATR NOWY: Dziś: — „Hurra! — jest chłopczyk".
Piątek, 25. 1. „Hurra! — jest chłopczyk".
Sobota, 26. 1. „Hurra! — jest chłopczyk".

MUSIC-HALL STANIEWSKICH: Czwartek, 24-go stycznia dwa przedstawienia o 6 i 8,30.

KINA
APOLLO METROPOLIS
NASZE
KINA PROGRAMY
NAJTANSZE NAJLEPSZE
TEL. 44-66
ng 4 242

KINA

Poznań, czwartek, 24. 1.

APOLLO: „Uwodzicielka".
CORSO: „12 krzeseł".
EUROPA: „W pętach grzechu".
GWIAZDA: „Zabawka".
METROPOLIS: „Pościg za cieniem".
MOJE: „Dziś żyjemy".
ORZEŁ: „Wszystko dla dziewczyny".
OŚWIATOWE T. C. L.: — 1) „Mandżurja płonie", 2) „Na skraju Sahary".
RENAISSANCE: „Tajemne moce".
SFINKS: Wesoła Zuzanna.
SŁOŃCE: „Przeor Kordecki Obrońca Częstochowy"
TĘCZA-Łazarz: „Niewidzialny człowiek".
TĘCZA-Wilda: „Zaledwie wczoraj".
WILSONA: „Hrabia Zarow".

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 519

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego, długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 557

Młodsza
dziewczyna z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego od 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 548

Wysokie wynagrodzenie
dam za wyrobienie posady administratora lub biurowego. Mogę złożyć poważną kaucję. Ukończyłem wyższe studjum dla księgowych i posiadam 10-letnią praktykę. Oferty Kurjer Pozn. portj. 1878

Posady
bez spania, bez gotowania poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 462

Zegarmistrz
rutynowany, sumienny, pierwszorzędna praktyka poszukuje posady, miejscowość obojętna, małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 463

Panienka
uczciwa, czysta, zdrowa z dobremi świadectwami poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 578

Emeryt
młody, matura, język polski, niemiecki, książkowość, pisanie na maszynie szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 575

Poszukuję
posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 624

Panienka
z prowincji poszukuje posady do młodszych dzieci, pomocy lekcjach i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 610

Dziewczyna
uczciwa, zdrowa, kochająca dzieci z dobrem świadectwem szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 608

Ekspedjentka
możliwie znajomość książkowości, która wyp życzy 3—5 000 otrzyma stałą posadę. Pewna gwarancja. Warunki, procent według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 592/3

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 684

Młody
pomocnik handlowy z 5 letnią praktyką w branży kawy, herbaty, obeznany z księgowością poszukuje jakiejkolwiek posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 675

Panna
do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 673

Kucharka
poszukuje posady do samotnej osoby, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 641

Dziewczyna
dobrze polecona dobre świadectwa poszukuje posady do wszystkiego od 1. 2. 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 637

Dziewczyna
uczciwa, skromna, religijna poszukuje posady do wszystkiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 707

Ogrodnik - bartnik
12 lat praktyki, wzorowych majątkach, pierwszorzędne kwalifikacje pod szkłem i wolnem powietrzu poszukuje posady żonatego lub samot. Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 706

Szukam
posługi za pokoik. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 705

Absolwent
Szkoły Wydziałowej poszukuje posady jako uczeń biurowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 696

Kto
wyuczy fryzjerstwa syna uczciwej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 691

Urzędnik gospodarczy
kawaler lat 36, dobry rolnik poszukuje posady stałej na deputat od 1. 7. 35. Obecnie na niewypowiedzianej posadzie jak i referencje u JWP. St. Brodnickiego w Obiecanowie, p. Damasławek, pow. Żnin. zdg 48 711

Inteligentna
lat średnich, z dobrej rodziny, która pracowała w pierwszorzędnych domach jako bona szuka posady do dzieci, zarządu domem lub innej. Łaskawe oferty Poznań, Ślusarska 2, m. 13, pod C. P. zdg 48 709

Oddam
syna w naukę ślusarską lub podobną. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 48 741

Służąca
uczciwa i religijna szuka posady do wszystkiego tylko lepszych domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 744

Buchalter - kasjer
samodzielny, długoletnia praktyka, obznajmiony z wszelkiem systemami książkowości rolniczej, handlowej, biegły korespondent ustawia bilanse, reguluje zaległości, szuka odpowiedniego stanowiska od zaraz lub później najchętniej majątku. — chlubne świadectwa i referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 441

Służąca
poszukuje posady 1. 2. do wszystkiego z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 040

Krawcowa
bardzo eleganckim szyciem szuka posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 713

Panienka
do dzieci i szycia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 769

Najwytworniejsza
ZABAWA
na najweselszym wieczorku karnawału
MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA
w niedzielę
w BAZARZE
zg 10 263

Nauczycielka-wychowawczyni
młoda, francuski, muzyka dobre świadectwa, praktyka, szuka posady. Wymagania skromne. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 179

Dziewczyna
ze wsi szuka posady jako początkująca. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 068

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 067

Kucharka
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 864

Nauczycielka
przyjmie posadę do dzieci do lat 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 964

Ogrodnik
samotny z długoletnią praktyką, dzielny fachowiec, uczciwy, pracowity dobre świadectwa, polecenia poszukuje lepszej posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 47 302

Lekarz - dentysta
(kob.) poszukuje posady w Poznaniu lub pobliżu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 917

Polecona
przychodnia poszukuje pracy. — Oferty Kurjer Poznański zdg 48 104

Praczka
młoda szuka prania poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 147

Fryzjer
mistrz damsko - męski przyjmie posadę kierownika. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 127

Krawcowa
za skromnem wynagrodzeniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 119

Gospodyni
bardzo dobrem gotowaniem poleceniem poszukuje posady posługi sprzątania biur. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 117

Panna
skromna lat 27, szyciem poszukuje posady do dzieci lub do pomocy pani domu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 47 679

Stebnerka
do pracowni cholewek poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 47 702

Ekspedjentka
młoda biegła, uczciwa, wymowna pracująca obecnie w rzeźnictwie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 761

Dziewczyna
lat 26, gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 758

Poszukuję
posady biurowego lub woźnego, inkasenta, złoże kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 933

Szukam
posady pokojowej lub pomocy w kuchni na probostwo lub lepszy dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 448

Ekspedjentka
inteligentna władająca polskim, niemieckim językiem poszukuje posady od 1. 2. lub zaraz do cukierni lub piekarni. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 240

25,—
dam za wyrobienie posady biurowej Poznaniu kawalerowi. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 441

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 370

Dziewczyna
ze wsi znająca gotowanie, szycie, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 337.

Pokojowa
znająca usługę przy stole, szycie, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 366.

Dziewczyna
przychodnia poszukuje posady z dobremi świadectwami od 1. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 364.

Magistra
farmacji bez praktyki poszukuje posady na skromnych warunkach Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 5093

Dziewczyna
uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 438

Panienka
poszukuje posady do bufetu lub składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 027

Panienka
½ roczna szkołą gospodarczą szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 024

Kucharka
poszukuje posady od 1. 2. w lepszy dom, zdrowa, czysta z własną pościelą, najchętniej do prowadzenia domu samodzielnie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 47 681

Elektromonter
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 917

Poszukuję
posady zaraz lub później, znam dobre gotowanie, wypiekanie ciast, pranie, prasowanie, wszelką prace w zakresie gospodarstwa domowego, władam polskim niemieckim, lat 27, dobrem poleceniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 932

Szukam
posady woźnego lub portjera z kaucją 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 968

Dyplomowany
absolwent W. S. H. poszukuje stałej posady lub praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 200

Dziewczyna
starsza poszukuje posady kucharki, zna wszelką prace, pranie i prasowanie, najchętniej u lekarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 958

Kucharka
dobrze gotuje, zna wszelką prace wykwintne pranie, prasowanie, dobremi poleceniami, bardzo uczciwa, szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 274

Ogrodnik
strzelec zna obsługę, samotny, energiczny, własna broń, szuka posady zaraz — później. M. M. ogrodnik. Wronczyn, Modrze, powiat Poznań. zdg 48 217

Krawcowa
przyjmie posadę jako pokojowa znająca prace domowe, cośkolwiek gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 229

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady do restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 230

Ogrodnik
kawaler lat 30, kilka lat praktyki z dobremi świadectwami poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 320

22. WOLNE MIEJSCA

Przedstawiciela
na woj. poznańskie, do ratalnej sprzedaży artykułu codziennego użytku, posiadającego dobrze zorganizowany sztab agentów poszukuje jedna z najpoważniejszych firm polskich. Zgłoszenia pod „Przedstawiciel 1935" do „Par", Katowice, Pierackiego 8. Pg 2311-71.4

Bieliźniarki
z własną okrętką zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 476

Służąca
młoda do wszystkiego. Kopernika 9 — 8. zdg 48 490

Fabryka wyrobów metalowych
posiadająca 40 maszyn, bez długu, poszukuje kierownika z gotówką, celem uruchomienia. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 48 542

Kasjer (ka)
rutynowany potrzebny od zaraz na majątek rolny. Dokładna znajomość książkowości, biegłe pisanie na maszynie, częściowo nadzór śpichlerza. Tylko pierwszorzędne referencje mogą być uwzględnione. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 48 514. Odpisów świadectw się nie zwraca.

Służąca
do wszystkiego od zaraz lub 1. Grobla 29 a, Marszał. zdg 48 517

Stanowisko
kierowniczki do większego interesu z gotówką do 2 500 — Pełne zabezpieczenie. Warunki do umowy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 528

Restauracja
poważniejsza w Poznaniu poszukuje współpracownika z gotówką do 3 000,— zupełne zabezpieczenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 556

Dziewczyna
do posyłek lekkich prac potrzebna. J. Majewska, Pierackiego 9. zdg 48 589

Potrzebna
najchętniej wiejska, wiek do 40, do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa wiejskiego, gotowania u samotnych, wieś, tartak. Odpisy świadectw, warunki Kurjer Poznański dg 673a

Maszynistka
inteligentna początkująca potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 607

Poszukuje
się od zaraz gorzelnika na kampanję Majętność Ptaszkowa per Grodzisk Wlkp. dg 792 3

Ogrodnik
samotny, dobry fachowiec potrzebny od 15 lutego. Zgłoszenia z podaniem wymagań i odpisy świadectw, których się nie zwraca pod adr. Kurjera Poznańskiego zdg 48 472

Agenci
domokrążni jarmaczni osiągną wysoki zarobek rewelacyjnemi trzydzieściogroszowemi wynalazkami. Inowrocław, Skrytka 15. Pg 2325-53.132

Sprzedawców
ulicznych na pokupny artykuł poszukuje Stęczniewski, Dąbrowskiego 83. zdg 48 718

Chłopak
do koni potrzebny zaraz. Fr. Błaszczyk, Żegrze 3. zdg 48 7[illegible]

Służąca
dobrem gotowaniem. Pocztowa 16 — 9. zdg 48 6[illegible]

Ekspedjentka
biegła, uczciwa, czysta potrzebna Stefan Ratajczak, Górna Wilda 53, rzeźnictwo zdg 48 6[illegible]

Służąca
z gotowaniem potrzebna zaraz. Górski, Wroniecka 18. zdg 48 6[illegible]

Panienka
lat 16, może się zgłosić. Cukiernia Matejki 40/41, godz. 5. zdg 48 625

Fryzjer
młodszy od zaraz potrzebny. — Zgłoszenia Józef Kaczmarek mistrz fryzjerski, Nowy Tomyśl. ng 5098

Bona
potrzebna Pocztowa 31, m. 5. zdg 48 699

Krawcowa
samodzielna, własny kroj maszyna. Półwiejska 24/5. zdg 48 695

Stenotypistkę
polsko - niemiecką na zastępstwo poszukuje Nitsche i S-ka, Kolejowa 1. zdg 48 7[illegible]

Ekspedjentka
młodsza, bielizna, trykoty zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 729

Pani
inteligentna po 30 zastępstwo matki, gospodarstwo domowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 723

Ekspedjentka
do cukierni zaraz. Piątkowski, św. Marcin 31. zdg 48 717

Służąca
z gotowaniem może się zgłosić natychmiast. Wroniecka 24. Hurtownia kapeluszy damskich. zdg 48 693

23. ROZRYWKA

„Astoria"
Strzelecka 31 miły wieczór. koncert. gabinety. Ceny niskie. ng 4 543

Kino Tęcza — Łazarz
Niewidzialny człowiek. zdg 48 613

Hrabia Zarow
Kino Wilsona. zdg 48 6[illegible]

Entuzjastyczne brawa
wywołuje fenomenalna
Liljana Harvey
największe arcydzieło świata
Wesoła Zuzanna
Kino „Sfinks". zdg 48 6[illegible]

Kino „Gwiazda"
Al. Marcinkowskiego 28, wielki film polski p. t. „Zabawka". Akcja Kar. Eugenjusz Bodo, Zofja Pogorzelska, Jerzy Marr, Stefan Gucki. zdg 48 6[illegible]

Londyńska
Masztalarska poleca swym bywalcom sympatyczny wieczór. Koncert — Gabinety. zdg 48 692

Humor zagraniczny

— Dlaczego rzuciliście cegłę w szybę piekarza? Przecież podarował wam bułkę.
— To nie była cegła, panie sędzio. To była właśnie bułka.

(„Tribuna Ill." — Rzym). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc luty 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.30, w dni przedświąteczne do godz. 11.15, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149